

СЛУЖБЕН ЛИСТ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно на хрватскохрватски, словенечки и македонски јазик — Огласи според тарифата — Жиро-сметка кај Народната банка за претплата и посебни изданија 101-13-602-32 за огласи 101-13-602-31.

Петок, 5 февруари 1965
БЕЛГРАД
БРОЈ 5 ГОД. XXI

Цена на овој број е 300.— дин. — Претплата за 1965 година изнесува 2.500.— дин., а за странство 3.500.— динари. — Редакција: Улица Јована Ристиќа бр. 1, Пошт. факс 226 — Телефони: централа 50-931, 50-932, 50-933 и 51-661. Служба за претплата 51-732 и Продавница 51-671.

30.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОПШТЕСТВЕНИОТ ПЛАН НА ЈУГОСЛАВИЈА ЗА 1965 ГОДИНА

Се прогласува Општествениот план на Југославија за 1965 година, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 26 јануари 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 26 јануари 1965 година.

П. Р. бр. 120
27 јануари 1965 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с р

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с р

ОПШТЕСТВЕН ПЛАН

НА ЈУГОСЛАВИЈА ЗА 1965 ГОДИНА

Утврдувањето на целите, задачите и насоките во поглед на усовршувањето на стопанскиот систем, развојот на стопанството и материјалната основа на другите општествени дејности во Општествениот план на Југославија за 1965 година, Сојузната скупштина го заснова врз оние ставови што се усвоени со Резолуцијата за понатамошниот развој на стопанскиот систем, како и со Резолуцијата за развојот на стопанството на Југославија за периодот од 1964 до 1970 година.

Сојузната скупштина смета дека економската политика утврдена во Општествениот план на Југославија за 1965 година, како и во плановите на сите други општествено-политички заедници и работни организации, треба да овозможи да се спроведат во живот овие ставови во согласност со условите што ќе постојат во наредната година, обезбедувајќи го со тоа понатамошното усовршување на општествените односи и стопанскиот систем како и материјалниот развој врз оние основни линии и насоки што се утврдени со овие резолуции.

Глава I

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ЕКОНОМСКАТА ПОЛИТИКА ЗА 1965 ГОДИНА

Стопанскиот развој и движењата во стопанството во 1964 година и основните цели на економската политика за 1965 година

1. Во текот на 1964 година остварена е висока стопа на растежот на производството и понатамошен значаен пораст на продуктивноста на трудот, а во врска со тоа дојде и до реално зголемување на личните доходи во целина, како и до брз пораст на сите други видови потрошувачка, во нивен номинален и реален израз. Во текот на оваа година

се спроведуваат понатамошни мерки за усовршување на стопанскиот систем, се подобруваат условите за стопанисување во некои стопански гранки и проширена е материјалната основа на самоуправањето во стопанските организации.

2. Покрај остварените позитивни резултати дојде, меѓутоа, и до извесни пренапрегнати односи во распределбата и потрошувачката и до неусогласени односи и растројувања на пазарот. Високата и динамична стопанска активност ги заостри структурните проблеми како во рамките на домашното производство така и во економските односи со странство. Зголеменото производство е остварено, освен тоа, и при поголемо запослување отколку во претходните две години.

И при високиот пораст на производството, барањата растеше далеку побргу, поради што се појави несклад помеѓу барањата и понудата на стоки. Растроената рамнотежа на пазарот влијаеше врз порастот на цените во производството, осетно пораснаа трошоците на градењето и животните трошоци. Во тој поглед, особено проширената инвестициона потрошувачка беше една од основните иницијални причини за растројството во рамнотежата помеѓу куповната сила и стоковните фондови.

Овие растројства во значителна мера ги нарушија планираните односи во платниот биланс и во надворешнотрговската размена, со оглед на тоа дека дојде до релативно позабавено движење на извозот поради зголемената заинтересираност на производителите за пласманот на своите производи на домашниот пазар, потоа до брз пораст на увозот и зголемен платен дефицит при соодветно зголемување на задолжувањето.

Напред наведените појави уште еднаш укажаа на постојните недоградености во нашиот стопански систем и во механизмот на функционирањето на стопанството, на неблагоприятните реагирања на стопанските движења како и на недоволната работеност на средствата и методите на економската политика, со кои треба да се обезбедува усогласеност во развојот.

3. Во ситуацијата создадена со дејството на елементите на растроената рамнотежа, а со цел да се задржат општите поволни тенденции во развојот на стопанството од последниве две години, преземени се мерки управени кон стабилизација на стопанските движења т. е. кон отстранување на нескладот помеѓу предимензионираната барачка и стоковните фондови, кон ограничување на инвестиционата потрошувачка, кон создавање резерви во средства за буџетска потрошувачка, кон посилна контрола на банкарските кредити и кон постриктно регулирање на кредитирањето на стопанството со обртни средства, кон позабавено движење на потрошувачките кредити, како и кон поефикасно спроведување на пропишаниот девизен режим за да се ублажат растроените односи во платниот биланс.

Иако позитивното влијание на овие мерки на одделни подрачја веќе почна да доаѓа до израз, тие уште не можеа да дадат пополни ефекти во краткото временско растојание во кое дејствуваат. Факторите на нерамнотежа сè уште постојат, а се ма-

нифестираат низ значајните акумулирани куповни фондови, низ забавено формирање на залихите, низ отсуство на позначајни девизни и материјални резерви и низ намалена ликвидност на стопанството наспрема странство.

4 Од досегашниот развој на материјалното производство и општествените односи во стопанството, како и од ситуацијата која постои во стопанството на крајот на 1964 година, произлегува дека економската политика за наредната година треба да биде управена кон две основни цели кои ѝ би давале печат на целата економска активност, а кои се тесно поврзани и меѓусебно обусловени, и тоа:

— прво, да се продолжи интензивното спроведување на понатамошните мерки за усовршување на стопанскиот систем во духот на насоките од усвоената Резолуција на Сојузната скупштина и

— второ, да се спроведува решителен курс кон стабилизација на стопанските движења.

Задачи во поглед на понатамошното усовршување на стопанскиот систем

5. Во врска со насоките од Резолуцијата на Сојузната скупштина за понатамошниот развој на стопанскиот систем, еден дел од измените во системот веќе се остварени во текот на 1964 година. Тоа посебно се однесува на укинувањето на придонесот за инвестиционите фондови на републиките и општините и на укинувањето на придонесот од доходот за работните организации на некои стопански дејности, како и на измената на нивото на цените на земјоделските производи, јагленот, електричната енергија и други репродукциони материјали.

Во текот на изминатата година, покрај тоа, усвоени се Основниот закон за финансирање на општествено-политичките заедници и Основниот закон за пензиското осигурување, чие спроведување започнува во 1965 година. Истовремено, приготвени се, или се во приготвување, и нацрти на Закон за планирање, Закон за банките и кредитното работење, Закон за Народната банка, Закон за фондот на федерацијата за кредитирање на стопанскиот развој на стопански недоволно развиените републики и краишта, Закон за данокот на промет, Закон за резервите, Закон за електростопанството и на измени и дополнењата на Законот за организацијата на железниците. Законското регулирање на овие суштествени прашања овозможува карактерот на плановите и функциите и одговорностите на одделни општествени фактори во системот на планирањето да се усогласат во духот на поставените насоки, со карактерот на нашиот стопански систем, банкарскиот апарат и неговото функционирање да се приспособат кон новата улога на работните организации во проширената репродукција, системот на кредитирањето на развојот на недоволно развиените подрачја да се усогласи со општите начела на стопанскиот систем, да се постави трајна основа за финансирање на општествено-политичките заедници која ќе овозможи поголем степен на нивната самостојност во обезбедувањето на средства во согласност со своите потреби и можности, како и понатаму да се усовршува системот на распределбата.

Потребно е надлежните органи да изработат конечни законски предлози и да ги поднесат на усвојување, а исто така да приготват и благавремено поднесат и други законски прописи кои се однесуваат на усовршувањето во стопанскиот систем. Исто така е потребно низ плановите на општествено-политичките заедници да се создаваат такви односи и услови кои ќе овозможат дејството на овие законски прописи што поадекватно да се одрази врз соодветните подрачја на нашето стопанство и врз функционирањето на стопанскиот систем.

6. Во поглед на понатамошните мерки за усовршување на стопанскиот систем, а за да се отстрани неповолното дејство на некои инструменти врз условите на стопанисувањето, се спроведува:

— укинување на општиот данок на промет во областа на производството;

— укинување на плаќањето на придонес од доходот кај оние стопански групации и гранки кај кои тоа, со оглед на условите за стопанисување и односите во цените, е можно да се спроведе веќе кон почетокот на оваа година;

— укинување на данокот на промет на премии за осигурување;

— измена на условите на веќе склучените инвестициони заеми кај кои роковите за отплата или интересите се неповолно одредени;

— воведување олесненија за плаќање ануитетите во 1965 година на оние стопански групации кои поради уште нерегулираните односи во цените и други услови за стопанисување се наоѓаат во неповолна економска положба.

Во понатамошното настојување да се олеснат ануитетските обврски на стопанските организации по кредитите што комуналните и републичките банки ги одобриле за учество во трошоците на инвестициите во случај кога основното кредитирање е вршено од средствата на бившиот Општ инвестиционен фонд, потребно е на стопанските организации што ги користат овие кредити за учество во трошоците на инвестициите, да им се овозможи да ги вратат нив во истиот рок и по истата интересна стопа како што се роковите за враќање и интересната стопа по договорите за кредитите од средствата на бившиот Општ инвестиционен фонд. Во таа смисла ќе биде потребна определена интервенција на социјалистичките републики за побрзо отстранување на неусогласеностите во условите за кредитирање на стопанските организации.

Овие мерки, покрај нивното дејство врз условите за стопанисување, истовремено ќе придонесат за засилувањето на материјалната положба на работните организации. Заедно со веќе преземените мерки во поглед на укинувањето на придонесот за општествените инвестициони фондови, укинувањето на придонесот од доходот во оние гранки каде што тоа е спроведено во текот на 1964 година и со ефектот на другите преземени мерки, вака изменетите услови ќе се одразат врз зголемувањето на расположивите средства на работните организации за инвестиции во основни и обртни средства, врз можноста на работните организации да формираат средства за лични доходи во согласност со утврдената политика во поглед на порастот на личната потрошувачка и животниот стандард, како и врз понатамошното зголемување на нивните ликвидни средства, кои им овозможуваат создавање поголеми резерви и поеластични кредитни односи со банките.

7. Во поглед на понатамошното усовршување на надворешнотрговскиот и девизниот систем потребно е тој систем подоследно да се опре врз непосредните интереси на работните организации да развиваат надворешнотрговска размена и подоследно да се спроведува постојниот режим во односите помеѓу банките и стопанството, како и во односите помеѓу самите банки.

За таа цел е потребно понатаму да се приспособува системот на врзување на увозот со извозот и системот на соодветните договори помеѓу банките и стопанските организации, во правецот на создавање поеластичен режим, но и пополни одговорност и за деловните организации и за соодветните банки. За таа цел треба да се овозможи и користење на ретенциона квота.

8. Во однос на напред споменатите измени, кои се воведуваат веќе од почетокот на 1965 година, односно од усвојувањето на споменатите законски прописи и одлуки, потребно е во текот на 1965 година да се подготват и да се спроведуваат понатамошни решителни чекори за остварување на оние концепции за усовршување на стопанскиот систем што се утврдени со споменатата Резолуција.

Со оглед на тоа дека е крупниот комплекс на понатамошните измени и усовршувања во стопанскиот систем врзан за проблематиката на односите

во цените, како и за начинот на пресметувањето на извозот и увозот во размената со странство, надлежните органи, врз основа на подготвителната работа што е извршена во текот на изминатата година и работата што треба понатаму да се изврши, ќе предложат за усвојување мерки кои би создале услови:

— да се овозможат поусогласени односи во цените како на домашниот пазар така и во размената со странство, со што би се овозможиле и поусогласени односи во економската положба на одделни дејности; ова посебно се однесува и на дејностите на енергетиката, обоената металургија и други гранки на базната индустрија, производството на основни репродукциони и градежни материјали и транспортот; во овие дејности системот на плафонирани цени е потребно да се заменува со погодни форми и инструменти на политиката на цените, а да се преземат и други мерки за подобрување на условите за стопанисување;

— врз основа на изменети односи во цените да се намали преливањето на средства по пат на даночни зафаќања на доходот, од една страна, и субвенции и регреси, од друга страна; за таа цел е потребно да се поднесат предлози за понатамошни измени во поглед на инструментите на распределбата кои би опфатиле укинување на придонесот од доходот во дејностите каде тој е уште задржан, измена на улогата и функцијата на данокот на промет односно на неговото пренесување во областа на потрошувачката, приспособување на интересните стопи на деловните фондови кон изменетите односи на цените и условите за стопанисување, како и ревизија на постојниот систем на регреси и субвенции;

— да се спроведе, врз изменетите односи на цените и начинот на пресметувањето во размената со странство, понатамошно усовршување на надворешнотрговскиот и девизишниот режим;

— да се спроведе, во онаа мера во која измените во цените би имале одраз врз животните трошоци, соодветно усогласување на личните доходи, со што тие наедно ги добиле пореално место и значење во распределбата на доходот и како фактор на производството;

— понатаму да се усврши режимот на средствата и амортизацијата на работните организации, за да се овозможи, при зачувување на интегритетот на вредноста на општествените средства, работните организации да можат своите средства и амортизацијата да ги формираат што повеќе во согласност со нивната улога во проширената репродукција, со функционалното трошење на средствата и со потребите за модернизација и унапредување на производството.

Покрај тоа, надлежните органи треба да го прочуат проблемот на екстра доходот во условите на сите измени и усвршувања во стопанскиот систем, и за тоа да поднесат извештај.

Предлозите за овие измени треба да се приготват и поднесат во текот на првото полгодиште на 1965 година. За дејностите на некои основни репродукциони материјали, како и на транспортот, измените во цените и во условите за стопанисување треба да се спроведат во пократок временски рок, врз основа на посебни предлози, за да се отстранат по исклучок неповолните последици од постојните услови врз стопанисувањето во овие дејности, и за да се средат односите на пазарот на репродукциони материјали. Исто така треба да се утврдат групи стоки за кои треба да се измени режимот на цените и да се овозможи послободно дејствување на пазарот.

9. Напоредно со подготовките за измени во станбеното стопанство и во методите на финансирањето на станбената изградба, потребно е да се прочуат и предложат мерки со кои материјалните, финансиските и кредитните услови би се приспособиле кон овие промени и би се измениле инстру-

ментите што го регулираат издвојувањето и формирањето на соодветните средства.

10. Во врска со напред споменатите промени и усвршувања во стопанскиот систем потребно е понатаму да се изградуваат услови и методи за формирање и употреба на средствата за проширена репродукција, а во тие рамки посебно и системот на формирањето на долгорочни банкарски депозити и орочувањето на средствата кај банките, условите и односите во интересните стопи, кои треба да обезбедат економски интерес за што послободна циркулација на средствата наменети за проширената репродукција, како и патиштата и методите на банкарските формирања на средства за долгорочни вложувања.

Политика на стабилизација и задачи во поглед остварувањето на основните пропорции потребни за усогласени стопански движења

11. Имајќи ја предвид ситуацијата во стопанството создадена со развојот во текот на 1964 година, како и мерките што се преземени со цел за усогласување на стопанските движења, Сојузната скупштина утврдува дека курсот кон порешителна стабилизација на стопанскиот развој треба да претставува основа на економската политика на сите субјекти на општествениот процес на репродукцијата во 1965 година.

Задачите на стабилизационата политика треба да бидат управени кон поддржување на понатамошниот динамичен растез на производството, но во такви односи кои не би доведувале до заострување на структурните неусогласености во домашното производство и потрошувачка ниту би предизвикувале засилен притисок врз платниот биланс.

Основен предуслов на стабилизационата политика е одржувањето на поусогласени односи на куповните и стоковните фондови на пазарот. Од тоа произлегува дека развојот на одделни форми потрошувачка треба да се движи во согласност со расположивите средства и дека во економската политика треба да се обезбеди такво формирање на куповни фондови кое би воспоставило вакво усогласување.

12. Со оглед на тоа дека и во текот на 1964 година пренапрегнатата инвестициона потрошувачка ги растроил односите во распределбата и беше една од основните иницијални причини на растројството, во наредната година треба да се обезбеди инвестиционата потрошувачка во номинален износ да се одржи приближно на нивото остварено во 1964 година, што би овозможило вкупните вложувања, а посебно стопанските инвестиции, во реален обем да бидат и пониски од обемот што е остварен во тоа година. При тоа треба да се обезбеди пораст на вложувањата само кај станбената изградба и кај оние вложувања што се вршат од средствата на стопанските организации, додека вложувањата од другите извори во реален обем треба да бидат пониски отколку во 1964 година.

Во 1965 година е потребно да се обезбедат средства на општествената заедница за отстранување на штетите настанати поради поплавата на подрачјето на Хрватска и Словенија. Големината на овие средства и начинот на нивното издвојување ќе се утврдат со посебни прописи веднаш штом надлежните органи и посебната комисија, која е основана за таа цел, ќе поднесат соодветни предлози, додека во меѓувреме работата на отстранување на штетите ќе се овозможи со посебни аванси. Инвестиционите средства потребни за оваа цел треба да се обезбедат во рамките на вкупно предвидениот обем на вложувањата и расположивите средства за инвестиции.

За понатамошни измени во распределбата на националниот доход потребно е да се обезбеди движењето на реалните лични доходи во целина да биде побрзо од порастот на производството и продуктивноста на трудот, што би овозможило понатамошно зголемување на реалната лична по-

трошувачка и животниот стандард на трудбениците, како и засилување учеството на личната потрошувачка во распределбата на доходот и на вкупно расположивите средства.

Во општата потрошувачка е потребно да се спроведат соодветни мерки на штедење за нејзината височина да се доведе во согласност со реалните можности. Со цел одделни форми на општа потрошувачка, кои покажуваат тенденција на висок растеж, да се усогласат со материјалните можности, потребно е со спроведување стриктно штедење да се доведат во реалните рамки. Особено треба да се спроведува штедење во буџетските расходи во целина, водејќи при тоа сметка да се осигури такво зголемување на личните расходи што ѝ одговара на општата политика на зголемување на личните доходи. Истовремено е потребно со поинаква распределба на средствата да се овозможи коректура на личните доходи и подобрување на материјалните услови и на системот на формирањето на приходите во општествените служби, посебно во школството, кое заостанува зад општиот развој. Висоцината на приходите и структурата на расходите на фондовите за социјално осигурување, на одделни општествени и работни организации надвор од стопанството исто така укажуваат на големите можности за намалување на придонесите, членарините и други оптоварувања на кои се изложени стопанските организации, како и на можностите за заштеди во расходи. За таа цел е потребно надлежните органи најтито да ја изучат состојбата и проблемите, да ја преиспитаат висоцината на стопите на придонесите и на другите форми на зафаќање, како и режимот за трошење на средствата и да предложат соодветни мерки за целокупната општа потрошувачка и нејзини одделни делови да се доведат на реално ниво.

Едно од основните подрачја на кое треба да се одразат ефектите на стабилизационата политика, е платниот биланс. И со мерките на целокупната економска политика и, особено, со мерките во областа на девизиот и надворешнотрговскиот систем потребно е да се осигури, при поурамногезени движења на домашниот пазар, да се овозможи што поефикасно зголемување на извозот, при одржување на увозот во оние граници што ги овозможуваат прибавените странски средства за плаќање.

13. Врз основа на анализата на развојните услови, се покажува дека би било можно да се очекува во 1965 година спроведување на назначената политика во следните основни пропорции:

Постојат услови општествениот производ во реални движења да порасне за околу 9%, при понатамошно зголемување на продуктивноста на трудот и при позабавен пораст на запосленоста во однос на изминатата година. При такви движења во вкупното стопанство, порастот на општествениот производ на општествениот сектор би можел да изнесува околу 10%, порастот на физичкиот обем на индустриското производство за околу 11% и на земјоделското производство за околу 3%. Порастот на продуктивноста на трудот би изнесувал околу 7% и порастот на запосленоста околу 3—3,5%.

Во односите на размената со странство потребно е да се оствари побрз пораст на извозот од увозот, како и зголемување на нестоковниот девизен прилив, што би довело и до намален текушт дефицит на платниот биланс.

Имајќи го предвид намалениот текушт дефицит на платниот биланс и намалувањето на приливот на додајни странски средства по тој основ, порастот на расположивите средства за потрошувачка во општествениот сектор би можел да изнесува околу 6%.

Во однос на ваквото формирање на средства во општественото стопанство, политиката на развојот на одделни форми на потрошувачка, која би тргнала од напред наведените поставки на економската политика, би можела да се формира во следните односи:

Реалните лични доходи во општествениот сектор би расле со стопа од над 12%, а реалните доходи по 1 запослен околу 9%, т. е. побргу отколку што би изнесувал порастот на продуктивноста на трудот.

Инвестиционата потрошувачка на општествениот сектор во реален обем во однос на 1964 година би требало да биде намалена за 3% до 4%, и тоа со намалување на обемот на стопанските инвестиции во основни средства од 7% до 8%, додека инвестициите во станбената изградба и во другите области на животниот стандард би можеле да остварат реално зголемен обем за околу 8%.

Материјалните расходи на општата потрошувачка би можеле да растат до 4%, додека личните доходи во буџетските установи и во општествените служби би се движеле во согласност со општиот пораст на личните доходи во општествениот сектор.

Ваквите односи помеѓу производството и потрошувачката би овозможиле пораст на резервите, а посебно на стоковните залихи во производството и прометот, што од своја страна би дејствувало врз постабилни односи во цените и на пазарот.

14. Потребно е да се преземаат мерки за зголемување на резервите во стопанството. Според состојбата на домашниот пазар и во стоковната размена со странство, сојузните органи ќе преземат мерки за пополнување на материјалните резерви, како и за зголемување на девизните резерви. Потребно е, исто така, и општествено-политичките заедници да пристапат кон формирање такви резерви, кои би им овозможиле интервенции на пазарот, посебно кај земјоделските производи, како и резерви кои би им обезбедиле постабилни услови во финансирањето на нивната дејност. Работните организации, со цел за подобрување на условите на своето работење би требало во распределбата на доходот да издвојуваат неопходни трајни обртни средства и да ги зголемуваат своите резервни фондови.

15. Под влијанието на веќе остварената динамика на движењето на цените и животните трошоци, до која дојде во текот на 1964 година, номиналните движења на куповните фондови за одделни форми на потрошувачка во текот на 1965 година ќе покажуваат, кога ќе се споредат со просечните ефекти остварени во текот на 1964 година, поголеми индекси на порастот од напред искажаните реални движења. Според тоа, и целата политика на формирањето на куповните фондови во номинален израз на одделни сектори треба да се приспособи кон веќе оствареното движење на цените и напред искажаните можности во реалната потрошувачка при што треба првенствено да се отстрани заостанувањето во личните доходи и фондвите за развој на оние работни организации и стопански групации кои заостануваат зад општиот развој.

16. Со цел за одржување на ваквите односи, потребно е оној систем на мерки кој во 1964 година е применет за стабилизација на стопанските движења понатаму да се развива и да се приспособува кон назначените цели на економската политика. Со Законот за стопанско-планските мерки во 1965 година ќе се утврдат мерки со кои ќе се регулираат формирањето и трошењето на општествените средства посебно во областа на инвестиционата потрошувачка, како и соодветни мерки на подрачјето на кредитната политика.

Со оглед на тоа дека формирањето на средствата за општа потрошувачка на општествено-политичките заедници се врши врз основа на одлуките и инструментите што тие самостојно ги утврдуваат, потребно е нивната политика во тој поглед да се усогласи со општите насоки на економската политика утврдена со овој план.

Распределбата на доходот во работните организации, посебно и формирањето на средствата за лични доходи, треба да овозможи со соодветните одлуки на работните организации да се придонесе

за остварувањето на целите и задачите на економската политика во 1965 година.

17. Кредитната политика во 1965 година треба да биде приспособена кон основните задачи на стабилизационата политика определена со овој план. За таа цел, по пат на банкарски краткорочни кредити ќе му се обезбедуваат на стопанството потребни парични средства за вршење на процесот на производството и прометот, со тоа по пат на овие кредити да не се овозможува финансирање на финалната потрошувачка. Покрај тоа, банкарските краткорочни кредити ќе се даваат и за производство на стоки за извоз и за производството на определени земјоделски производи за кои постои зголемена барачка, но во обем кој нема да влијае негативно врз стабилноста на стопанството.

Кај кредитирањето на вложувањата во основни средства од средствата на банките треба да се обезбедат и соодветни вложувања во трајни обртни средства.

Мерките преземени кон крајот на 1964 година со цел за регулирање на обемот на банкарските кредити и на паричната маса ќе се применуваат и во 1965 година, а по потреба ќе се преземаат и други соодветни мерки заради ограничување на емисијата на банкарски кредити на обем кој го бара политиката на стабилизацијата.

Со цел да се обезбедат што поусогласени односи на пазарот и влијание на кредитната политика врз тие односи, потребно е да се проучат методите и критериумите на селективните услови за кредитирање на стопанството.

18. Со реализација на вака утврдената економска политика од страна на сите носители на стопанската активност — почнувајќи од самите стопански организации, преку општествено-политичките заедници, до органите на федерацијата, потребно е да се обезбеди ефикасност на стабилизационите мерки и побрзо остварување на поусогласени односи во развојот. Во врска со тоа е неопходно и понатаму редовно и внимателно да се анализира и следи ситуацијата на пазарот и во стопанството, благовремено да се забележуваат сите промени што ќе настануваат, а исто така и да се оценуваат благовремено движењата и реагирањата на нив, како и ефикасно да се спроведуваат координирани мерки на сите подрачја каде што е тоа потребно за да се постигнат соодветни ефекти во остварувањето на утврдената економска политика.

19. текот на 1965 година, кога ќе бидат спроведени понатамошни измени на односите во цените и преземени понатамошни мерки во усовршувањето на стопанскиот систем, задачите на стабилизационата политика е потребно да се прошират на одржување на новосоздадените односи во цените, на стабилизација на животните трошоци и на рамномерен пораст на реалните доходи и животниот стандард, на постојано подобрување на ситуацијата во платниот биланс, на стабилизација на условите за стопанисување за работните организации, на континуирано зголемување на девизните и материјалните резерви на стопанството, на стабилизирање на односите во кредитирањето и на постабилно функционирање на целокупната монетарна политика, што се треба да овозможи уште поефикасен стопански развој во наредниот период и поусовршени односи во системот на самоуправањето и во стопанскиот систем.

Глава II

ЗАДАЧИ ВО ПРОИЗВОДСТВЕНАТА И ИНВЕСТИЦИОНАТА ПОЛИТИКА

1. Понатамошното развивање и усовршување на стопанскиот систем и другите мерки на економската политика создаваат за работните колективи во идната година поповолни услови за стопанисување и пошироки можности за развој, а претпоставуваат наедно и нивна поголема одговорност

и за сопствениот развој и за развојот на целокупното општествено стопанство.

Меѓутоа, политиката на стабилизација, особено ограничувањето на инвестиционата и општата потрошувачка, нужно повлекува по себе поумерен пораст на барачката на домашниот пазар. Во таквата ситуација можностите за развивање дејностите на работните организации не можат да се бараат и да се исцрпат само на внатрешниот пазар, кој и инаку премногу е тесен за да дозволи секогаш рентабилно производство со висока продуктивност на трудот. Како реална и суштествена основа за развојот на производството се покажува, според тоа, поширокото вклучување во надворешната трговија, особено во правецот на остварување деловни односи со странскиот пазар на потрајна основа.

Во условите на стабилизацијата на стопанството, мерките и напорите за побрзо зголемување продуктивноста на трудот мораат да дојдат до полн израз и во инвестиционата политика и во политиката на запослувањето, а исто така и во организационите мерки и други акции во производството. За таа цел вложувањата во проширената репродукција треба да се насочуваат кон интензивна механизација и модернизација на производството.

Со цел за постигање поголеми ефекти во спроведувањето на инвестиционата политика, во порастот на продуктивноста на трудот и во општиот стопански и општествен развој, неопходно е донесувањето на инвестициони одлуки, особено кај позначајните објекти, да се врзува на претходни научни студии и истражувања.

2. Во согласност со општите правци на развојот на производството и со прераспределбата на општествениот производ во корист на личната потрошувачка, во областа на индустријата треба да се осигури соодветно зголемување на производството на артикли за широка потрошувачка, а за несмеќавано функционирање на стопанството и за подобрување на платниот биланс треба максимално да се искористат капацитетите за производство наменети за извоз и капацитетите за производство на енергија и материјали за репродукција.

Новоизградените капацитети и увозот ќе го подобрат снабдувањето со електрична енергија. Меѓутоа, и покрај тоа, треба да се смета на редуција на потрошувачката на електрична енергија, иако во помал обем отколку во изминатата година. Исто така и на другите сектори на енергетиката треба да се смета на потребата од полна рационализација на потрошувачката и на поеластична супституција на дефицитарните видови енергија.

Покрај зголеменото домашно производство на некои основни репродукциони материјали, особено од подрачјето на металургијата, хемиската индустрија и индустријата на хартија, предвидениот платен биланс допушта и увоз во обем кој би можел да го обезбеди очекуваниот пораст на индустриското производство. Поставените задачи во поглед подобрувањето на платниот биланс бараат, меѓутоа, подоследно спроведување на мерките за врзување на увозот со извозот и исполнување со одветни договорни обврски, зашто без тоа би можело да дојде до повремени потешкотии во производството кај одделни производители или и одделни дејности во целина. Проблемите на снабдувањето со репродукционен материјал е неопходно да се решаваат во поголема мера и со употреба на други, поефтини и помалку критични материјали, а со цел за стимулирање на нивната употреба потребно е да се преземаат соодветни економски мерки.

Зависноста на зголемувањето на производството од зголемувањето на извозот особено ќе дојде до израз кај производството на опрема чиј развој во 1964 година, во поглед на вклучувањето во меѓународната размена, не покажа повољни тенденции. Со цел за подобрување на платниот

биланс и во настојување домашната машиноградба да се развива најцелесобразно, нејзиното производство треба подоследно да се ориентира кон специјализирана економски оправдава изработка на комплетна опрема и на трајни потрошни добра со неопходна кооперација со домашната и странска индустрија.

Основните цели на производствената политика во индустријата треба да се поддржуваат со соодветно насочување на инвестиционите средства. За развојот на производството, особено во поглед на зголемувањето на продуктивноста на трудот, од посебно значење ќе бидат зголемените средства со кои ќе располагаат работните организации. Врз основа на вложувањата на тие средства може да се очекува создавање поповолни услови за модернизација и реконструкција за побрзо зголемување на извозот и поквалитетно снабдување на домашниот пазар. Дополнителните средства на федерацијата и кредитните фондови на специјализираните банки ќе се употребаат првенствено за продолжување на изградбата на започнатите објекти на подрачјето на производството на електрична енергија и црната металургија, како и за вложувања со кои се обезбедуваат побрзи ефекти во зголемувањето на извозот. Покрај тоа, врз основа на странски заеми и комерцијални кредити, кои се обезбедени преку деловните банки, ќе се продолжи изградбата, односно ќе се пристапи кон проширување на позначајните производствени капацитети во областа на енергетиката и во производството на репродукциони материјали, а во тек се и подготвките врз основа на кои за наредниот период ќе се обезбедат потребни нови енергетски извори и производство на домашни сировини, вклучувајќи го и неопходното проширување на производството на цемент.

За побрза и поефикасна реализација на утврдената производствена политика треба да придонесе и меѓусебното поврзување на работните организации, нивното поврзување со банките, како и заедничкото донесување и реализирање на инвестиционите и други стопански одлуки. Особено е потребно да се развива соработка на претпријатијата на преработувачката индустрија со претпријатијата што произведуваат сировини, полуфабрикати или производи за вградување, како и со транспортните и други претпријатија во согласност со потребите на потрошувачката во земјата и со можностите за извоз.

3. Намалената динамика на инвестициите ќе обуслови помисрена барачка на градежни услуги и градежни материјали. Во таквите услови, со зголемување на механизацијата во градежништвото и со нејзино порамномерно користење во текот на годината, може да се запре и понатамошниот пораст на запосленоста и порешително да се преминува на интензивен начин на производство во оваа област. За таа цел е потребно што поитно да се разгледаат условите на стопанисувањето во градежништвото. Пошироката примена на инженерингот и на системот на производството на станови за пазар значително би придонесла за стабилизација на градежниот пазар, за деловната соработка на работните организации и за поефикасна организација на трудот, како и за намалување на трошоците на градењето.

Таквата производствена ориентација и промените услови на пазарот порешително ќе влијаат врз подобрувањето на квалитетот и асортиманот на градежните материјали, што истовремено ќе придонесе и за ублажување на постојниот кусок во нивното производство.

За поголема ефикасност на градежништвото треба да придонесе и доследното почитување на прописите, особено на прописите да не може да се пристапи кон градење на одделни објекти без претходно осигурени инвестициони средства и комплетна техничка документација. Реализацијата на овие прописи ќе се спроведува и со соодветна

кредитна политика во однос на инвеститорите и на градежните претпријатија, како и на производителите на опрема и другите производители на инвестициони добра или услуги.

4. Порастот на земјоделското производство треба да обезбеди подобро задоволување на нараснатите потреби на внатрешниот пазар и истовремено да создаде можност за зголемување на извозот на земјоделски производи.

Порастот на земјоделското производство треба да се оствари со интензивирање на производството во општествениот сектор и во кооперација со рационална примена на современата технологија. Поефикасната примена на расположивите средства за производство треба да обезбеди поинтензивно користење на површините во општествена сопственост и кооперација, да го подобри користењето на добиточниот фонд и да ја прошири кооперацијата во сточарството.

Земјоделските производители во 1965 година ќе располагаат со поголема количина вештачки ѓубриња, храна за добиток и други репродукциони материјали од домашно производство и увоз, со поголем број земјоделски машини, ќе се пуштат во погон нови објекти (за приготвување храна за добиток и други) и ќе пристигнат за раѓање нови поинтензивни насади на овошје и грозје, што ќе осигурува поволна материјална основа за остварување потребен пораст на земјоделското производство. Подобрата снабденост со резервни делови треба да овозможи да се совладаат тешкотиите за одржување на машинскиот парк.

Со развивањето на системот на распределбата според трудот и со подобра организација на работата, при комплетирање на орудијата за производство, веќе во 1965 година е можно значително да се зголеми продуктивноста на трудот на крупните стопанства. Во врска со тоа, неопходно е со кредитната и увозната политика да се поддржат настојувањата на работните организации да остварат побрз пораст на продуктивноста на трудот и по пат на воведување комплетни линии на рационална механизација, особено во транспортот, производството на пченка и шеќерна репка и во определени операции во сточарството.

Проширувањето на кооперацијата треба да се поттикнува со поекономично работење на стопанските организации, посебно на земјоделските задруги, со подобра организација на пазарот и на откупот на земјоделски производи, со проширување осигурувањето на посевите и добитокот, со поефикасна работа на стручните служби, со поширока примена на агроминимумот и со други мерки. Потребно е со економски мерки да се поттикнува интересот на индивидуалните производители и самите да вложуваат повеќе средства за развој на земјоделското производство и за финансирање на стручните служби.

Развојот на земјоделското производство ќе биде поддржан и со создавање постабилни услови на работењето за земјоделските организации и задруги. За таа цел системот на гарантирани цени ќе се прошири на новите производи и ќе се усоверши постојниот систем на регресите и премните, при што премните и регресите треба да се усогласуваат со нашиот систем и постепено да се намалуваат согласно со движењата на пазарните цени, водејќи при тоа сметка како за нивното влијание врз производството, така и врз економската положба и условите за стопанисување на работните организации во земјоделството. Покрај подобрувањето на економската положба на земјоделството извршено во 1964 година, земјоделските организации во 1965 година ќе можат да користат олесненија при плаќањето на ануитетите. Овие мерки овозможуваат работните организации во земјоделството да учествуваат со значително поголем удел во финансирањето на проширената репродукција.

Заради остварување на овие задачи од средствата на федерацијата, покрај финансирањето на

изградбата на системот Дунав—Тиса—Дунав и на мелиорациите во Социјалистичка Република Македонија, преку Југословенската земјоделска банка ќе се обезбеди учество во кредитирањето на инвестициите во основни и трајни обртни средства со цел за интензивирање и модернизација на земјоделското производство, и тоа првенствено со зголемување на обработливите површини на работните организации, со набавка на земјоделска опрема — особено за комплетирање на линии за полевско производство — со изградба на капацитетите за производство на храна за добиток и за производство со цел за зголемување на извозот.

За остварување на овие цели Југословенската земјоделска банка треба да врши и орочување на слободните средства на стопанството и за таа цел од сопствените средства да ја покрива разликата помеѓу интересите што ќе им ги дава на работните организации што ги орочуваат овие средства и пониските интереси што ќе ѝ притекуваат по основот на дадените кредити. Треба да се проучат условите да им се овозможи на другите деловни банки да добиваат регрес за разликата помеѓу интересите за орочените средства што ќе ги вложуваат за развој на земјоделското производство и интересите што ќе ги наплатуваат за соодветните кредити.

5. Во шумарството за 1965 година се предвидува умерено зголемување на сечите и шумските одгледувачки работи. Во врска со тоа треба да се поддржат порано манифестираните тенденции во искористувањето на шумите — пораст на учеството на дрвото за индустриска преработка во вкупното шумско производство.

Со цел за поадекватна структура на производството на шумски сортименти, порационална потрошувачка на дрво со супституција на дефицитните материјали и со поголемо користење на отпадци во преработката, како и заради зголемување на извозот на режана граѓа од иглолистници, во 1965 година треба да се проучат односите во цените на производите на шумарството и дрвната индустрија и да се извршат соодветни измени.

Подобрувањето на економската положба на организациите во шумарството поради порастот на цените на шумските производи, до кои дојде во 1964 година создава услови и за зголемување на средствата на нивните фондови. Заради зголемување производството и продуктивноста на трудот, расположивите средства за инвестиции треба да се насочат кон изградба на шумски комуникации и кон набавка на опрема.

6. Поцелосното и поефикасното задоволување на потребите на стопанството и населението од сообраќајни услуги, ќе бара понатамошно поинтензивно и порационално користење на сообраќајните капацитети и нивно проширување со побрзо отстранување на потесните грла со набавка на превозни средства, претоварна механизација и друга сообраќајна опрема, со модернизација на уредите за врска и други сообраќајни објекти. Од особено значење ќе биде поинтензивното продолжување на работата на модернизација на магистралните пруги, со што во наредните години ќе се зголеми нивната пропусна моќ и сигурност и ќе се намалат трошоците на превозот, како и подобро користење на можностите што ги дава речниот сообраќај.

Во согласност со општата инвестициона политика, изградбата на железнички пруги и патишта ќе продолжи, пред сè, кај објектите за чија изградба се склучени странски заеми и кај оние кај кои може да се постигне побрзо довршување на капацитетите.

Заради зголемување на сегашната превозна моќ на сообраќајот и поцелосно задоволување на потребите од сообраќајни услуги, потребно е да се подобрат организацијата и условите за одржување на превозните и други сообраќајни средства и да се осигури снабдувањето на сообраќајот со резервни делови, да се развива кооперацијата и интегра-

цијата, да се прошири соработката помеѓу сообраќајните претпријатија и корисниците на превозот во правецот на понатамошно подобрување на организацијата на превозот и на преземање мерки за понатамошното намалување на нерамномерностите на превозот во текот на годината.

Со понатамошна разработка на системот на финансирањето на инвестициите треба да се засилува улогата на банкарскиот систем во кредитирањето за проширување на сообраќајните капацитети. Сегашниот начин на финансирање изградба на сообраќајна мрежа и други крупни зафати во унапредувањето на сообраќајот со определување транши секоја година треба да се напушти, и веќе во 1965 година да се премине на систем на донесување посебни одлуки или закони со кои би се утврдиле и изворите на вкупните потребни средства и динамиката на изградбата на одделни објекти.

Во условите на стопанисувањето на сообраќајните организации потребно е да се отстрани неусогласеноста помеѓу цените на превозните услуги и цените на другите стоки и услуги односно фактичните превозни трошоци, и на тој начин да се создаваат услови за поцелосно вклучување на работните организации на сообраќајот во општиот систем на стопанисувањето, што особено се однесува на железницата.

Заради зголемување на девизните приходи и подобрување на платниот биланс, особено внимание треба да му се обрне на преземањето на мерки за зголемување на соодветните капацитети, за нивното подобро користење и создавање други услови за подобрување учеството на сообраќајот во меѓународниот промет на стоки, а особено во транзитот, како и во создавањето на услови за успешен развој на туризмот.

7. Со цел за отстранување на сегашната диспропорција помеѓу производните и прометните капацитети потребно е, а посебно поради предвидениот побрз растеж на личната потрошувачка во наредниот период, да се зголеми и подобро опреми малопродажниот и складовниот простор и модернизацијата на трговијата и нејзиниот понатамошен развој да се насочат кон создавање крупни, современо организирани и опремени, трговски претпријатија на мало, со поширок делокруг на работењето во рамките на единствениот југословенски пазар. Во тој процес треба да се вклучат и производителските организации.

За обезбедување континуирано производство и потрошувачка на земјоделски производи ќе биде од посебно значење подобрувањето на организацијата на пазарот на овие производи, како и засилувањето на организацијата на општествените резерви, зголемувањето на разладниот и складовниот простор и опремањето на прометот со соодветни транспортни превозни средства.

8. Понатамошно зголемување на прометот и подобрување на услугите во угостителството треба да се оствари со воведување современи методи на организација и работење, а особено со потесно деловно поврзување на угостителските работни организации со економски заинтересираните работни организации од други области на стопанството.

Недоволниот обем на современи капацитети за давање услуги на исхрана ја наметнува потребата првенствено да се вршат реконструкции, модернизација и доградба на постојните објекти, но да се пристапува и кон изградба на нови објекти за масовно давање исхрана.

И понатаму, треба да се преземаат мерки со кои ќе се засилува економската положба на угостителството, а посебно на сезонското.

9. Посебно внимание треба да му се обрне на усовршувањето на работењето и на подобрувањето на економската положба на дејностите кои учествуваат во задоволувањето на туристичките потреби со цел да се поттикнува и забрза развојот на прометот како на домашни така и на странски туристи.

Со создавање поповолни услови за развој на домашниот туризам треба да се обезбедуваат пошироки можности за рекреација на работните луѓе и за подигање работната способност на населението, а со зголемување на прометот на странски туристи треба значајно да се придонесе за подобрувањето на платниот биланс.

За реализација на овие цели во прв ред треба да се преземаат мерки во поголем обем да се искористат резервите во постојните капацитети и да се преземаат други мерки за побрз развој на туризмот. Федерацијата и во 1965 година ќе учествува во кредитирањето на инвестициите наменети за зголемување на туристичкиот промет на странци. Вложувањата за развој на туризмот треба да се насочат кон зголемување на сместовните, прехранбените и други туристички објекти каде што ќе се постигнуваат оптимални ефекти.

Со предвидените промени во стопанскиот систем ќе се создадат услови за подобрување на материјалната основа на дејностите што соработуваат во туристичкиот промет. Врз таа основа е неопходно да се разработи таков систем на финансирање на инвестициите кој ќе отвори потрајни и долгорочни перспективи за развој на туризмот.

10. На подрачјето на занаетчиството развојната политика треба да биде насочена кон унапредување на сите видови услужно занаетчиство и сервисни дејности. За тоа треба да придонесе кредитирањето на занаетчиството под поповолни услови, како и понинтезивното отворање сервиси преку производителските и трговските организации за поправка на предмети од трајна потрошувачка.

Г л а в а III

ЕКОНОМСКИ ОДНОСИ СО СТРАНСТВО

1. Во текот на 1965 година потребно е при померен пораст на увозот да се обезбеди побрз пораст на извозот и на тој начин да се постигне поосетно намалување на дефицитот во размената на стоки и услуги со странство. За подобрувањето на односите во платниот биланс треба првенствено да придонесе зголемувањето на извозот на индустриски производи и понатамошниот пораст на нестоковните приходи, особено од странскиот туристички промет и сообраќај. Со оглед на осетниот пораст на увозот во 1964 година, пред сè на увозот на репродукциони материјали, можно е предвиденото производство и извозот во 1965 година да се остварат врз основа на помал пораст на увозот, што треба да се осигури и со соодветни мерки и со селекција на увозот на стоки, давајќи му предност на увозот кој непосредно придонесува за зголемувањето на извозот.

Девизната резерва во идната година потребно е да се осигури најмалку на постојното ниво, а ниту состојбата на краткорочното задолжување во странство за текуштите потреби на платниот биланс не треба да се зголеми над нивото што е постигнато во текот на 1964 година. Со мерките на економската политика треба, напротив да се тежнее кон тоа состојбата на девизните резерви и задолжувањето во странство во текот на наредната година да се поправа.

2. Продажбата на девизи и во наредната година треба што пошироко да се врши по пат на деловни односи на банките и соодветните работни организации, давајќи му при тоа можност да ги користи максимално капацитетите на она производство кое е рентабилно и кое остварува поволни резултати во извозот. Врз основа на деловни односи со кои се постигнува врзување на увозот со извозот банките се должни да обезбедат позначајно подобрување на релациите во корист на извозот, во споредба со изминатиот период. При договарањето на продажба на девизи треба да им се овозможи на работните организации врз основа на зголемување на извозот да создаваат додајни девизни

средства кои би им обезбедиле поеластично и самостојно работење со девизи, како и поголема сигурност и континуитет во снабдувањето од увоз.

3. Нужно е банките покрај увозот, што го договараат со претпријатијата имајќи ги предвид нивните извозни обврски, да обезбедат приоритет во снабдувањето со девизи — во согласност со можностите на платниот биланс — на оние работни организации што го снабдуваат стопанството со дефицитни репродукциони материјали, резервни делови и енергија, со своето производство да им овозможуваат пораст на извозот на другите стопански групации, како и на оние организации кои со ангажирање девизи за увоз на репродукционен материјал односно опрема постигнуваат најповолни економски ефекти.

4. Деловните и специјализираните банки треба да обезбедат континуитет на договорните односи со стопанските организации, барајќи извршување на обврските што ги презеле стопанските организации во поглед на извозот и исполнувајќи ги наедно и своите обврски за ставање девизи на располагање на работните организации со цел за увоз. Трошењето на девизите, почнувајќи од стопанските организации, преку деловните и специјализираните банки до Народната банка, треба во тој правец да се усогласува со остварениот прилив и да се врши во оние рамки што ги допуштаат приходите врз основа на остварениот извоз и утврденото ниво на задолжувањето во странство. Рамките во поглед на наплатите и плаќањата во девизи треба да бидат меродавни за сите банки што работат во оваа област, а и нивните договорни односи со стопанството треба да базираат на тоа. Во ваквите релации и Народната банка ќе ги договара своите односи со специјализираните и други деловни банки.

5. И во наредната година треба со сите мерки да се поддржи тенденцијата за зголемување на стоковната размена со земјите во развој при истовремено развивање и на сите други форми на економска соработка кои се од значење за унапредувањето на оваа соработка со тие земји. Тоа особено се однесува на проширувањето на увозот, на политиката на кредитирањето на извозот на опрема и инвестициите вложувања на давањето на техничка помош на овие земји и слично.

6. Банките треба во рамките на мерките на надворешнотрговскиот и девизниот систем, а согласна и со постојните меѓудржавни спогодби и други аранжмани, да обезбедуваат усогласено движење на размената на стоки и услуги со одделни подрачја и земји, стремејќи се кон постигање што повисоко ниво на надворешнотрговскиот промет, при истовремено проширување на неговата структура. Увозните можности од земјите во кои се располата со средства за плаќање треба еластично да се користат. Од овие, како и од други земји и подрачја е можно да се зголемува увозот само ако со него се зголемува извозот, а со тоа и обемот на стоковната размена во целина.

7. Во политиката на понатамошниот развој и унапредување на размената со странство треба да се обезбедува што поголем степен на урамнотежување на приливот на средства и плаќањата, особено со подрачјата со чии средства за плаќање се располата во помала мера. Од посебно значење за понатамошното унапредување на стопанската соработка со странство се и другите мерки на економската политика, кои треба да го поддржат и да дејствуваат координирано врз зголемување на стоковната размена со странство и поголемо вклучување на нашето стопанство во меѓународната поделба на трудот.

Во оваа смисла од посебно значење е успешното спроведување на стабилизацијата на домашниот пазар, како и посилено изразениот курс на инвестиционата политика кон унапредување на производството наменето за извоз.

Со цел за што поуспешно остварување на напред споменатите цели, потребно е покомплексно да

се проучат и согледаат можностите и политиката за развој на економските односи со странство и по региони, за што надлежните органи треба да ѝ поднесат извештај и предлози на Сојузната скупштина.

Глава IV

ПОЛИТИКА НА ЗАПОСЛУВАЊЕ И ПОРАСТ НА ПРОДУКТИВНОСТА НА ТРУДОТ

1. За да се остварат општите цели на економската политика, пораст на производството и да се постигнат подобри стопански резултати, пред сè врз основа на поинтензивно стопанисување, на подобро користење на средствата и поголема продуктивност на трудот, во 1965 година треба да се обезбеди побавен пораст на запосленоста на нови работници. За таква ориентација треба да придонесе и усовршувањето на системот на распределбата на личните приходи во работните организации, во кое треба особено да се развиваат методите на распределба со кои се стимулира подобро користење на средствата, воведувањето на посовршена организација на работата и унапредувањето на одделни процеси на производството.

Порастот на производството и услугите во 1965 година треба да се остварува со значително поголемо учество на порастот на продуктивноста на трудот од порастот на запосленоста. Порастот на продуктивноста на трудот во општественото стопанство би требало, при предвидениот пораст на производството, да изнесува околу 7%, а порастот на запосленоста до 3,5%.

2. Работните организации кои во 1965 година ќе преминат на скратена работна недела треба да го остварат овој премин, по правило, без зголемување на запосленоста, односно да го зголемат бројот на запослените само во оние дејности и во онаа мера во кои е тоа неизбежно.

Зголемувањето на запосленоста во терцијарните дејности треба, по правило, да се остварува во услужните дејности од стопански карактер, во школството и здравството. Запосленоста во органите на управата, банките, осигурувањето, политичките и општествените организации, стопанските здруженија и комори не треба да се зголемува. За ова треба да придонесе и преминот на систем на доходот во органите на управата и неговата подоследна примена во општествените служби.

3. Посмирениот растеж на запосленоста во 1965 година треба да овозможи подобрување на квалификационата структура на запослените. Особено е можно да се зголеми бројот на новозапослените со средно стручно образование. За подобрување на квалификационата структура на запослените може да придонесе и усовршувањето на системот на распределбата на личните приходи, во кое треба да се зголеми стимулацијата за остварени резултати на стручното оспособување на запослените работници.

4. Со подобро усогласување на работата на службата за запослување со актуелните задачи и потребите на стопанството и другите дејности и со поопределена ориентација на оваа служба кон организирана соработка со образовните установи и стопанството и со другите дејности околу подготовките за запослување треба да се обезбеди лицата што бараат запослување систематски да се оспособуваат и подготвуваат, а посебно да се има предвид неопходноста од запослувања на жени и младина во градските населби. Исто така, заводите за запослување треба во поголема мера да се ориентираат кон стручно оспособување и преквалификување на лица што бараат запослување.

Глава V

ПОЛИТИКА НА ЛИЧНИТЕ ДОХОДИ, ЛИЧНАТА ПОТРОШУВАЧКА И ЖИВОТНИОТ СТАНДАРД

1. Материјалните односи, какви ќе се формираат во идната година, овозможуваат и во текот на 1965 година доследно да се спроведува политиката

на зголемување на личната потрошувачка и животниот стандард на работните луѓе. Во согласност со можностите што ги осигурува порастот на производството и структурата на расположивите стоковни фондови, реалните лични приходи на запослените треба и во идната година да растат побрзо од порастот на производството и продуктивноста на трудот, со што и понатаму се остварува процесот на прераспределбата во корист на личната потрошувачка. Се предвидува дека реалните лични приходи ќе се зголемат за околу 9% на 1 запослен, според очекуваниот пораст на продуктивноста од околу 7% и на запосленоста од околу 3,5%. Доколку би се остварил побавен пораст на запосленоста, а побрзо зголемување на продуктивноста на трудот, порастот на реалната потрошувачка на 1 запослен би можел во тие размери да биде и поголем.

Обезбедувањето на предвидениот пораст на реалната лична потрошувачка треба да се поддржува со соодветни мерки на економската и производствената политика во општествените планови на општините и републиките, посебно во поглед зголемувањето на стоковните фондови на земјоделско-хранбени производи.

2. Порастот на реалните приходи во одделни работни организации и општествено-политички заедници ќе зависи од резултатот на стопанисувањето. Промените во условите за стопанисување што во текот на 1965 година ќе се спроведат ќе овозможат подоследно да се примени начелото за формирање на средствата за лични доходи во зависност од остварената продуктивност на трудот и деловните резултати во сите дејности.

Промените во нивото на личните приходи на запослените во општествените служби и органи, треба да се вршат во зависност од движењето на личните доходи во стопанството и зависно од резултатите, значењето и сложеноста на работите што овие дејности ги вршат. Таквата политика на личните доходи треба да ја имаат предвид сите општествено-политички заедници при определување на вкупните средства за државните органи и општествените служби, а со неа наедно треба да се овозможи и коригирање на личните доходи во оние дејности во кои личните доходи заостануваат, пред сè во образовните установи.

Побрзот пораст на реалните лични доходи од порастот на општата продуктивност на трудот во 1965 година треба пред сè да послужи како основа за поправање на економската положба и врз таа основа на личните доходи во стопанските групации што имаат неповолна економска положба, а посебно за подобрување на материјалната положба на квалификуваните работници. Работните организации треба да ги користат поповолните услови на стопанисувањето во идната година за унапредување на механизмот на внатрешната распределба.

3. Во идната година значајно ќе се зголемат средствата за лична потрошувачка по основот на социјално и здравствено осигурување. Со тоа ќе се обезбеди пред сè материјалната основа за спроведување во живот на новиот пензиски систем и за валоризација на пензиите, а ќе се зголемат исто така и средствата на здравственото осигурување.

Земајќи го предвид предвидениот пораст на реалните лични доходи, порастот на доходите поради зголемување бројот на запослените, доходите по основот на социјално-здравственото осигурување и другите лични доходи, како и потрошувачкиот кредит, штедењето и другите фактори, кои влијаат врз обемот на личната потрошувачка, во 1965 година реалниот обем на личната потрошувачка во општествениот сектор би можел да се зголеми за околу 10,5%, а вкупната реална лична потрошувачка за околу 8,4%.

4. Потребно е надлежните органи во 1965 година да го следат мошне ажурно движењето на личните доходи и животните трошоци и да преземаат благовремено мерки за обезбедување пораст на ре-

алните лични доходи во согласност со порастот на продуктивноста на трудот и деловниот успех. Потребно е, поради тоа, да се унапредат методите на следење, како на движењето на личните доходи така и на движењето на цените и животните трошоци, не само во сразмерите на целата земја, туку и во рамките на одделни општествено-политички заедници за да им се помогне на работните колективи во донесување на нивните одлуки за личните доходи.

5. Од големо значење е општините, особено во големи градови, да преземаат систематски мерки за подобрување условите за снабдување со земјоделско-прехранбени производи, зашто растежот на нивните цени сè уште е едно од најзначајните потенцијални жаришта на порастот на животните трошоци. За таа цел би требало општините да преземат потребни економски и организациони мерки за да се стабилизира пазарот на земјоделско-прехранбените производи и обезбеди стабилно и рамномерно снабдување со овие производи.

Со цел за обезбедување на предвидениот пораст на реалната лична потрошувачка и животниот стандард, општините треба да му обратат полно внимание и на развојот на услужното занаетчиство.

Глава VI

СРЕДСТВА ЗА СТОПАНСКИ РАЗВОЈ НА СТОПАНСКИ НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ РЕПУБЛИКИ И КРАИШТА

1. До донесувањето на закон за фондот на федерацијата за кредитирање стопанскиот развој на стопански недоволно развиените републики и краишта и до почетокот на неговата примена, финансирањето на стопанскиот развој на споменатите подрачја во 1965 година ќе се врши по привремен преоден режим. Средствата на фондот за 1965 година ќе се издвојат од средствата на федерацијата за финансирање на инвестициите во стопанството во износ кој ќе се утврди со законот за стопанско-планските мерки.

Средствата кои во 1965 година ќе бидат издвоени за потребите на стопанскиот развој на стопански недоволно развиените републики и краишта ќе служат првенствено за подмирување на обврските на федерацијата за вложувањата во основни и трајни обртни средства спрема овие републики и краишта, а кои настанале врз основа на општествените планови на Југославија од 1961 до 1965 година. Преостанатите средства во рамките на вкупно расположивите средства на фондот ќе се употребат за кредитирање на побрзиот стопански развој на Автономна Покраина Косово и Метохија, кој осетно застанува зад развојот на другите републики и покраини.

2. Во политиката на користењето на осигурените средства за финансирање стопанскиот развој на стопански недоволно развиените републики и краишта, приоритет треба да има завршувањето на започнатите објекти, како и обезбедувањето на учество во финансирање на изградбата на објекти од редовните инвестициони кредити и во финансирањето на објекти во областа на транспортот. Понатамошно одобрување нови кредити за одделни намени треба да се врши во согласност со општите насоки на инвестиционата политика што се утврдени со овој план и кои ќе бидат утврдени со планот за периодот од 1964 до 1970 година. Со цел за што поцелосно остварување на политиката на побрзиот стопански развој на стопански недоволно развиените републики и краишта, во 1965 година треба да се пристапи кон организирање и ефикасно давање техничка помош на стопанството на овие републики и краишта

Глава VII

ПОЛИТИКА И ЗАДАЧИ ВО ОБЛАСТА НА СТАНБЕНАТА И КОМУНАЛНАТА ИЗГРАДБА

1. За 1965 година се предвидува понатамошно зголемување на инвестициите во областа на станбената изградба. Општествените инвестиции во оваа област врз основа на расположивите средства за 1965 година се проценува дека ќе бидат номинално за околу 17% повеќе од оценетите инвестиции во 1964 година. Ваквиот пораст на инвестициите во станбената изградба, помеѓу другите мерки поддржан и со кредитирањето на производството на станови за пазарот, ќе доведе до понатамошно поместување на структурата на инвестициите во корист на изградбата на станови.

Се пени дека во 1965 година бројот на завршените станови од сите расположиви средства ќе се зголеми за 8—9% спрема бројот на изградените станови во 1964 година.

2. Со измените во системот на станбеното стопанство во 1965 година треба да се создадат услови за побрз пораст на станбената изградба и побрзо подигање на стандардот на живеење во станови, како и за поцелосно вклучување на станбената изградба и на користењето на станови во општиот стопански систем. Користењето на станбениот фонд, станбената изградба и нејзиното финансирање, како и управувањето на становите треба повеќе и поцелосно да се опираат врз економските принципи, со што би требало да се обезбеди доволен поттик за побрз развој на производството на станови и поголема ефикасност на вложувањата во станбената изградба. Со овие промени станбената изградба треба да се вклучи во единствениот систем на репродукцијата, опирајќи се на личните доходи на граѓаните, на средствата на работните организации и на користењето на долгорочни банкарски кредити. Заедно со спроведувањето на измените во системот на финансирањето на станбената изградба, треба да се преземат потребни мерки и за побрз развој на сние стопански дејности од кои зависи обемот и структурата на производството на станови, брзината на изградбата, трошоците и др.

Во согласност со промените што треба да се спроведат во системот на станбеното стопанство, 1965 година треба да претставува преодна година во која е нужно да се задржи континуитетот на станбената изградба и да се обезбеди нејзино понатамошно зголемување, при истовремено создавање на материјални, организациони и финансиски предуслови за пополна примена на новиот систем во наредните години. Потребно е, меѓутоа, веќе во текот на годината да се обезбеди постепено спроведување на сите промени за кои е можно да се обезбедат соодветни материјални предуслови, а кои можат да го забрзат преминот на новиот систем во оваа област како и развојот на оние дејности од кои зависи обемот на производството на станови.

3. Во 1965 година ќе се продолжи и значајната изградба на комунални објекти што е обусловено со нараснатите потреби кои настануваат во врска со сè пошироката станбена изградба, како и со изградбата во областа на општествените служби и стопанството.

Паралелно со промените во системот на финансирањето на станбената изградба, во 1965 година треба да се спроведат и соодветните промени во системот на финансирањето на комуналната изградба, посебно на финансирањето на објектите на водовод и канализација, за кои е потребно да се обезбедат кредитни средства од истите извори како и за изградба на станови. Додека финансирањето на комуналните фондови не се реши на подолгорочна основа, потребно е во 1965 година како преодна година републиките и општините покрај другите извори за инвестиции во комунални објекти, да обезбедат соодветни средства за изградба на потребните објекти во оваа област.

Глава VIII

ЗАДАЧИ ВО ОБЛАСТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО

1. Во 1965 година треба да се создадат услови за понатамошно унапредување на целокупната област на образованието, усогласувајќи го неговиот развој со потребите од кадри кои произлегуваат од економскиот и општествениот развој на земјата. Нужно е поради тоа да се дејствува врз понатамошно интегрирање на образованието со целокупниот стопански и општествен развој. Процесот на интеграцијата на подрачјето на образованието треба повеќе да се опира на поврзувањето на образовните институции со здруженијата на соодветните работни организации во стопанството и општествените служби. Во рамките на тоа е нужно да се преиспитаат потребите од кадри, капацитети и мрежа на соодветни образовни институции.

Во 1965 година тежиштето на сите мерки во областа на образованието мора да биде на решавањето на основните проблеми, и тоа: понатамошно проширување на материјалната основа на образованието; подобрување на материјалната положба на наставниот персонал низ посустествено зголемување на нивните лични доходи, доведувајќи ги во согласност со доходите на соодветните категории работни луѓе во други дејности за подигање квалитетот на образованието; подобрување на структурата на наставниот кадар, пред сè, врз основа на стимулирање на наставничкиот позив; засилување и понатамошно развивање на демократските односи и самоуправањето во областа на образованието и кодифицирањето на усвоените принципи за финансирање на образовните установи. Низ општествените планови и други мерки, сите општествено-политички заедници би требало да му даваат приоритет на решавањето на овие основни проблеми на образованието.

2. Подигањето квалитетот на образованието претставува една од основните задачи, која треба систематски да се решава во текот на идната година. За таа цел е потребно најголема грижа да му се посвети на поефикасното школување, поеластичното усогласување на системот на образованието, особено на стручното, со потребите на модерното стопанство и општествениот развој.

3. Материјалните средства за образование треба да се зголемат во идната година за да се решаваат побрзо многубројните проблеми во образовните установи, што треба да го земат предвид плановите на сите општествено-политички заедници.

Во наредната година треба поцелосно да се надмине административно-буџетскиот систем на финансирање и подоследно да се развива системот на самостојно здобивање и распределување на доходот на работните организации во областа на образованието. Водејќи сметка за специфичната природа на образовната дејност, работните организации во оваа област треба, поради тоа, во основа да се издначат со другите работни организации, обезбедувајќи им средства и доход во согласност со резултатите на нивната работа и општествените потреби и создавајќи можност за користење кредити за проширување материјалната основа на работата и развојот на тие работни организации. Во врска со тоа нужно е со соодветни промени во системот на финансирањето на образовните институции, да се создадат услови за формирање на потребниот доход на образовните институции и за засилување на нивната економска и општествена самостојност. Сè ова треба да придонесе и за порационално трошење на средствата во оваа дејност.

4. Со оглед на значењето на основното образование како темел на целокупниот образовен систем, во 1965 година треба да се создадат услови за неговиот понатамошен развој и поополна реализација со зголемување на опфатот со осумгодишно школување на децата од 7 до 14 години. Општините треба да ги засилат напорите да се прошири мате-

ријалната основа на основното образование, вклучувајќи ги и потребите од проширување на училишниот простор. Треба систематски да се создаваат услови за ликвидација на третата смена во училиштата. Потребно е и претшколските установи да се врзуваат за образовните институции, да се проширува нивната материјална основа и да се создаваат услови за опфаќање поголем број деца со претшколско воспитување.

5. И во 1965 година треба да му се обезбеди соодветен приоритет на развојот на училиштата и образовните институции од втор степен особено на оние што образуваат стручни кадри за стопанството и општествените служби, со оглед на тоа дека кадрите со средно образование претставуваат една од најслабите точки во квалификационата структура на запослените.

6. Со цел за подигање квалитетот на високошколското образование и за побрзо завршување на студиите неопходно е и во 1965 година да ѝ се обрне полно внимание на побрзата стабилизација и опсообувањето за образовна и научна работа на веќе основаните установи на високото школоство и да се усогласува нивното дејствување со потребите кои произлегуваат од интензивниот стопански развој и примената на современите научни достигања.

7. Во 1965 година е неопходно побрзо да се развива политиката на образование при работата. Во таа смисла соодветните органи ќе предложат конкретизација на оваа политика и мерки што во таа област треба да се преземаат ангажирајќи ги во тоа здруженијата на работните организации, коморите, како и самите образовни институции.

8. Потребно е да се развива одговорноста на работните организации, комуните и општествените организации, како и на училиштата и другите образовни установи, за поголема и посестрана грижа во поглед на материјалните и општествените услови за воспитување и поуспешно образование на младината. За оваа цел треба да се подобри материјалната положба на ученичките и студентските домови и да се работи за нивното проширување.

9. И во наредната година треба да се разгледаат проблемите на основното школување и образованието на стручните кадри во стопански недоволно развиените краишта, со цел да се предложат мерки што би го забрзале развојот на образованието во овие краишта, зашто тоа е еден од предусловите за нивниот побрз економски и општествен развој.

Глава IX

ЗАДАЧИ ВО ОБЛАСТА НА НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКАТА РАБОТА

Со цел за побрз и посестран развојот на научноистражувачката работа и за нејзино што поцелосно вклучување во целокупниот процес на општествената репродукција, во 1965 година треба да се зголемат издвојувањата на финансиски средства за оваа област. Со оглед на тоа дека со остварените измени во распределбата на доходот се создадени поповолни услови да се зголемат вложувањата во истражувачките задачи, во прв ред во оние што се од интерес за технолошкиот и општостопанскиот развој, стопанските организации треба во распределбата на доходот да предвидат потребни средства за научноистражувачка работа, а општествено-политичките заедници да ги зголемат тие средства во согласност со зголемувањето на своите средства. Ваквата ориентација треба да се помага со развојот на кредитните односи во оваа област, потоа со олесненија во набавката на увозна опрема за научните установи и со ослободување на инвестиционите вложувања во научните организации од ограничувањата на инвестиционите вложувања во 1965 година.

Општествено-политичките заедници треба и со други свои мерки да го помагаат создавањето на услови за сестран развојот на научноистражувачката работа, зашто таа претставува еден од основните

фактори за зголемување на продуктивноста на трудот и на вкупниот стопански и општествен развој на земјата. За таа цел треба со соодветни мерки да се поттикнува здружувањето на финансиските средства на стопанските организации со средствата од други извори, особено кога е во прашање финансирање на поголеми истражувачки проекти.

Потребно е во 1965 година да се зголемаат напорите за создавање материјални организациони услови за ефикасно школување и усовршување на кадрите за научноистражувачка работа и за развојот на научната работа на универзитетите. Во врска со тоа треба да се обезбеди полна координација во користењето на средствата издвоени за научни истражувања и на средствата што се издвојуваат за развојот на школото.

Глава X

ЗАДАЧИ ВО ОБЛАСТА НА КУЛТУРАТА И ФИЗИЧКАТА КУЛТУРА

1. Во идната година ќе се подобри материјалната основа на работните организации во областа на културата. Во врска со тоа е нужно да се проучи материјалната положба и различните форми на здобивање доход на работните организации во оваа област и да се преземат мерки со соодветните промени во системот на нивното финансирање доколку на овие работни организации да се формира како и кај другите општествени служби, врз принципот на резултатите од нивната работа и општествените потреби. Работните организации во областа на културата треба да го усовршуваат системот на внатрешната распределба во согласност со важечките општествени начела.

2. Особено внимание треба да му се обрне на развојот на издавачката и новинската дејност, на производството на филмови и кинофикацијата, со стремеж овие работни организации да се оспособат како самостојни носители на проширената репродукција.

Треба да се преземаат мерки да се подобри материјалната положба и забрза развојот и на другите културни институции: културните домови, театрите, библиотеките, музеите, архивите, заштитата на споменичкото наследство и другите објекти за користење на културните добра и за одвивање на културно-уметничките самоделности на граѓаните.

Плановите на општините и републиките ќе ги определат материјалните рамки за развој на институциите во областа на културата и уметноста, при што би требало да ги земат предвид потребите од подобрување на нивната материјална положба и побрзиот развој.

3. Во наредната година ќе продолжи изградбата на УКБ предаватели заради покривање на целата територија на Југославија со ултра-кратки бранови.

Во 1965 година ќе се реализира најголемиот дел од III етапа на изградбата на телевизиски предаватели и телевизиски врски. Исто така ќе се зголеми бројот на ТВ студија и ќе се подобрат техничките услови на работата на телевизијата. Сè поголемиот број на ТВ претплатници создава услови за подобрување на материјалната положба на работните организации на телевизијата.

4. Во областа на физичката култура тежиште-то на развојот во идната година треба да биде на подобрувањето на условите во активноста на споменатата гранка да се вклучат што поголем број граѓани и да се прошири материјалната основа за развивање на физичката култура меѓу децата и младината, преку месните заедници, училиштата и други образовни институции. Посебно е потребно да се забрза школувањето на кадрите во областа на физичката култура. Со плановите на општините ќе се определат средствата со кои треба да се обезбеди материјалната основа за развој на физичката култура, според потребите и можностите што произлегуваат од досегашниот развој.

Заради понатамошно унапредување на физичката култура и општествените односи во таа област, потребно е понатаму да се развива и унапредува општественото самоуправување.

Глава XI

ЗАДАЧИ ВО ОБЛАСТА НА ЗДРАВСТВОТО И СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА

1. Основната задача во 1965 година треба да биде понатамошно проширување на обемот и квалитетот на здравствената заштита на целокупното население, а особено на децата, жените и младината, како и на заштитата при работата и побрзо и поефикасно решавање на приоритетните здравствени проблеми од значење за целата земја.

2. Со цел за извршување на овие задачи, потребно е да се определат минимални услови за спроведување на здравствената заштита во општината и да се обезбеди нивната примена.

Во сите општествено-политички заедници би требало да се донесат програми на мерки за здравствена заштита, засновани врз здравствената состојба на населението и со нив да се предвиди решавање на најприоритетните здравствени проблеми во согласност со реалните можности.

Исто така треба да им се обезбедат материјални и други услови на здравствените центри за да се оспособат за следење на здравствената состојба на населението, за изработка на планови и програми, за координација на работата и укажување помош на здравствените установи и за организирање и вршење надзор над стручната работа на здравствените установи.

3. Во понатамошниот развојот на материјалната основа на здравствената служба и во нејзиното понатамошно осамостојување, треба да се усовршува системот на договарање здравствени услуги, при обезбедување цената на здравствените услуги да содржи и средства за проширена репродукција. Покрај тоа, на здравствените установи треба да им се овозможи посамостојно да ги пресметуваат и користат средствата за амортизација. Финансирањето на проширената репродукција на здравствените установи треба поцелосно да се вклучи во банкарско-кредитниот систем.

Изградбата на мрежата на здравствените установи треба да се врши во согласност со програмите за развој на здравствената заштита на општествено-политичките заедници, со што поголема ориентација кон изградба на амбулантно-поликлинички и диспанзерски установи, а стационарните здравствени установи да се развиваат согласно со потребите на пошироките регионални подрачја. Исто така треба да му се обрне внимание на подобрувањето на опременоста на постојните здравствени установи.

4. Подобрувањето на здравствената заштита треба исто така да се остварува со поцврсто поврзување на здравствените установи преку здравствените центри и со развивање на процесот на интеграцијата каде што за тоа постојат потреби и можности. Со цел за подобрување на квалитетот на здравствената заштита и за порамномерен развој на здравствената служба, потребно е да се донесат соодветни нормативи и стандарди како во поглед на кадрите, така и во поглед на опремата на здравствените установи.

5. Во 1965 година треба понатаму да се усовршува системот на самоуправувањето во здравствените установи и да се осигури пополна примена на принципот на распределбата според трудот. Односите помеѓу здравствените установи и социјалното осигурување треба сè повеќе да се развиваат врз принципите на заемна соработка, а договарањето на здравствената заштита да се врши врз основа на програмите за работа на здравствените установи кои треба да бидат во согласност со програмата на мерките за здравствена заштита на општестве-

но-политичката заедница. Во таквиот начин на договарање треба уште повеќе да расте улогата на здравствениот центар.

6. Со цел за понатамошно подобрување на здравствената состојба во согласност со економските можности треба понатаму да се проширува системот на здравственото осигурување на земјоделците.

7. Врз основа на побрзиот стопански развој, како и на буџетските дотации на федерацијата, се создаваат услови за подобрување на здравствената заштита во стопански недоволно развиените подрачја. Потребно е да се разработи системот на стручно-техничката помош на овие подрачја во областа на здравството и здравствената заштита.

8. Брзиот стопански развој и промената на социјалната структура на населението, преобразбата на семејството и семејните односи, сè поголемото запослување на жените, условите за школување на децата и младината, кусокот на станбениот простор и други фактори ја наметнуваат потребата од посилен развој на социјалната заштита и од нејзино побрзо оспособување за решавање на социјалните проблеми.

Општествено-политичките заедници, како носители на социјалната заштита треба да ги подобруваат условите за заштита на децата и возрасните на кои им е потребна помош од општествената заедница, и за тие цели во своите планови да предвидат поголеми средства во согласност со потребите и порастот на своите материјални можности.

Во 1965 година е потребно и понатаму да се продолжи со развивањето и засилувањето на стручната служба за социјална заштита и школување на соодветните кадри — со основање и оспособување на центри за социјална работа како и на мрежа установи за социјална заштита на деца и возрасни.

Во градовите и индустриските центри нужно е да се создаваат услови за побрз развој на установите за заштита на децата на запослените родители и во решавањето на тие задачи повеќе да се ангажираат работните организации, особено во поглед на финансирањето на овие установи.

Во 1965 година е потребно да се создаваат материјални услови за економско осамостојување на социјалните установи и за нивен побрз премин врз системот на доход и распределба според трудот.

Со плановите на општествено-политичките заедници треба да се овозможат подобри материјални услови за дејноста на овие установи и за нивен развој, зависно од општественото значење на нивната функција, програмите на дејноста и постигнатите резултати.

Глава XII

БУЏЕТСКА ПОТРОШУВАЧКА

1. Одржувањето на буџетската потрошувачка во согласност со основните насоки на економската политика утврдена со овој план претпоставува дека реалниот обем на материјалните расходи на буџетот, освен средствата наменети на општествените служби, ќе остане на приближно исто ниво како и во 1964 година, а дека личните доходи по 1 запослен во буџетските установи ќе расте во согласност со порастот на личните доходи во работните и други организации во стопанството и во другите општествени дејности. Во согласност со општата политика на инвестициите, финансирањето на инвестициите од буџетските средства, без инвестициите во општествениот стандард, би требало да биде за околу 20% пониско отколку во 1964 година.

Со средствата, меѓутоа, што се издвојуваат од буџетот за потребите на дејноста на општествениот стандард би требало да се обезбедат работата и развојот на овие дејности во согласност со општата политика на подигање на животниот стандард на работните луѓе.

2. Собранијата на општествено-политичките заедници, кои непосредно го утврдуваат формирањето

и трошењето на буџетските средства, при утврдувањето на плановите за 1965 година треба да водат сметка за овие пропорции, кои претставуваат значајни елементи на стабилизационата политика во наредната година и да остварат што поголемо штедење во областа на буџетската потрошувачка.

31.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СТОПАНСКО-ПЛАНСКИТЕ МЕРКИ ВО 1965 ГОДИНА

Се прогласува Законот за стопанско-планските мерки во 1965 година, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 26 јануари 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 26 јануари 1965 година.

П. Р. бр. 121

27 јануари 1965 година

Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН

ЗА СТОПАНСКО-ПЛАНСКИТЕ МЕРКИ ВО 1965 ГОДИНА

Член 1

Со овој закон се определуваат стопанско-планските мерки со кои се обезбедува остварување на определените цели, задачи и односи утврдени со Општествениот план на Југославија за 1965. година.

I. ОСНОВЕН РАСПОРЕД НА СРЕДСТВАТА НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

Член 2

Приходите што ќе ги оствари федерацијата во 1965 година од изворите утврдени со овој закон и приходите определени со други сојузни прописи како приходи на федерацијата, се распоредуваат на средства на сојузниот буџет за 1965 година, средства со кои федерацијата учествува во финансирањето на инвестициите во стопанството, средства наменети за фондот на федерацијата за кредитирање стопанскиот развој на стопански недоволно развиените републики и краишта и средства на стопанските резерви на федерацијата.

1. Сојузниот буџет за 1965 година

Член 3

Од приходите што врз основа на сојузни прописи ѝ припаѓаат на федерацијата се внесуваат во сојузниот буџет за 1965 година:

1) приходите според одредбите од членот 35 на Основниот закон за финансирање на општествено-политичките заедници, а кои ѝ припаѓаат на федерацијата;

2) вишокот на средствата на федерацијата од поранешните години — до износот од 22.500 милиони динари;

3) другите приходи предвидени со Сојузниот буџет за 1965 година во согласност со Основниот закон за финансирање на општествено-политичките заедници.

2. Средства на федерацијата за финансирање на инвестициите

Член 4

Средствата со кои федерацијата учествува во финансирањето на инвестициите во стопанството,

без средствата кои според членот 6 од овој закон се издвојуваат за фондот на федерацијата за кредитирање стопанскиот развој на стопански недоволно развиените републики и краишта, се утврдуваат за 1965 година во износ од 180.500 милиони динари.

Средствата на федерацијата од ставот 1 на овој член се формираат од приходите од кои според важечките прописи за распределба се формираат средствата на федерацијата за финансирање на инвестициите во стопанството, и тоа од:

- 1) интересите на фондовите во стопанството;
- 2) интересите што ќе ги оствари Народната банка на Југославија како приход на федерацијата по кредитите што ги дава;
- 3) другите приходи што му припаѓале на укинатиот Општ инвестиционен фонд.

Член 5

Средствата на федерацијата за финансирање на инвестициите ќе се употребат:

- 1) за финансирање на инвестициите без обврска за враќање — 36.300 милиони динари;
- 2) за кредитирање на гарантираните инвестиции — 7.400 милиони динари;
- 3) за отплатување на заемите и кредитите, што ги склучила федерацијата во странство, за финансирање на инвестициите во стопанството, без обврска за враќање — 8.900 милиони динари;
- 4) за кредитирање на специјализираните банки — до вкупниот износ од 126.400 милиони динари, од што на Југословенската инвестициона банка ќе ѝ се даде кредит во износ од 76.200 милиони динари, на Југословенската земјоделска банка во износ од 31.000 милиони динари и на Југословенската банка за надворешна трговија во износ од 19.200 милиони динари.
- 5) за пренос во кредитниот фонд на Народната банка на Југославија — 1.500 милиони динари.

3. Средства наменети за фондот на федерацијата за кредитирање стопанскиот развој на стопански недоволно развиените републики и краишта

Член 6

Средствата наменети за фондот на федерацијата за кредитирање стопанскиот развој на стопански недоволно развиените републики и краишта се издвојуваат за 1965 година од средствата на федерацијата за финансирање на инвестициите во стопанството во износ од 85.000 милиони динари.

4. Стопански резерви на федерацијата

Член 7

Средствата на стопанските резерви на федерацијата се формираат од сите приходи на федерацијата кои не се распоредени според важечките прописи или според овој закон, од средствата што ќе се остварат над износите утврдени за финансирање на инвестициите од средствата на федерацијата и за покривање на расходите на сојузниот буџет, од средствата што ќе се наплатат по кредитите што се дадени од стопанските резерви на федерацијата, како и од непотрошените средства на стопанските резерви на федерацијата остварени во 1964 година и во поранешните години до износот од 5.000 милиони динари.

Член 8

Средствата на стопанските резерви на федерацијата се употребуваат, врз основа на посебни одлуки од Сојузната скупштина, за извршување на задачите предвидени со Општествениот план на Југославија за 1965 година.

Вишокот на средствата на федерацијата остварен според завршната сметка за 1963 година, намален за износот од членот 3 под 2) и членот 7 на овој закон, ќе се употреби за подмирување на обврските на федерацијата спрема Народната банка на Југославија.

Износот на разликата во цените за затечените залихи на меркантилна пченица и 'рж од родот на 1963 и поранешните години, брашно и грис од

тоа жито, залихите на шеќер и масло за јадење, уплатен на посебни сметки кај Службата на општественото книговодство согласно со Одлуката за формирање на цените и за уплатување на разликите во цените за определени производи („Службен лист на СФРЈ“ бр. 30/64), ќе се употреби за зголемување на државните материјални резерви.

II. УПОТРБА НА СРЕДСТВАТА НА ФЕДЕРАЦИЈАТА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ

1. Употреба на средствата на федерацијата наменети за финансирање на инвестициите без обврска за враќање,

Член 9

Во 1965 година ќе се финансираат без обврска за враќање, од средствата на федерацијата и од средствата на странските заеми што ги склучила Југословенската инвестициона банка, инвестициите до вкупниот износ од 53.100 милиони динари, и тоа:

I. преку Југословенската инвестициона банка инвестициите во областа на сообраќајот — до износот од 38.100 милиони динари, и тоа:

1) за железнички пруги	21.800
од тоа:	
(1) за продолжување изградбата на железничката пруга Сараево—Плоче	16.200
(2) за продолжување на започнатите работи на изградбата на клучните објекти на железничката пруга Белград—Бар	2.600
од тоа:	
а) на територијата на Социјалистичка Република Србија	2.000
б) на територијата на Социјалистичка Република Црна Гора	600
(3) за работите на изградбата на делницата Бенковац—Задар на железничката пруга Книн—Задар	1.000
(4) за работите на изградбата на железничката пруга Гостивар—Кичево и приклучниот крак Зајас—Тајмиште	2.000
2) за патишта	14.700
од тоа:	
(1) за работите на изградбата на Јадранскиот пат од што:	11.630
а) на територијата на Социјалистичка Република Хрватска	5.200
б) на територијата на Социјалистичка Република Црна Гора	4.930
в) на територијата на Социјалистичка Република Србија	1.500
(2) за работите на изградбата на патот Жупања—Метковиќ—Опузен	3.070
3) за лука на Бар	500
4) за пловниот пат на Дунав	1.000
5) за студии и истражувања во областа на сообраќајот	100

II. преку Југословенската земјоделска банка за изградба на каналот Дунав—Тиса—Дунав — до износот од 10.000 милиони динари, и за мелиорационите работи во Социјалистичка Република Македонија — до износот од 5.000 милиони динари.

Износот од 38.100 милиони динари од точката I на ставот 1 од овој член, освен износот под 4 — за пловниот пат на Дунав и под 5 — за студии и истражувања во областа на сообраќајот, претставува

учество на федерацијата од 85% од вредноста на вложувањата во 1965 година за соодветните објекти. Остатокот од 15% од вкупните вложувања во овие објекти ќе го обезбедат републиките на чии територии се градат овие објекти.

Средствата од точката I став 1 под 5 од овој член ќе ги употреби сојузниот секретаријат за сообраќај и врски првенствено за подмирување на обврските по порано склучените договори.

2. Употреба на средствата на федерацијата наменети за кредитирање на гарантираните инвестиции

Член 10

Во 1965 година ќе се кредитираат гарантираните инвестиции до износот од 7.400 милиони динари. Од овие средства Југословенската инвестициона банка ќе ги кредитира вложувањата во основни и обртни средства до износот од 6.400 милиони динари, а Југословенската земјоделска банка ќе ги кредитира вложувањата во основни средства до износот од 1.000 милиони динари.

Средствата што се даваат за гарантираните инвестиции во смисла на ставот 1 од овој член на територијата на социјалистичките републики Македонија и Црна Гора и Автономна Покраина Косово и Метохија, за кои се склучени договори за кредит до крајот на 1960 година, ќе се користат во 1965 година за подмирување на обврските по овие инвестиции — под условите што важеле за финансирањето на тие инвестиции во 1960 година.

Како објекти на гарантираните инвестиции за чие финансирање се склучени договори до крајот на 1960 година, во смисла на ставот 2 од овој член, се сметаат и инвестиционите објекти од списокот на гарантираните инвестиции чија изградба е започната до крајот на 1960 година врз основа на претходна спогодба на Југословенската инвестициона банка со инвеститорот, а за кои конечните договори за кредитот се склучени по 31 декември 1960 година.

Износот од 1.000 милиони динари од ставот 1 на овој член Југословенската земјоделска банка ќе го употреби во 1965 година за доградба и опремање на поголеми земјоделски стопанства и хидромелиорациони работи на територијата на Автономна Покраина Косово и Метохија.

За целта од ставот 4 на овој член Југословенската земјоделска банка ќе го употреби и износот од околу 2.000 милиони динари непотрошени средства што ѝ се дадени на таа банка во 1964 година со иста намена.

Член 11

Кредитите одобрени од почетокот на 1953 до крајот на 1960 година од средствата на укинатиот Општ инвестиционен фонд и од други средства на федерацијата — за инвестиции на територијата на социјалистичките републики Црна Гора и Македонија и Автономна Покраина Косово и Метохија со состојбата на 31 декември 1964 година и средствата предвидени во членот 10 од овој закон за кредитирање на гарантираните инвестиции во 1965 година, а по кои ануитетите им припаѓаат на овие општествено-политички заедници, се пренесуваат во општествените инвестициони фондови односно во средствата за кредитирање на инвестициите во стопанството на овие републики.

На начинот утврден во ставот 1 од овој член ќе се постапи и со кредитите за учество во гарантираните инвестиции одобрени во 1963, 1964 и 1965 година, како и со кредитите дадени врз основа на Одлуката за доделување средства од стопанските резерви на федерацијата за кредитирање на пречекорувачката на трошоците за изградба на гарантираните инвестиции („Службен лист на СФРЈ“, бр. 19/63) и врз основа на членот 22 од Законот за стопанско-планските мерки во 1964 година.

Републиките односно покраините можат да донесуваат прописи за посебни олесненија (продолжување на рокот за враќање на кредитите, намалување на интересната стопа, одлагање на плаќањето на дел од ануитетите и сл.) за побарувањата пренесени во смисла на ст. 1 и 2 од овој член.

3. Отплатување на заемите што ги склучила федерацијата во странство

Член 12

Од средствата утврдени во членот 3 став 1 точка 3 од овој закон во износ од 8.900 милиони динари Југословенската инвестициона банка ќе врши отплатување на заемите и кредитите што ги склучила федерацијата во странство за финансирање на инвестициите во стопанството без обврска за враќање.

4. Услови за кредитирање на специјализираните банки од средствата на федерацијата

Член 13

Средствата од членот 5 точка 4 на овој закон им се даваат на специјализираните банки на кредит под следните услови:

1) на Југословенската инвестициона банка — со рок за враќање од 30 години и со интерес по стопа од 2% годишно;

2) на Југословенската земјоделска банка — со рок за враќање од 25 години и со интерес по стопа од 1% годишно;

3) на Југословенската банка за надворешна трговија — со рок за враќање од 10 години и со интерес по стопа од 4% годишно за инвестициите во основни и трајни обртни средства, а со рок за враќање од 10 години и со интерес по стопа од 2% годишно за кредитирање на извозот на опрема и за изведување работи во странство на кредит.

Отплатувањето по овие кредити започнува на 1 јануари 1968 година.

Договорите за кредит со специјализираните банки ќе ги склучи од името на федерацијата и ќе врши наплата на ануитетите Народната банка на Југославија.

III. УПОТРЕБА НА СРЕДСТВАТА НА СПЕЦИЈАЛИЗИРАНИТЕ БАНКИ И НА НАРОДНАТА БАНКА НА ЈУГОСЛАВИЈА ЗА ИНВЕСТИЦИИ ВО СТОПАНСТВОТО

Член 14

Југословенската инвестициона банка, Југословенската земјоделска банка, Југословенската банка за надворешна трговија и Народната банка на Југославија ќе ги употребуваат во 1965 година средствата на своите кредитни фондови, средствата на странски заеми и средствата што им се даваат на банките според одредбите од овој закон (чл. 5 и 18 од овој закон), за вложувања во вид на кредити во основни средства и трајни обртни средства, на кредити за извоз на опрема на кредит, како и за кредитирање на изведувањето на инвестициони работи во странство, согласно со насоките на Општествениот план на Југославија за 1965 година и со одредбите од овој закон и други сојузни прописи.

Член 15

Југословенската инвестициона банка ќе учествува првенство во кредитирањето на инвестициите во областа на индустријата и рударството: за изградба на објекти на електростопанството, изградба и проширување на рудници на јаглен, изградба на објекти за производство на нафта и земен гас, за изградба на објекти на црната и обоената металургија, за изградба на објекти на базичната хемиска индустрија и индустријата на целулоза, дрвесина и хартија, како и за објекти што придонесуваат за зголемување производството за извоз; во областа на сообраќајот: за модернизација на железничкиот сообраќај, набавка на поморски и речни бродови, за објекти и опрема на поштенскиот, телеграфскиот и телефонскиот сообраќај на магистралните и меѓународните правци, за поморски луки и за изградба на основни уреди и објекти на радиото и телевизијата; во областа на туризмот: за учество во кредитирањето на инвестициите што служат за унапредување на туристичкиот промет на странци, со тоа што од средствата кои со посебни прописи се определени за овие намени да ги надомести износите на кредитите што за овие намени ги дала во 1964 година од средствата со кои располагала во таа година.

Југословенската инвестициона банка ќе одобри кредит за учество во финансирањето на инвестициите во Нов Белград до износот од 2.000 милиони динари.

Член 16

Југословенската земјоделска банка ќе учествува во кредитирањето на инвестициите првенствено: за зголемување на обработливите површини на работните организации; за набавка на земјоделска опрема, особено за комплетирање на линиите за поделско производство; за изградба на капацитети за производство на месо, млеко и храна за добиток и за производство со цел за зголемување на извозот.

Југословенската земјоделска банка може со договори за кредити во 1965 година за намените од ставот 1 на овој член да создава обврски со кои ќе ангажира средства на федерацијата за наредните години само до износот од 50% од средствата што ѝ се дадени според членот 5 точка 4 од овој закон.

Член 17

Југословенската банка за надворешна трговија, како и другите деловни банки овластени за вршење девизни работи, ќе учествуваат во кредитирањето на инвестициите за унапредување на извозот, и во кредитирањето на извозот на опрема и изведувањето на инвестициони работи во странство на кредит.

Член 18

Народната банка на Југославија ќе ги кредитира инвестициите на стопанските организации, што непосредно ги кредитира таа, до износот од 5.000 милиони динари.

Народната банка на Југославија од средствата добиени за земјоделските производи увезени по основот на странски заеми, ќе им одобрува кредити на специјализираните банки за учество во кредитирањето на инвестициите во стопанството, водејќи сметка за роковите за враќање на овие средства и за ликвидноста на банките.

IV. УПОТРЕБА НА СРЕДСТВАТА НА ОПШТЕСТВЕНИТЕ ФОНДОВИ

Член 19

Заради остварување на утврдените со Општествениот план на Југославија определени основни материјални односи во стопанството и стабилност на стопанството, средствата на определените општествени фондови и другите определени општествени средства можат да се употребуваат според одредбите од чл. 20 до 38 на овој закон.

1. Употреба на средствата на определени општествени фондови

Член 20

Средствата на фондот за кредитирање на стамбената изградба, средствата на фондот за школство, средствата наменети за фондот на федерацијата за кредитирање стопанскиот развој на стопански недоволно развиените републики и краишта и средствата наменети врз основа на сојузните прописи за обнова и изградба на Скопје можат во 1965 година да се употребуваат во полн износ во кој се остварени.

Средствата на општествените инвестициони фондови и средствата на општествено-политичките заедници и кредитните фондови на банките што произлегуваат од приходите на укинатите општествени инвестициони фондови, остварени во 1965 година, можат да се употребуваат во таа година само за давање кредити на стопанските организации за вложувања во трајни обртни средства.

Член 21

По исклучок од одредбата на членот 20 став 2 на овој закон, средствата што се остварени во 1965 година можат во полн износ да се трошат во таа година и за други намени ако произлегуваат од:

1) дотациите дадени во 1965 година со определена намена;

2) средства од наплатените ануитети по кредитите што се дадени од средствата на федерацијата и укинатиот Општ инвестиционен фонд на инвеститорите од стопански недоволно развиените подрачја, а кои, согласно со одредбите од сојузните општествени планови и одредбите од членот 11 на овој закон, им се отсталени на општествените инвестициони фондови односно на средствата за кредитирање на инвестициите во стопанството на тие подрачја.

Член 22

Одредбите од членот 20 став 2 на овој закон не се однесуваат:

1) на средствата на федерацијата и републиките за финансирање на инвестициите во стопанството.

2) на средствата на општествените инвестициони фондови на републиките и автономните покраини остварени во 1965 година по основот на наплатените ануитети;

3) на средствата на кредитните фондови на специјализираните банки и стопанските банки на републиките што произлегуваат од ануитетите по кредитите од укинатите општествени инвестициони фондови.

Член 23

За да се обезбедат вложувања во трајни обртни средства во сразмера со вложувањата во основни средства, од средствата на општествените инвестициони фондови кои според одредбите од овој закон и другите важечки прописи можат да се трошат во 1965 година, како и од средствата на општествено-политичките заедници за кредитирање на инвестициите во стопанството што произлегуваат од приходите на укинатите општествени инвестициони фондови, можат да се употребуваат за давање кредити за инвестиции во основни средства најмногу 75%, а за давање кредити за трајни обртни средства најмалку 25%.

Одредбата од ставот 1 на овој член не се однесува на:

1) средствата на општествените инвестициони фондови и средствата на општествено-политичките заедници за кредитирање на инвестициите во стопанството што произлегуваат од приходите на укинатите општествени инвестициони фондови а кои се даваат за учество во финансирањето на инвестициите или за гарантни износи по кредитите одобрени во поранешните години од Општиот инвестиционен фонд, а во 1964 и 1965 година — од средствата на кредитните фондови и другите средства на специјализираните банки;

2) средствата на дотациите во 1965 година со определена намена;

3) средствата од странски заеми и кредити наменети за инвестиции;

4) средствата на федерацијата за финансирање на инвестициите.

Затечениот однос на учеството на кредитите за трајни обртни средства на 31 декември 1964 година во вкупните кредити, дадени од средствата на општествените инвестициони фондови и од средствата на општествено-политичките заедници за финансирање на инвестициите во стопанството што произлегуваат од приходите на укинатите општествени инвестициони фондови, не може да се менува во 1965 година.

2. Употреба на средствата на задолжителните резерви на фондовите

Член 24

Во 1965 година нема да се врши издвојување на задолжителни резерви на фондовите, како ниту издвојување за посебни задолжителни резерви според одлуките на републиките.

Средствата на задолжителните резерви на фондовите што ги издвоиле стопанските организации во 1961, 1962 и 1963 година, не можат да се користат во 1965 година ако со сојузен закон односно со прописи на Сојузниот извршен совет донесени

врз основа на сојузен закон не е определено поинаку.

Одредбата од ставот 2 на овој член нема да се применува на установите во област на здравството и другите установи што вршат распределба на доходите.

3. Посебна буџетска резерва

Член 25

Средствата на посебната буџетска резерва на општествено-политичките заедници формирани врз основа на членот 35 од Законот за стопанско-планските мерки во 1964 година, а утврдени со завршните сметки за извршувањето на буџетот, не можат да се трошат во 1965 година.

По исклучок од одредбата на ставот 1 од овој член, средствата на посебната буџетска резерва на социјалистичките републики Хрватска и Словенија и на соодветните околии и општини во овие републики, што се формирани во 1964 година, можат да се трошат во 1965 година за отстранување на последиците од поплавите на подрачјата што биле поплавени во октомври 1964 година.

4. Употреба на средствата на фондот на Федерацијата за кредитирање стопанскиот развој на стопански недоволно развиените републики и краишта

Член 26

Од средствата наменети за фондот на федерацијата за кредитирање стопанскиот развој на стопански недоволно развиените републики и краишта што се формираат во смисла на членот 6 од овој закон, ќе се обезбедат средства за подмирување на обврските на федерацијата за 1965 година за вложување во основни средства спрема стопански недоволно развиените републики и краишта што настанале врз основа на Општествениот план на стопанскиот развој на Југославија од 1961 до 1965 година, а кои уште не се извршени, и тоа на:

СР Црна Гора	5.030 милиони динари
СР Македонија	16.320 милиони динари
АП Косово и Метохија	13.640 милиони динари

недоволно развиените подрачја на:

СР Востна и Херцеговина	17.880 милиони динари
СР Хрватска	5.380 милиони динари
СР Србија	10.550 милиони динари

За вложување во трајни обртни средства во врска со вложувањата од ставот 1 на овој член, ќе се употреби износот од 3.900 милиони динари.

Од средствата од ставот 1 на овој член ќе се кредитираат социјалистичките републики Црна Гора и Македонија и Автономна Покраина Косово и Метохија за учество во финансирањето на недовршените инвестициони објекти за кои се склучени договори за кредит до крајот на 1960 година, за зголеменото учество по инвестициите што продолжил да ги кредитира Општиот инвестиционен фонд во 1963 година, за учество во финансирањето на изградбата на објектите чие финансирање од Општиот инвестиционен фонд е запрено во 1963 година, како и за учество во финансирањето на изградбата на сообраќајници и луки што се врши од средствата од членот 9 на овој закон, и тоа:

СР Црна Гора со	1.665 милиони динари
СР Македонија со	5.350 " "
АП Косово и Метохија со	555 " "

Преостанатите средства на фондот ќе се користат за дополнително кредитирање на стопанскиот развој на Автономна Покраина Косово и Метохија, и за потребите што ги финансира непосредно фондот, и тоа:

- 1) за дополнително кредитирање на стопанскиот развој на АП Косово и Метохија 4.600 милиони динари
- 2) за потребите што ги финансира непосредно фондот 130 " "

5. Употреба на средствата на чистиот приход на железничките транспортни претпријатија

Член 27

Заради обезбедување средства за финансирање на неопходните инвестиции во областа на железничкиот сообраќај, железничките транспортни претпријатија можат во 1965 година средствата на чистиот приход остварени во таа година, по одбивање на делот употребен за лични доходи на работниците, да ги користат за финансирање на инвестициите за кои се употребуваат средства на деловниот фонд.

6. Употреба на средствата наменети за инвестиции

Член 28

Корисниците на општествен имот не можат во 1965 година да започнуваат со изградба на нови административни и управни згради.

Член 29

Во 1965 година давателите на кредити и инвеститорите се должни од средствата од кои вршат финансирање на инвестициите, при исплатите за инвестиции, да пресметаат 25% од износот на исплатите и тој износ да го уплатат на посебна сметка кај Службата на општественото книговодство кај која давателот на кредитот односно инвеститорот има жиро-сметка.

За административните и управните згради од членот 28 на овој закон чија изградба корисниците на општествен имот ја започнале пред 20 октомври 1964 година и ја продолжиле во 1965 година, издвојувањето во смисла на ставот 1 од овој член се врши по стопа од 40%.

Член 30

Исплатите за аванси извршени до 20 октомври 1964 година, се сметаат како исплати за инвестиции извршени до тој ден.

Член 31

Одредбите од членот 29 на овој закон ќе се применуваат и на исплатите што се вршат од средствата по обезбедувањата дадени за исплата на инвестициите во смисла на Уредбата за обезбедувањата за плаќање на обврките по договорите помеѓу корисниците на општествен имот („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/61).

Член 32

Износот на средствата што давателите на кредити им го ставаат на располагање на инвеститорите во 1965 година, се намалува за износот што го издвојуваат давателите на кредити на посебна сметка во смисла на чл. 29 и 31 од овој закон.

Член 33

Инвеститорите и изведувачите на работи односно испорачувачите на опрема спогодбено ќе ги регулираат меѓусебните односи што произлегуваат од примената на одредбите од чл. 29, 31 и 32 на овој закон.

Ако не се постигне спогодба помеѓу инвеститорите и изведувачите на работи односно испорачувачите на опрема, изведувачот на работите односно испорачувачот на опремата може да ги запре понатамошната инвестициона изградба односно изработката на инвестиционата опрема, откако ќе изврши неопходно конзервирање на работите.

Трошоците за конзервирање на работите од ставот 2 на овој член паѓаат на товар на инвеститорот.

Член 34

Средствата издвоени на посебна сметка кај Службата на општественото книговодство во смисла на чл. 29 до 31 од овој закон, давателите на кредитите и инвеститорите можат да ги користат според прописите што зависно од движењата во стопанството ќе ги донесе Сојузната скупштина.

На средствата од ставот 1 на овој член не се плаќа интерес.

Давателите на кредити и инвеститорите не плаќаат интерес според Законот за интересите на фон-

довите во стопанството, на средствата издвоени во смисла на ставот 1 од овој член.

Член 35

Одредбите од членот 29 став 1 од овој закон нема да се применуваат на исплатите што се однесуваат на инвестиционите вложувања за:

- 1) хидроелектрани и термоелектрани, топлани, далноводи, трафостаници и расклопни постројки за напон од 35 и над 35 kV;
- 2) рудници на камен и мрк јаглен и лигнит, вклучувајќи ги тука и сепарациите, коксарниците, сушарниците, брикетниците, и гасарниците;
- 3) објекти за експлоатација на сурова нафта и природен гас и рафинериите на нафта;
- 4) рудници на железна руда, објекти за флотација и облагородување на железна руда, како и железарници, освен погоните на железарници што спаѓаат во металопреработувачката гранка;
- 5) рудници на обоени метали, објекти за облагородување на обоени метали и за производство на глина и објекти за производство на обоени метали;
- 6) рудници на сол и соларници;
- 7) геолошки и рударски истражувања;
- 8) објекти за производство на огноотпорни материјали, објекти за производство на азбестно-цементни производи и цементарници;
- 9) објекти за производство на сулфурна киселина, вештачки губриња од сите видови, сода (натриум карбонат), фармацевтски суровини и антибиотици, вискоза, пластични маси, како и мономери за хемиски влакна;
- 10) објекти за производство на префабрикувани елементи за ѕидање;
- 11) објекти за производство на дрвесина, целулоза и хартија, чија изградба започнала пред 1 октомври 1964 година;
- 12) објекти што се наменети за зголемување на извозот, според договорите склучени со банката;
- 13) објекти во областа на земјоделството, и рибарството вклучувајќи ги тука и објектите за производство на храна за добиток, сладарниците и масларниците;
- 14) објекти за подигање, одгледување и експлоатација на шуми;
- 15) објекти на железничкиот, речниот и поштенско-телефонско-телеграфскиот сообраќај, како и уреди и објекти на радиото и телевизијата;
- 16) странска опрема за друмски сообраќај, врз основа на договорите склучени до 30 септември 1964 година;
- 17) странска опрема за авионски сообраќај, врз основа на договорите склучени до 30 септември 1964 година;
- 18) бродови за поморски сообраќај;
- 19) морски луки;
- 20) Јадранскиот пат, патот „Братство—единство“, патот Ниш—Димитровград и патот Жупања—Сараево—Метковик, како и други јавни патишта во чија изградба и реконструкција не се употребуваат цемент и бетонско железо;
- 21) објекти за сместување земјоделски и прехранбени производи и продажни простори за трговијата на мало;
- 22) изградба и реконструкција на објекти со кои ќе се обезбеди зголемување на сместувањето, исхраната, превозот и другите услуги со кои се унапредува туристичкиот промет на странци;
- 23) објекти на услужното занаетчиство и на сервисите за услуги на домаќинствата;
- 24) станбени згради, со подготвување на земјишта за нивна изградба, објекти на водовод и канализација, училишни и културно-просветни објекти;
- 25) инвестиции на стопански недоволно развиените подрачја што се финансираат во целина или делумно од средствата на федерацијата наменети за побрз стопански развој на тие подрачја;

26) објекти за изградба на Скопје, Славонски Брод и околните места, што претрпеле поради земјотресот штета на зградите;

27) објекти амбулантни, поликлинички и диспанзерски и објекти на установи за детска заштита, како и други објекти за здравствена заштита чија изградба започнала до 31 декември 1964 година;

28) објекти и опрема за научни установи и научно-истражувачки единици во состав на стопански и други работни организации.

Одредбите од членот 29 на овој закон нема да се применуваат на исплатите што се однесуваат на инвестиционите вложувања за обнова на оштетените административни и управни згради и стопанските капацитети оштетени со поплавите во октомври 1964 година во социјалистичките републики Хрватска и Словенија.

Член 36

Одредбите од членот 29 став 1 на овој закон нема да се применуваат:

- 1) на исплатите за инвестиции што ги вршат инвеститорите од средствата на својот деловен фонд и амортизација;
- 2) на исплатите за инвестиции што се финансирани од странски засми, а се завршени до 30 септември 1964 година.

Член 37

Одредбите од чл. 28 до 36 на овој закон не се однесуваат на инвестициите за потребите на Југословенската народна армија.

Член 38

Сојузните секретари, според дејноста за која се надлежни, а во спогодба со сојузниот секретар за општи стопански работи, донесуваат, по потреба, поблиски прописи за тоа кој вид објекти е опфатен со одредбите од чл. 28 и 35 на овој закон, како и кои згради се сметаат за административни односно управни згради и што се смета како отпочнувања на нивната изградба.

V. МЕРКИ НА КРЕДИТНАТА ПОЛИТИКА

Член 39

Врз основа на депозитите по видување и кредитите добиени од Народната банка на Југославија, деловните банки можат да им даваат само банкарски краткорочни кредити, и тоа:

- 1) на стопанските организации — за прометот на стоки и за определените залихи;
- 2) на општествено-политичките заедници, фондовите за школство, фондовите на социјалното осигурување и заводите за запослување работници, како и на установите што имаат сопствени извори на приходи — за подмирување на разликите настанати поради нерамномерно притекување на предвидените приходи во однос на предвидените расходи;
- 3) на граѓаните — потрошувачки кредити.

Член 40

Покрај кредитите од членот 39 на овој закон, деловните банки можат од изворите на средствата и во границите што ќе ги определи Народната банка на Југославија во согласност со Сојузниот извршен совет, да одобруваат и кредити за определени работи односно намени, и тоа:

- 1) за производство на стоки за извоз;
 - 2) за производство на земјоделски производи од страна на организациите со средства во општествена сопственост и во кооперација на тие организации со индивидуални земјоделски производители;
 - 3) за производство и промет на филмови;
 - 4) за приготвување и за залихи на определени изданија на книги и други публикации;
 - 5) за продажба на книги на кредит на библиотеките од страна на издавачките претпријатија.
- Сојузниот извршен совет, на предлог од Народната банка на Југославија, може да определи, покрај кредитите од ставот 1 на овој член, да се одобруваат кредити и за други определени работи односно намени.

Член 41

Кредити за промет на стоки во земјата можат да се одобруваат за продадени а ненаплатени стоки, а на трговски стопански организации — и за купени а неплатени стоки.

Кредити за промет на стоки во земјата не можат да се одобруваат ако купувач е крајниот потрошувач.

Роковите за враќање на овие кредити не можат да бидат подолги од три месеци.

Член 42

Кредити за промет на стоки со странство можат да се одобруваат за извезени а ненаплатени стоки. Роковите за враќање на овие кредити не можат да бидат подолги од три месеци. Во оправдани случаи овие рокови можат да се продолжат во границите на роковите предвидени со прописите за девизното работење.

За стоките што се увезуваат под посебни услови, деловните банки можат да одобруваат и кредити за увоз. Поблиските услови за одобрување на овие кредити ги определува Народната банка на Југославија.

Член 43

Кредити за залихи можат да се одобруваат за сезонски залихи на готови стоки и репродукциони материјали и за залихи приготвени за извоз.

Кредити за сезонски залихи на готови стоки можат да се одобруваат за зголемен обем на залихите кој настанува поради сезонска неусогласеност помеѓу производството и продажбата односно набавката и продажбата.

Кредити за сезонски залихи на репродукциони материјали можат да се даваат за зголемен обем на залихите кој настанува поради сезонска неусогласеност помеѓу набавката и продажбата.

Кредити за залихи приготвени за извоз можат да се даваат за стоки за кои ќе се дадат докази дека ќе бидат продадени на странски пазар, и тоа во случај кога е во прашање зголемен обем на залихи и кога е тоа зголемување во врска со извршувањето на работите на извоз.

Роковите за враќање на кредитите, од овој член треба да бидат усогласени со истекот на сезоната за која се дадени кредитите, односно со извршувањето на работите на извоз, со тоа што да не можат да бидат подолги од една година.

По исклучок, ако посебните околности го бараат тоа, Народната банка на Југославија може да определи деловните банки да можат со определени услови да одобруваат и кредити за вонредни залихи.

Член 44

Кредитите за подмирување на разликите настанати поради нерамномерно притекување на предвидените приходи во однос на предвидените расходи на општествено-политичките заедници, фондовите за школство, фондовите на социјалното осигурување и заводите за запослување работници, како и на установите што имаат сопствени извори на приходи, можат да се одобруваат до 30 септември 1965 година.

Овие кредити можат да ги одобруваат деловните банки само ако барателите на кредитите не можат разликата настаната помеѓу притекувањето на предвидените приходи во однос на предвидените расходи да ја покријат од средствата на своите фондови и од други средства кои можат да се употребат за оваа цел.

Кредитите на општествено-политичките заедници, фондовите за школство и установите што имаат сопствени извори на приходи можат да им се одобруваат со рок за враќање до 30 ноември 1965 година, а кредитите на фондовите на социјалното осигурување и на заводите за запослување работници — со рок за враќање до 31 декември 1965 година.

На фондовите на социјалното осигурување кои не можат од своите приходи според предвидените стопи на придонесот за социјално осигурување и од наменските фондови да ги покријат расходите во

1965 година, банките можат да им одобрат кредит за покривање на разликата на помалку остварените приходи, со рок за враќање до една година.

Кредитите од овој член банките не можат да им ги одобруваат на барателите кои своите парични средства ги вложиле кај банките во орочени депозити, обврзници и благајнички записи, до височината на овие средства.

Член 45

Потрошувачките кредити и кредитите на уставните деловните банки можат да ги одобруваат согласно со одредбите од сојузните прописи.

Како потрошувачки кредити, во смисла на ставот 1 од овој член, се подразбираат и кредитите што им се одобруваат на определени домаќинства заради зголемување на туристичките капацитети.

Деловните банки можат на стопанските организации што ги исполнуваат пропишаните услови да им одобруваат кредити за покривање на потрошувачките кредити што ги одобруваат тие организации.

Член 46

Кредитите за производство на стоки за извоз и кредитите за производство на земјоделски производи можат да се одобруваат со рок за враќање до една година.

По исклучок, кредитите за производство на стоки за извоз чиј процес на производството трае подолго од една година, кредитите за производство на двегодишни земјоделски култури и кредитите за одгледување подмладок на добиток можат да се одобруваат со рок за враќање кој му одговара на времето на траењето на производството, а најмногу до две години.

Кредитите за производство и промет на филмови, кредитите за приготвување и за залихи на определени изданија на книги и други публикации и кредитите на издавачките претпријатија за продажба на книги на кредит на библиотеките, можат да се одобруваат со рок за враќање до три години.

Член 47

Деловните банки не можат врз основа на депозити по видување и кредити добиени од Народната банка на Југославија, да им одобруваат на стопанските организации кредити за покривање на загубите, за залихи на некурентни стоки и за сомнителни побарувања.

Член 48

Деловните банки можат да им одобруваат кредити од чл. 39. и 40 на овој закон само на кредитно способни стопански и други работни организации.

Народната банка на Југославија може, во смисла на членот 56 од овој закон, како услов за кредитната способност на стопанските организации да определи тие да бидат должни, во согласност со зголемувањето на обемот на своето работење, да ги зголемаат и соодветните извори на средства за финансирање на вложувањата што се неопходни за така зголемиениот обем на работењето.

Деловните банки се должни да преземаат мерки банкарските кредити да се користат само за намените за кои се одобрени, како и по пат на тие кредити да не се врши прелевање на обртните средства на стопанските организации во основни средства и други видови на финална потрошувачка.

Член 49

Во согласност со целите, задачите и насоките утврдени со Општествениот план на Југославија за 1965 година, деловните банки можат од средствата на својот кредитен фонд и од паричните средства на другите свои фондови, освен резервниот фонд, од средствата на орочените депозити со откажен рок подолг од една година и од средствата собрани со издавање обврзници и благајнички записи со рок за враќање подолг од една година, како и од средствата на депозитите прибавени по основот на странски кредити со рок за враќање подолг од една година, да одобруваат кредити за сите намени за кои според важечките сојузни прописи можат да се даваат

ат кредити, водејќи сметка роковите за враќање на тие кредити да бидат во согласност со начелата на политиката на обезбедување ликвидност на банката

Средствата на орочените депозити со отказан рок до една година и средствата прибавени со издавање обврзници и благајнички записи со рок за враќање до една година деловните банки не можат да ги користат за давање кредити за вложувања во основни средства и трајни обртни средства. Овие средства деловните банки можат да ги користат за давање на кредитите од чл. 39. и 40 на овој закон, како и за други определени работи и намени. Роковите за враќање на овие кредити не можат да бидат подолги од една година.

Под условите од ставот 1 на овој член можат да се даваат и кредити за изградба на станови за пазар од средствата на фондовите за финансирање на станбената изградба орочени за таа намена, како и од други средства кои според овој член можат да се користат за вакви вложувања.

Член 50

Деловните банки не можат во 1965 година да го намалуваат затечениот однос на учеството на кредитите за обртни средства во вкупните кредити што ги дале од средствата предвидени во членот 49 став 1 од овој закон.

Заради понатамошно подобрување на финансирањето на трајните обртни средства, деловните банки се должни од зголемувањето на кредитите од средствата наведени во ставот 1 од овој член во текот на 1965 година, во однос на состојбата кон крајот на 1964 година, најмалку 25% да дадат за зголемување на кредитите за трајни обртни средства на стопанските организации.

На орочените средства од средствата на задолжителниот дел на резервниот фонд на стопанските организации и од средствата на заедничките резерви на стопанските организации и на орочените средства со рок за враќање пократок од една година (член 49 став 2) нема да се применува одредбата од ставот 2 на овој член.

Член 51

Банките на републиките и на автономните покраини можат од орочените средства на задолжителниот дел на резервниот фонд на стопанските организации да им одобруваат на заедничките резерви на стопанските организации кредити со рок за враќање до осум години, заради обезбедување дополнителни средства за покривање на загубите во стопанството. Овие кредити можат да се одобруваат под услов републиката односно автономната покраина од средствата со кои располага да им обезбеди на заедничките резерви на стопанските организации најмалку 50% од износот на средствата потребни за покривање на загубите за кои се одобруваат кредитите.

Член 52

Народната банка на Југославија ќе ја кредитира бескаматно во 1965 година федерацијата за подмирување на разликите што настануваат поради нерамномерно притекување на приходите во однос на расходите, со рок за враќање на тие кредити до крајот на буџетската година.

Народната банка на Југославија ќе им обезбеди на Дирекцијата за суровини и Дирекцијата за исхрана потребни кредити за формирање во 1965 година повремени пазарни резерви. Роковите за враќање на овие кредити треба да бидат усогласени со движењето на тие резерви.

Член 53

Народната банка на Југославија ќе им одобрува кредити непосредно и под еднакви услови на сите деловни банки кои во своето работење се придржуваат за целите и мерките на кредитната политика што се утврдени со Општествениот план на Југославија за 1965 година, со овој закон и со други сојузни прописи, како и со упатствата од Народната банка.

Деловна банка која не користи кредити кај Народната банка на Југославија, може да кредитира други деловни банки само ако тие се кредитно способни во смисла на упатствата од Народната банка.

Народната банка на Југославија може да им одобрува кредити на специјализираните банки — за покривање на нерамномерниот прилив на нивните приходи во текуштата година, со рок за враќање најдоцна до крајот на 1965 година.

Член 54

На деловна банка чија кредитна политика не е во согласност со целите и мерките на општата кредитна политика што се утврдени со Општествениот план на Југославија за 1965 година, со овој закон и со други сојузни прописи, како и со упатствата од Народната банка на Југославија. Народната банка може да ѝ го запре понатамошното давање на кредити и да ѝ определи рок во кој е таа должна да ги отстрани забележаните недостатоци. За забележаните недостатоци Народната банка ќе го извести надлежниот извршен совет односно собранието на општината на чија територија е седиштето на деловната банка.

На деловната банка која во рокот определен во смисла на ставот 1 од овој член не ги отстрани забележаните недостатоци, Народната банка на Југославија може да ѝ го откаже понатамошното користење на одобрените кредити и да пристапи кон нивна наплата, без оглед на договорените рокови за враќање. За својата одлука Народната банка ќе го извести надлежниот извршен совет односно собранието на општината на чија територија е седиштето на деловната банка, заради преземање на мерките предвидени со закон.

Член 55

Народната банка на Југославија ќе презема соодветни мерки заради обезбедување стабилност на стопанството и регулирање на вкупниот обем на кредитите што ги одобруваат деловните банки врз основа на депозитите по видување и кредитите добиени од Народната банка.

Заради исполнување на задачите од ставот 1 на овој член, во зависност од движењето на производството и прометот, Народната банка може да бара од деловните банки ограничување на обемот на кредитите што ги одобруваат тие според чл. 39 и 40 на овој закон.

Член 56

Поблиските услови за одобрување на кредитите од чл. 39 и 40 на овој закон и роковите за враќање на тие кредити, во границите на условите и роковите предвидени со овој закон и со други сојузни прописи, ги определува Народната банка на Југославија.

Народната банка на Југославија може да продишува услови и начин за утврдување на кредитната способност на барателите на кредитите, други услови за одобрување на кредитите, начин за утврдување на височината на кредитите, потребна документација и водење евиденција за кредитите предвидени со овој закон.

Член 57

За кредитите одобрени за покривање на загубите во земјоделството врз основа на Наредбата за давање заеми на земјоделските организации за покривање на загубите искажани во завршните сметки за 1959 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 46/60), Одлуката за давање кредити на земјоделските организации за покривање на загубите искажани во завршните сметки за 1960 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 23/61 и 30/61) и Одлуката за начинот и условите за одобрување кредити за покривање на загубите на земјоделските организации искажани во завршните сметки за 1961 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 29/62) се продолжува рокот за враќање на 30 години и се утврдува интересна стапа од 1% годишно.

За кредитите одобрени на Социјалистичка Република Србија врз основа на Одлуката за одобру-

вање посебни кредити за остварување на последиците од поплавите во Социјалистичка Република Србија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/63) и на Социјалистичка Република Македонија врз основа на Одлуката за одобрување посебен кредит на резервниот фонд на Народна Република Македонија („Службени лист на ФНРЈ“, бр. 12/63) за давање санациони кредити на стопанските организации што претрпеле штета од поплави, се продолжува рокот за враќање на 30 години.

Во рокот од 30 години утврден во ст. 1 и 2 на овој член ќе се засмета и изминатото време за отплатување на кредитите.

Согласно со рокот утврден во ставот 1 од овој член, Народната банка на Југославија ќе го продолжи рокот за враќање на кредитот што ѝ е даден на Југословенската земјоделска банка за кредитирање на загубите во земјоделството, а Југословенската земјоделска банка ќе го продолжи рокот за враќање на кредитот кој за истата намена им е даден на резервните фондови на републиките.

Член 58

Стопанските организации на определени стопански гранки, односно групации на стопански организации можат да бараат од банката своите обврски по кредитите за инвестиции што стасуваат во 1965 и 1966 година да ги подмируваат во намалени износи но не под 50% од износот на договорениот ануитет.

Одредбата од ставот 1 на овој член се однесува на: рудниците на јаглен и коксарниците, претпријатијата на црната металургија, рудниците на обоени метали и претпријатијата за производство на обоени метали, рудниците на неметални минерали, рудниците на сол и соланите, претпријатијата за производство на базни хемиски производи, претпријатијата за производство на цемент и цементно-азбестни производи, стопанските организации на земјоделството и рибарството, шумарството, железничкиот сообраќај и туризмот (изградба и реконструкција на објекти со кои се обезбедува зголемување на сместувањето, исхраната, превозот и другите услуги со кои се унапредува туристичкиот промет на странци).

Специјализираните банки, што им дале кредити на инвеститорите од ставот 2 на овој член како учество во трошоците на инвестициите финансирани од републиките или комуналните банки, можат да го задоволат барањето на инвеститорите за намалување на обврската по ануитетите во смисла на ставот 1 од овој член под услов на тие инвеститори во ист или поголем процент отколку што инвеститорот барал од специјализираната банка да им се намалени обврските на плаќање ануитети по кредитите што за тие инвестиции ги дале другите даватели на кредити.

Банките се должни да ги задоволат барањата на инвеститорите за намалување на обврските по ануитетите во смисла на ст. 1 и 3 од овој член, освен ако се во прашање кредити дадени од банкарски средства.

Ако Југословенската земјоделска банка до 31 март 1965 година се измена на договорот за кредит ги намали првобитно договорените ануитети по кредитите од ставот 1 на овој член, стопанските организации можат да бараат одлагање на плаќањето на ануитетите во смисла на овој член само за разликата помеѓу износот на намалениот ануитет и износот од 50% од првобитниот износ на ануитетот.

Член 59

Банките кои врз основа на членот 12 од Законот за установувањето на интересот на фондовите во стопанството („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 8/61 и 13/63) им ја покачиле на стопанските организации — корисници на кредити договорената интересна стопа до височината на интересната стопа пропишана за деловниот фонд за односната стопанска организација, се должни за делот на неподмирениот обврски по договорите за кредитите да ја утврдат

интересната стопа што важела по тие кредити пред покачувањето на интересната стопа.

Член 60

Банките кои поради примена на одредбите од чл. 57 до 59 на овој закон остваруваат интерес по пониска стопа отколку што договориле, имаат право на надоместок на разликата во интересот, во смисла на одредбите од Законот за кредитните и други банкарски работи.

Член 61

Интересот по стопите утврдени во чл. 57 и 59 на овој закон ќе се применува на првата пресметка на ануитетот кој стасува по влегувањето во сила на овој закон.

Член 62

Народната банка на Југославија ќе ѝ поднесува во текот на годината извештај на Сојузната скупната политика, за начинот на нејзиното спроведување, за измените и дополненијата во нејзиното кредитно и друго работење што ги преземала врз основа на посебни овластувања, како и за искуствата со кои ќе се здобива од развојот на новите деловни односи помеѓу неа и другите деловни банки.

VI НАДОМЕСТОК ШТО ГО ПЛАЌААТ ИНДУСТРИСКИ И РУДАРСКИ СТОПАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА УПОТРЕБА ИЛИ КОРИСТЕЊЕ НА ВОДА ВО 1965 ГОДИНА

Член 63

Важењето на Одлуката за надоместоците што ги плаќаат индустриските и рударските стопански организации за употребата или користењето на водата во 1963 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/63) се продолжува до донесувањето на основен закон за водите.

VII. ОВЛАСТУВАЊА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ ОПРЕДЕЛЕНИ ПРОПИСИ

Член 64

Заради спроведување на понатамошна стабилизација на пазарот и запазување на нивото на цените и тарифите утврдено со Општествениот план на Југославија за 1965 година, Сојузниот извршен совет може:

1) да ги пропишува продажните цени или тарифите за определени производи и услуги и начинот за формирање на тие цени и тарифи;

2) да го ограничува нивото на цените и тарифите во комуналното стопанство;

3) до донесувањето на посебен закон, да донесува прописи за ослободување при извозот на стоки и услуги од определени обврски спрема општествената заедница;

4) до донесувањето на посебен закон, да донесува прописи за регресите и премиите во стопанството и прописи за користење на дотациите доделени на стопански организации од средствата на федерацијата.

Прописите на Сојузниот извршен совет за ограничувањето на нивото на таксите и данокот на промет што ги пропишуваат општествено-политичките заедници, како и прописите за повластиците во патничкиот сообраќај што важеле во 1964 година, ќе важат и во 1965 година до донесувањето на соодветни сојузни закони.

Се овластува Сојузниот извршен совет да пропише, позитивните разлики што во 1964 година ги оствариле Дирекцијата за исхрана и Дирекцијата за сировини во работење со државни материјални резерви, да можат да се употребат до височина од 7000 милини динари за изградба на складови за државни материјални резерви.

VIII. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 65

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1965 година.

32.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СОЈУЗНИОТ БУЏЕТ ЗА 1965 ГОДИНА**

Се прогласува Законот за Сојузниот буџет за 1965 година, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 27 јануари 1965 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 27 јануари 1965 година.

П.Р. бр. 129
28 јануари 1965 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН**ЗА СОЈУЗНИОТ БУЏЕТ ЗА 1965 ГОДИНА****I. ОПШТ ДЕЛ****Член 1**

Сојузниот буџет за 1965 година содржи:

приходи од динари — — — —	817.017.000
распоредени приходи од динари —	806.137.000 000
нераспоредени приходи (текушта буџетска резерва) од динари — —	10.880.000 000

Член 2

Од приходите на сојузниот буџет за 1965 година се обезбедуваат средства:

- 1) за потребите на сојузните органи и народната одбрана;
- 2) за дополнителни средства на буџетите на републиките, на кои врз основа на законот тие средства им ги обезбедува федерацијата;
- 3) за вршење на дејностите на установите од општествените служби и другите организации на кои врз основа на сојузни прописи или договори им се обезбедуваат средства во сојузниот буџет;
- 4) за остварување на правата и обврските според меѓународните спогодби и договори;
- 5) за отплатување на заемите за кои се обезбедуваат средства во сојузниот буџет;
- 6) за извршување на обврските на федерацијата спрема воените инвалиди и други лица чии права се утврдени со сојузни прописи;
- 7) за инвестициите што се финансираат од сојузниот буџет;
- 8) за интервенции во стопанството;
- 9) за подмирување на другите потреби и за извршување на обврските и задачите од општо значење за федерацијата.

Член 3

Со средствата што им се обезбедени за вршење на редовната дејност сојузните органи самостојно располагаат според постигнатите резултати во извршувањето на задачите, во согласност со законот.

Член 4

Дополнителни средства за вршење на редовната дејност можат да им се доделат на сојузните органи само ако им се изменат задачите или им се доделат нови задачи или им се изменат условите на работата, кои бараат зголемување на бројот на работниците или на материјалните трошоци.

За доделувањето на дополнителни средства во смисла на ставот 1 од овој член, одлучува Сојузниот извршен совет врз основа на барањето од органите и поднесената документација за видот, сложеноста и обемот на задачите односно за изменетите услови на работата.

Зголемувањето на средствата за вршење на редовната дејност на органите во смисла на ставот 1 од овој член, ќе се врши од буџетската резерва.

Член 5

Намалување на средствата за вршење на редовната дејност на сојузните органи утврдени со буџетот може да се врши само ако им се намалат задачите или им се изменат условите на работата кои бараат намалување на бројот на работниците или намалување на материјалните трошоци.

За намалувањето на средствата во смисла на ставот 1 од овој член, одлучува Сојузниот извршен совет на предлог од Сојузниот секретаријат за буџет и организација на управата, по претходно прибавено мислење од органот на кој му се намалуваат средствата.

Ако врз основа на пропис се врши пренесување задачи од еден сојузен орган врз друг, со пренесувањето на задачите се пренесуваат и соодветните средства ако тоа пренесување на задачите бара намалување на бројот на работниците или намалување на материјалните трошоци на сојузниот орган од кој се пренесуваат задачите и зголемување на бројот на работниците или зголемување на материјалните трошоци на сојузниот орган врз кој се пренесуваат задачите.

За износот на намалените средства за вршење на редовната дејност на сојузниот орган во смисла на ставот 1 од овој член, ако не се врши пренесување на тие средства врз друг сојузен орган во смисла на ставот 3 од овој член, се зголемуваат средствата на буџетската резерва.

Член 6

Средствата што им се обезбедени на сојузните органи во соодветните раздели на посебниот дел од буџетот за посебните намени чии носители се тие, можат да се користат само за потребите за кои се обезбедени тие средства.

Средствата за посебни намени, за кои е тоа определено со овој закон можат да се користат само врз основа на договор склучен помеѓу носителот и корисникот на средствата.

Член 7

Измена на намената и височината на средствата во рамките на средствата распоредени за посебни намени на одделни сојузни органи можат да вршат старешините на тие органи, во согласност со Сојузниот извршен совет.

Измена на намената и височината на средствата за посебни намени помеѓу одделни раздели на посебниот дел од буџетот може да врши Сојузниот извршен совет, во рамките на намените утврдени и средствата распоредени со буџетот.

Член 8

Сојузниот извршен совет може од средствата предвидени во Сојузниот буџет за 1965 година за станбена изградба, да издвои определени средства за давање кредити за изградба на станови што ги градат работници на сојузните органи со сопствено учество.

Средствата издвоени во смисла на ставот 1 од овој член, Сојузниот извршен совет може да ги распореди и во фондовите на заедничката потрошувачка на сојузните органи како наменски средства.

Условите и начинот за користење на средствата што се издвојуваат за целта од ставот 1 на овој член ќе ги утврди Сојузниот извршен совет.

Член 9

Ако сојузен орган на управата добие во текот на годината статус на установа, Сојузниот извршен совет ќе одлучи да ли средствата распоредени со сојузниот буџет за работа на тој орган ќе се користат и понатаму за вршење на дејноста за која е основана установата.

Ако Сојузниот извршен совет одлучи да не можат средствата на укинатиот сојузен орган понатаму да се користат за потребите за кои се распоредени со буџетот, тие средства се пренесуваат во буџетската резерва како нераспоредени средства.

Член 10

Средствата распоредени во посебниот дел на буџетот, раздел 3 позиција 20, ќе ги распореди на одделни општествено-политички организации и здруженија на граѓани Сојузниот извршен совет.

Средствата распоредени во посебниот дел на буџетот, раздел 13, позиција 146, за зголемување и усогласување на личните доходи, ќе ги распореди на одделни сојузни органи, по донесување на правилниците и другите општи акти на сојузните органи, Сојузниот извршен совет.

Член 11

Приходите со кои располагаат сојузните органи врз основа на посебни прописи преку посебни сметки, ќе се користат и понатаму преку посебните сметки за целите и на начинот утврден со тие прописи.

Член 12

Сојузниот секретаријат за буџет и организација на управата може за службата на својот Економат и Бирото за умножување од средствата на буџетската резерва да одобри средства што ќе им служат за обезбедување залихи на потрошен материјал и инвентар.

Член 13

Средствата распоредени во посебниот дел на буџетот се користат врз основа на утврдените програми и писмените договори кои врз основа на тие програми ги склучуваат, и тоа:

1. Сојузниот секретаријат за просвета и култура, за средствата распоредени во раздел 11:

1) по позиција 89 — со Југословенскиот лексикографски завод;

2) по позиција 90 — за потребите на проучувањето на училишните и просветните прашања — со соодветните работни организации;

3) по позиција 91 — со Југословенскиот библиографски институт;

4) по позиција 93 — за потребите на заштитата на културните споменици — со соодветните работни организации.

2. Сојузниот секретаријат за здравство и социјална политика, за средствата распоредени во раздел 12:

1) по позиција 127 — со Сојузниот завод за здравствена заштита;

2) по позиција 141 — со Сојузниот институт за рехабилитација.

3. Сојузниот секретаријат за информации, за средствата распоредени во раздел 14:

1) по позиција 182 — со Новинската агенција Танјуг;

2) по позиција 183 — со Филмски новости;

3) по позиции 184 и 185 — со соодветните радио и телевизиски станици;

4) по позиција 186 — со Радио-телевизија Белград;

5) по позиција 187 — со Југословенска радио-дифузија;

6) по позиција 188 — со ревијата „Меѓународна политика“.

4. Сојузниот секретаријат за индустрија, за средствата распоредени во раздел 17, позиција 210 — со Југословенскиот завод за стандардизација.

5. Сојузниот секретаријат за земјоделство и шумарство, за средствата распоредени во раздел 18, позиција 236 — со Институтот за млекуарство на Југославија.

6. Сојузниот секретаријат за сообраќај и врски, за средствата распоредени во раздел 20:

1) по позиција 260 — со Установата за одржување на поморските пловни патишта;

2) по позиција 263 — со Установата за одржување на внатрешните пловни патишта.

7. Сојузниот секретаријат за труд, во спогодба со Сојузниот секретаријат за земјоделство и шумарство и со Сојузниот секретаријат за индустрија, за средствата распоредени во раздел 21, позиција 268 — за потребите на проучувањето на продуктивноста

на трудот и другите соодветни потреби — со соодветните работни организации.

8. Сојузниот завод за стопанско планирање, за средствата распоредени во раздел 23, позиција 281 — со Југословенскиот институт за економски истражувања.

9. Сојузната геодетска управа, за средствата распоредени во раздел 27, позиција 310 — за потребите на премерот на земјишта — со соодветните работни организации.

10. Сојузниот завод за координација на научните истражувања, за средствата распоредени во раздел 33:

1) по позиција 326 — со Институтот за меѓународна политика и стопанство;

2) по позиција 327 — со Институтот за општествени науки;

3) по позиција 328 — со Институтот за напредно право;

4) по позиција 329 — со Институтот за изучување на работничкото движење;

5) по позиција 330 — со Институтот за криминалошки и криминалистички истражувања;

6) по позиција 331 — со Геоманетскиот институт.

11. Сојузната комисија за физичка култура, за средствата распоредени во раздел 37, позиција 356 — со Југословенскиот завод за физичка култура.

Член 14

Носителите на средствата распоредени за интервенции во стопанството, за научноистражувачки дејности и за унапредување на стопанските области ќе му поднесуваат тримесечно на Сојузниот извршен совет извештај за потрошокот на средствата и за постигнатите резултати. Овие извештаи ќе се поднесуваат преку Сојузниот секретаријат за финансии и Сојузниот секретаријат за буџет и организација на управата.

Член 15

Регресите и премиието во определени гранки на стопанството и дотациите во определени гранки на сообраќајот, за кои во сојузниот буџет се распоредени средствата за интервенции во стопанството, се одобруваат според прописите за користење на тие средства, што ги донесува Сојузниот извршен совет.

Сојузниот извршен совет може со прописите што ги донесува врз основа на ставот 1 на овој член, да ги овласти старешините на носителите на тие средства да ги утврдуваат, во согласност со сојузниот секретар за финансии, поблиските услови и начинот на користењето на средствата на тие носители.

Член 16

Обврските по укинатите регреси и премии од средствата распоредени во посебниот дел од буџетот во раздел 13, позиција 158, на посебниот дел на сојузниот буџет ги извршува Сојузниот секретаријат за буџет и организација на управата, во согласност со Сојузниот секретаријат за финансии.

Член 17

Средствата распоредени во посебниот дел од буџетот за потребите во областа на нуклеарната енергија, за геолошко-рударски истражни работи, за унапредување на земјоделството и шумарството и за водостопанството, ќе се користат врз основа на програмите што, на предлог од старешините на носителите на средствата, ги донесува Сојузниот извршен совет.

Се овластуваат старешините на носителите на средствата за извршување на програмите од ставот 1 на овој член да ги утврдуваат во согласност со сојузниот секретар за финансии, поблиските услови и начинот на користењето на тие средства.

До донесувањето на програмите, а најдоцна до 31 март 1965 година, од овие средства може да се врши привремено финансирање врз основа на решението од старешините на носителите на средствата, донесено во согласност со сојузниот секретар за финансии и со сојузниот секретар за буџет и организација на управата.

Член 18

Обврските настанати во 1964 година според прописите за регресите, премиите и дотациите, а ненамирени до крајот на 1964 година, можат до 31 март 1965 година да се исплатуваат на товар на средствата на Сојузниот буџет за 1965 година распоредени за исти намени, ако со тие прописи не се определени други рокови.

По исклучок, на корисниците на регресите и премиите во областа на земјоделството обврските настанати во 1964 година можат да им се исплатуваат до 30 јуни 1965 година, ако со прописите за регресите и премиите во областа на земјоделството не се определени други рокови.

Член 19

Средствата предвидени во Сојузниот буџет за 1964 година за дотации на претпријатијата од областа на сообраќајот (партија 244) што не се потрошени до крајот на 1964 година, можат да се користат во 1965 година за подмирување на обврските настанати по тој основ до крајот на 1964 година.

Средствата предвидени во Сојузниот буџет за 1964 година за нуклеарна енергија (партија 245), за геолошко-рударски истражни работи (партија 246), за водостопанство (партија 247) и за унапредување на земјоделството и шумарството (партија 248) што не се потрошени до крајот на 1964 година, се пренесуваат во 1965 година и ќе се користат за истите намени.

Потрошокот на овие средства посебно ќе се искаже во завршната сметка на Сојузниот буџет за 1965 година.

Член 20

Средствата доделени на Сојузниот буџет за 1964 година од стопанските резерви на федерацијата за исплата на регресите за јаглен за коксирање увезен во 1964 година, како и за исплата на регресите за

фото-хартија, што не се потрошени до крајот на 1964 година, можат да се користат во 1965 година за подмирување на обврските настанати по тие основи до крајот на 1964 година.

Член 21

Средствата предвидени со Сојузниот буџет за 1964 година за инвестиции, што не се потрошени до крајот на 1964 година и средствата одобрени за оваа цел во текот на 1964 година од буџетската резерва, ќе се користат за истите цели до конечното извршување на задачите за кои биле наменети односно до роковите што за одделни од тие намени ќе ги определи Сојузниот извршен совет.

Одредбата на ставот 1 од овој член ќе се применува и во поглед на средствата што во буџетите од поранешните години биле предвидени за инвестиции, а не се потрошени до крајот на 1964 година.

Средствата распоредени во Сојузниот буџет за 1965 година за инвестиции, ќе се користат за истите цели и по 31 декември 1965 година, ако до тој рок не бидат потрошени.

Член 22

Распределбата на средствата предвидени во финансискиот план на Југословенската лотарија за социјално-хуманите општествени организации, на кои се распределуваат средствата согласно со одредбите од Законот за Југословенската лотарија, ќе ја извршат на предлог од управниот одбор на Југословенската лотарија, сојузниот секретар за здравство и социјална политика и сојузниот секретар за буџет и организација на управата.

Член 23

Прегледот на приходите на Сојузниот буџет за 1965 година и нивниот распоред по основните намени се наоѓа во Билансот на приходите и општиот распоред на приходите на Сојузниот буџет за 1965 година, кој гласи:

Б И Л А Н С**НА ПРИХОДИТЕ И НА ОПШТИОТ РАСПОРЕД
НА ПРИХОДИТЕ НА СОЈУЗНИОТ БУЏЕТ ЗА 1965 ГОДИНА**

Класификационен број	П Р И Х О Д И	И з н о с		
		на потформата на приходи	на формата на приходи	
1	2	3	4	5
	Вид 1. Придонеси			
11	Придонес од личниот доход од работен однос:			
	111 — придонес од личниот доход од работен однос во стопанството		70.100.000.000	
	112 — придонес од личниот доход од работен однос во стопанството		25.500.000.000	95.600.000.000
12	Придонес од личниот доход од земјоделска дејност			14.400.000.000
	Вкупно видот 1. Придонеси			110.000.000.000
	Вид 2. Даноци			
21	211 Данок на промет — општ данок на промет		39.000.000.000	
	212 — сојузен данок на промет на производи и услуги		405.000.000.000	444.000.000.000
	Вкупно видот 2. Даноци			444.000.000.000
	Вид 3. Такси			
34	Конзуларни такси			2.085.000.000
35	Царински такси			745.000.000
36	Такси на странски друмски возила			500.000.000
	Вкупно видот 3. Такси			3.330.000.000
	Вид 4. Царини			
41	Царини			230.000.000.000
	Вкупно видот 4. Царини			230.000.000.000

1	2	3	4	5
		Вид 5. Приходи според посебни сојузни прописи		
54		Вишок на средствата на федерацијата од поранешните години		<u>22.500,000.000</u>
		Вкупно видот 5. Приходи според посебни сојузни прописи		<u>22.500,000.000</u>
		Вид 6. Приходи на сојузните органи и други разни приходи		
61		Приходи на сојузните органи		<u>1.714,000.000</u>
63		Други приходи		<u>5.473,000.000</u>
		Вкупно видот 6. Приходи на органите и други разни приходи		<u>7.187,000.000</u>
		Вкупно приходите на сојузниот буџет за распоред (Вид 1 до 6)		<u>817.017,000.000</u>

Класификационен број		Општ распоред на приходите	Износ	
на распоредната група	на распоредната подгрупа		на распоредната подгрупа	на распоредната група
1	2	3	4	5
		Основна намена 01 — дејност на училиштата		
01—2		Средства распоредени во определен износ:		
	01—2—1	За редовна дејност	<u>197,000.000</u>	<u>197,000.000</u>
		Вкупно основната намена 01		<u>197,000.000</u>
		Основна намена 02 — научна и културно-просветна дејност		
02—2		Средства распоредени во определен износ:		
	02—2—1	За редовна дејност	<u>2.618,000.000</u>	<u>2.618,000.000</u>
		Вкупно основната намена 02		<u>2.618,000.000</u>
		Основна намена 03 — социјални грижи		
03—2		Средства распоредени во определен износ:		
	03—2—2	За посебни намени	<u>41.142,000.000</u>	<u>41.142,000.000</u>
		Вкупно основната намена 03		<u>41.142,000.000</u>
		Основна намена 04 — здравствена заштита		
04—2		Средства распоредени во определен износ:		
	04—2—2	За посебни намени	<u>4.758,000.000</u>	<u>4.758,000.000</u>
		Вкупно основната намена 04		<u>4.758,000.000</u>
		Основна намена 06 — работа на државните органи		
06—2		Средства распоредени во определен износ:		
	06—2—1	За редовна дејност	<u>29.109,315.000</u>	
	06—2—2	За посебни намени	<u>13.968,685.000</u>	<u>43.078,000.000</u>
		Вкупно основната намена 06		<u>43.078,000.000</u>
		Основна намена 07 — народна одбрана		
07—2		Средства распоредени во определен износ:		<u>385.750,000.000</u>
		Вкупно основната намена 07		<u>385.750,000.000</u>

1	2	3	4	5
	Основна намена 09 — општи дополнителни средства за потесните општествено-политички заедници			
09—2	Средства распоредени во определен износ:			60 100,000 000
	Вкупно основната намена 09			60 100,000 000
	Основна намена 10 — наменски дополнителни средства за потесните општествено-политички заедници, органи, установи и организации			
10—2	Средства распоредени во определен износ:			10 750,000 000
	Вкупно основната намена 10			10 750,000 000
	Основна намена 12 — дејност на општествено-политички организации и здруженијата на граѓани			
12—2	Средства распоредени во определен износ:			2 915,000 000
	Вкупно основната намена 12			2 915,000 000
	Основна намена 13 — нестопански инвестиции			
13—2	Средства распоредени во определен износ:			9 037,000 000
	Вкупно основната намена 13			9 037,000 000
	Основна намена 14 — интервенции во стопанството			
14—2	Средства распоредени во определен износ:			178.360 000 000
	Вкупно основната намена 14			178 360 000 000
	Основна намена 16 — буџетски обврски			
16—2	Средства распоредени во определен износ:			2 071,000 000
	Вкупно основната намена 16			2 071,000 000
	Основна намена 18 — нераспоредени приходи (текушта буџетска резерва)			
18—2	Средства распоредени во определен износ:			10 880,000 000
	Вкупно основната намена 18			10 880,000 000
	Основна намена 19 — посебни намени според сојузниот буџет			
19—2	Средства распоредени во определен износ:			65 361,000 000
	Вкупно основната намена 19			65 361,000 000
	Вкупно распоредените и нераспоредените приходи (основни намени 01 до 19)			817.017,000 000

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ

Член 24

Распоредот на приходите на Сојузниот буџет за 1965 година во износ од 817.017,000 000 динари по носители, корисници и поблиски намени, во рамките на општиот распоред на приходите од членот 23 на овој закон, е извршен во посебниот дел на

Сојузниот буџет за 1965 година, кој е објавен во Додатокот на „Службен лист на СФРЈ“.

III. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 25

Овој закон влегува во сила наредниот ден од објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1965 година.

33.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА УСТАНОВИТЕ

Се прогласува Основниот закон за установите, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 27 јануари 1965 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 27 јануари 1965 година.

П. Р. бр. 130

28 јануари 1965 година

Белград

Претседател на Републиката,

Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател

на Сојузната скупштина,

Едвард Кардељ, с. р.

ОСНОВЕН ЗАКОН

ЗА УСТАНОВИТЕ

I. УВОДНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон за установите, како работни организации, посебно се утврдуваат односите од значење за единството на општествениот и политичкиот систем.

Член 2

Одредбите од овој закон се применуваат на сите установи, ако со посебни сојузни закони за одделни видови установи определени прашања не се регулирани поинаку.

Ако со републички закон, во рамките на правата и должностите на републиките утврдени со Уставот, за одделни видови установи определени статусни прашања и други прашања за кои е тоа со овој закон определено се регулирани поинаку (член 120), на установите во поглед на тие прашања се применуваат одредбите од републичкиот закон.

Член 3

На установите кои, согласно со посебен сојузен закон, се основаат за потребите на Југословенската народна армија и народната одбрана се применуваат одредбите од тој закон.

Член 4

Казнено-поправните и воспитно-поправните установи не се сметаат за установи во смисла на овој закон.

II. ОСНОВАЊЕ И ДЕЈНОСТ НА УСТАНОВИТЕ

Член 5

Установа е работна организација која трајно врши дејност на општествена служба со која во општ интерес се задоволуваат потребите на граѓаните, организациите и други општествени потреби.

Член 6

Установите се основаат за вршење дејност во областа на образованието и воспитувањето, научно-истражувачката работа, културата, физичката култура, здравството, социјалното осигурување и социјалната заштита,

Установи можат да се основаат и за вршење други дејности на општествени служби со кои во општ интерес се задоволуваат потребите на граѓаните, организациите и други општествени потреби (информативна, комунална и урбанистичка дејност, дејност на заштита на добитокот и растенијата и др.), ако со закон не е предвидено одделните од овие дејности да можат да ги вршат само стопански или други организации.

Член 7

Установата е самостојна и самоуправна работна организација.

Установата има својство на правно лице.

Член 8

Установите ги основаат, во рамките на своите права и должности, општествено-политичките заедници.

Установа можат да основат и месна заедница, работна или друга самоуправна организација, општествено-политичка организација, здружение на граѓани и граѓани.

Установа можат да основат заеднички две или повеќе општествено-политички заедници, работни или други организации.

Меѓународни организации, странски државјани и странски правни лица можат да основат установа кога е тоа предвидено со меѓународен договор или по одобрение од Сојузниот извршен совет.

Член 9

Установите можат да вршат определени јавни овластувања кога такви овластувања им се доверени со закон или врз основа на закон со друг општ акт на собранието на општествено-политичката заедница.

Установата ги врши доверените ѝ јавни овластувања на начинот и под условите пропишани со закон.

Член 10

Установата е должна со вршењето на својата дејност да ги остварува целите за кои е основана.

Установата ја врши својата дејност на начин со кој што подобро и пополно се задоволуваат потребите на граѓаните и другите корисници и општествените потреби.

Член 11

Установата е самостојна во вршењето на својата дејност.

Установата ја врши својата дејност во согласност со закон и со други прописи донесени врз основа на закон, со статутот и со други свои општи акти.

Установата самостојно го донесува својот план и програмата за работа и развој во согласност со целите заради кои е основана, водејќи сметка за целите утврдени со плановите и програмите за работа на соодветната општествена служба за териториите на општествено-политичките заедници.

Установата ја врши својата дејност и го донесува својот план и програмата за работа и развој и во согласност со нормативите и програмите на стручната работа утврдени врз основа на закон.

Член 12

Државните органи ги имаат спрема установата само правата и должностите определени со закон.

Член 13

Установата е должна, во согласност со карактерот на својата дејност, под еднакви услови да ги задоволува потребите на граѓаните и другите корисници односно на нивно барање да им дава услуги.

Член 14

Установата е должна својата работа да ѝ ја направи достапна на јавноста, а според карактерот на својата дејност и да ги известува заинтересираните граѓани и организации за својата работа.

Установата е должна на заинтересираните граѓани и организации, на нивно барање, да им дава известувања за условите и начинот за давање на услугите и вршење на дејностите со кои се задоволуваат нивните потреби.

Установата што врши дејност од посебен општествен интерес, според карактерот на својата дејност, најмалку еднаш годишно поднесува извештај за својата работа и за остварувањето на задачите заради кои е основана (на собир на избирачите, на собир на заинтересираните граѓани и претставниците на заинтересираните организации или на друг погоден начин), а кога е тоа определено врз основа на закон или со статутот на општината — и ги објавува своите општи акти од интерес за јавноста и извештајот за својата работа.

Со општиот акт на установата се определува, во согласност со закон, кои податоци не можат да се објавуваат или мораат да се чуваат како деловна тајна.

Член 15

Со статутот и со другите општи акти на установата која со вршење на својата дејност ги задоволува потребите на граѓаните, се уредува начинот за вршење на нејзината дејност и за давање на услугите и нивното користење од страна на граѓани.

Установата е должна општите акти, во делот со кој се уредуваат прашањата од ставот 1 на овој член, пред усвојување, на погоден начин да им ги стори достапни на граѓаните, да ги земе во разгледување нивните забелешки и да заземе став по тие забелешки. По усвојувањето, овие акти установата е должна на вообичаен начин да им ги стави на увид на граѓаните.

Член 16

Установата може да се основа ако се обезбедени средства за нејзино основање и почеток на работа и ако се исполнети другите со закон пропишани услови.

Пред одлучувањето за основање на установа основачот е должен да обезбеди да се испитаат страното потребите и условите за основање на установата и да прибави мислење од заинтересираните органи и организации за потребата и условите за основање на установата.

Член 17

Основачот на установата ги обезбедува средствата за основање и почеток на работата на установата.

Средствата што општествено-политичката организација, здружението на граѓани и граѓаните ги дале за основање и почеток на работата на установата стануваат, со денот на нејзиното запишување во регистарот, средства во општествена сопственост.

Основачот може да ја обврзе установата да му ја врати, делум или во целина, вредноста на средствата што ги обезбедил за нејзиното основање и почеток на работата.

Вредноста на средствата што е должна установата да му ја врати на основачот и рокот за враќање се утврдуваат спогодбено помеѓу установата и основачот. Ако помеѓу установата и основачот не се постигне спогодба, за спорното прашање одлучува надлежниот суд.

Член 18

Основачот може, пред донесувањето на актот за основање на установата, да ги изврши дејствијата потребни за основање и почеток на работата на установата и да склучи договори за стапување

на работа на работни луѓе во бројот потребен за почеток на работата на установата, или со актот за основање на установата да предвиди дека тие дејствија ќе ги изврши самата установа (установа во основање).

Член 19

Актот за основање на установата содржи особено:

- 1) име (назив) и седиште на установата;
- 2) дејности со кои ќе се занимава установата;
- 3) средства што ѝ се обезбедуваат за основање и почеток на работата на установата, и
- 4) назив на органот или организацијата што ја основа установата односно имиња на граѓаните што ја основаат установата.

Ако со актот за основање на установата е предвидено дека подготвителните дејствија за основање и почеток на работата ќе ги изврши самата установа, актот за основање на установата содржи и име на лицето кое до именувањето на директорот ќе ја врши должноста на директор и неговите овластенија во вршењето на подготвителните дејствија, назив на органот или организацијата која од името на основачот ќе врши надзор над работата на тоа лице во поглед на вршењето на подготвителните дејствија и рок во кој треба да се поднесе барањето за одобрение за почеток на работата на установата.

Кога установата се основа со закон прашањата од ст. 1 и 2 на овој член што не се уредени со закон се уредуваат со актот на извршниот совет, ако со закон не е определено поинаку.

Член 20

Актот за основање на установата го донесува:

- 1) собранието на општествено-политичката заедница — ако установата ја основа општествено-политичка заедница, а извршниот совет — ако тој ја основа установата;
- 2) работничкиот совет односно соодветниот орган на управувањето на работната организација — ако установата ја основа работна организација;
- 3) органот определен со статутот на месната заедница, на здружението на работните организации или друга самоуправна организација, на општествено-политичката организација или здружението на граѓани — ако установата ја основа месна заедница, здружение на работните организации или друга самоуправна организација, општествено-политичка организација или здружение на граѓани, и
- 4) граѓаните со заклучок што го донесуваат и потпишуваат спогодбено — ако установата ја основаат граѓани.

Член 21

Ако установата ја основаат заеднички две или повеќе општествено-политички заедници, месни заедници, работни или други организации, нивните меѓусебни права и обврски се утврдуваат со спогодба.

За обврските спрема установата соосновачите одговараат солидарно.

Член 22

Општествено-политичката заедница, месната заедница, работната или друга организација може со актот за основање на установата да предвиди дека установата е должна својата дејност или услугите да ги врши првенствено за потребите на органот на општествено-политичката заедница односно за потребите на работната или друга организација, на нејзините членови или на здружените работни организации.

Член 23

По донесувањето на актот за основање на установата, односно по преземањето на подготвителните дејствија за основање и почетокот на работата на установата, се врши конституирање на установата.

На конституирањето на установата се применуваат општите прописи за конституирањето на претпријатијата.

Член 24

Актот за основање на установата и за конституирање на установата истовремено се запишуваат во регистарот што се води кај окружниот стопански суд на чија територија се наоѓа седиштето на установата.

Ако со актот за основање на установата е предвидено дека установата самата ќе ги изврши подготвителните дејствија за основање и почеток на работата, во регистарот прво се запишува актот за основање на установата, а по извршеното конституирање — и конституирањето на установата.

Со запишувањето во регистар установата се здобива со својството на правно лице.

Член 25

Кога со актот за основање на установата е предвидено самата установа да ги врши подготвителните дејствија за почеток на работата на установата, лицето овластено за преземање на тие дејствија е должно да постапува по наредбите и упатствата од основачот или органот односно организајата што ќе ја определи тој.

Членовите на работната заедница на установата од ставот 1 на овој член самостојно одлучува за распределбата на средствата за лични доходи и вршат други самоуправни права утврдени со актот за основање на установата.

Член 26

Установата може да остварува заштита на своето име под условите пропишани за заштитата на имињата на претпријатијата.

Член 27

Установата може, покрај дејноста на општествена служба определена со актот за нејзиното основање, да се занимава и со стопанска дејност како дополнителна, ако таквата дејност произлегува од нејзината основна дејност или непосредно служи за остварување на задачите заради кои е основана установата и кога вршењето на таквата дејност или обемот и начинот на нејзиното вршење не е на штета на основната дејност на установата, како и ако се исполнети другите услови предвидени со закон.

Член 28

Установата може да ја промени својата дејност само во согласност со собранието на општината на чија територија е седиштето на установата, ако со овој закон не е определено оваа согласност да ја дава друг орган или организација (чл. 52. и 53).

Член 29

Установата може да ја прошири својата дејност. Установата што врши дејност или работи од посебен општествен интерес, како и друга установа основана од општествено-политичка заедница, може да ја прошири својата дејност со согласност од собранието на општината на чија територија е седиштето на установата или со согласност од органот што ќе го определи собранието. Ако установата ја основала друга општествено-политичка заедница, освен општината, оваа согласност ја дава собранието односно извршниот совет што ја основал установата или органот што тие ќе го определат.

Органот од ставот 2 на овој член може да ја ускрати согласноста само ако вршењето на новата дејност или обемот и начинот на вршењето на таа дејност е на штета на основната дејност на установата.

Член 30

Установата може да ја врши само онаа дејност што е запишана во регистарот.

III. УПРАВУВАЊЕ СО УСТАНОВАТА

Член 31

Со установата управуваат членовите на работната заедница непосредно и преку органите на управувањето на кои тие им доверуваат определени функции на управувањето.

Член 32

Самоуправувањето на работните луѓе во установата се остварува на таков начин што тие на секој степен и во сите делови од работниот процес, кои претставуваат целина, да одлучуваат за прашањата на трудот, за уредувањето на меѓусебните работни односи, за распределбата на доходот и за другите прашања на својата економска положба, обезбедувајќи истовремено најповолни услови за работа и работење на установата како целина.

Член 33

Во установа со помал број членови на работната заедница, работната заедница одлучува на своја седница непосредно за сите работи на управувањето, освен работите кои со закон или со статутот на установата му се доверуваат на директорот.

Во ваквата установа членовите на работната заедница избираат претседател, кои ги свикува седниците на работната заедница, претседава на седниците и врши други работи определени со статутот на установата.

Во установата од ставот 1 на овој член можат, зависно од бројот на членовите на работната заедница, определени функции на одлучување за работењето на установата да му се доверат на управниот одбор.

Член 34

Во установите со поголем број членови на работната заедница определени функции на управување им се доверуваат на советот и управниот одбор, односно на другите соодветни органи на управувањето со исти функции.

Член 35

Секоја установа има директор односно друг соодветен орган на управување.

Член 36

Членовите на работната заедница од дел на установата кој во работниот процес претставува целина (работна единица) го остваруваат самоуправувањето непосредно во работната единица.

Во работна единица со поголем број членови можат определени функции на управување да му се доверат на советот односно на соодветниот орган на управувањето и на другите органи на управувањето на работната единица.

Член 37

Членовите на советот на установата односно членовите на советот на работната единица ги избира работната заедница на установата односно на работната единица од својата средина, а членовите на управниот одбор на установата — советот на установата.

Во установа во која не се формира совет, управниот одбор го избираат непосредно членовите на работната заедница.

Член 38

Во управувањето на установата што врши дејност или работи од посебен општествен интерес учествуваат кога е тоа со закон определено, и заинтересирани граѓани и претставници на заинтересирани организации и на општествената заедница (претставници на општествената заедница).

Претставниците на општествената заедница учествуваат во одлучувањето за работите од посебен општествен интерес определени со закон заедно со членовите на работната заедница ако во установата не се формира совет, односно заедно со членовите на советот на установата што ги избира работната заедница, или како членови на посебен орган на управувањето на установата што го сочи-

нуваат само тие претставници, или на друг начин определ со закон и со статутот.

Начинот и постапката за одлучување во работите од посебен општествен интерес во кој учествуваат претставници на општествената заедница, се уредуваат со статутот на установата во согласност со законот.

Член 39

Претставниците на општествената заедница не можат да учествуваат во одлучувањето за организацијата на работата, распределбата на доходот и меѓусебните работни односи, освен одлучувањето за стапување на работа и за престанок на работа на работниците на раководни работни места предвидени во општите акти на установата.

На одделни акти по одлучување за распределбата на доходот и за организацијата на работниот процес, кои се од посебен општествен интерес, даваат согласност претставниците на општествената заедница или определен орган на управувањето на установата, на друга организација или определен државен орган, само ако е тоа определено со закон.

Член 40

Советот на установата донесува статут и други нејзини општи акти, планови и програми за работа и развој, финансиски план и завршна сметка на установата, основни одлуки за користење на општествените средства со кои управува установата, одлучува за промена и проширување на дејноста на установата, за здружување и деловна соработка на установата со други работни организации, за припојување и спојување на установата и за осамостојување на нејзини работни единици и за други општи прашања на организацијата и работата на установата, и врши други работи определени со закон или со статутот.

Член 41

Управниот одбор на установата одлучува за нејзиното работење, ги утврдува предлозите на општите акти и планови и програми за работа и развој на установата, се грижи за извршувањето на тие акти и на заклучоците на советот на установата и за нејзиното правилно работење, и врши и други работи што му се ставени во делокруг со закон или со статутот.

Член 42

Директорот на установата го раководи нејзиното работење, ги извршува одлуките на советот и управниот одбор како и на другите органи на управувањето во установата и ја застапува установата.

Директорот е смостоен во работата и е лично одговорен за својата работа пред советот и управниот одбор, како и пред работната заедница.

Директорот се грижи за законитоста на работата на установата и за исполнувањето на нејзините со закон предвидени обврски и во тој поглед е одговорен и пред општествената заедница.

Директорот има право да учествува во работата на советот, но без право на одлучување.

Член 43

За директор на установа може да биде именувано само лице што ги исполнува условите пропишани врз основа на закон и статутот на установата.

За директор на установа не може да биде именувано лице осудено за кривично дело: против народот и државата (глава X од Кривичниот законик); против народното стопанство, освен за дело од чл. 218а, 220 и 243 до 248 (глава XIX од Кривичниот законик); против општествениот и приватниот имот, освен за дела од чл. 254а, 256, 257 и 264 (глава XX од Кривичниот законик); против службената должност (глава XXIV од Кривичниот законик); против правата на самоуправувањето (член 160а од Кривичниот законик).

Забраната од ставот 2 на овој член трае пет години по издржаната, простената или застарената казна, а ако е лицето осудено на парична казна забраната трае една година од денот на правносилноста на пресудата.

Оваа забрана не се однесува на условно осуденото лице.

За директор не може да биде именувано лице спрема кое со судска одлука е изречена забрана на вршење должност на директор додека таа забрана трае односно спрема кое е изречена мерка која има како правна последица неможност за вршење функција на директор.

Член 44

Директорот на установата го именува и го разрешува советот на установата, ако за одделни видови установи или за одделни установи што вршат дејности или работи од посебен општествен интерес со закон не е определено поинаку.

Директорот се именува на четири години и може по истекот на тој рок да биде повторно избран.

Именувањето и разрешувањето на директор се врши според општите прописи за именување и разрешување на директор на работните организации.

Член 45

Директорот на установата може да биде разрешен и пред истекот на времето на кое е именуван:

1) ако со својата работа потешко ја повреди или повеќе пати ги повредува прописите што се однесуваат на работата на установата или на неговата одговорност или статутот или другите општи акти на установата, или неосновано одбива да ги извршува одлуките на органите на управувањето на установата или постапува очигледно противно на тие одлуки;

2) ако со своја несвесна или неправилна работа ѝ нанесе на установата или општествената заедница штета во поголем обем, или поради негова несвесна или неправилна работа можела да настапи таква штета;

3) ако поради невршење или немарно вршење на должноста установата не можела да ги извршува своите основни задачи или извршувањето на тие задачи било значително отежнато, и

4) во други случаи предвидени со закон.

За разрашување на директор по основите од ставот 1 на овој член одлучува советот на установата на начинот и во постапката предвидена со општите прописи за разрешувањето на директори на работните организации.

Член 46

Ако директор најде дека општ акт како и поединечен акт на органот на управувањето на установата, освен поединечните акти донесени во управна постапка и актите по кои за одлучување е предвидена надлежност на суд, е во спротивност со закон, ќе го предупреди за тоа органот на управувањето. Ако и по предупредувањето од страна на директорот органот на управувањето остане при својот акт, директорот е должен во рок од три дена да му предложи на органот што врши надзор над законитоста на работата на установата да го запре таквиот акт од извршување.

До донесувањето на актот со кој се решава по предлогот за запирање, актот на органот на управувањето на установата за кој е предложено запирање не може да се изврши.

Член 47

Во установа во која се формира совет работната заедница одлучува со референдум за статусните промени (издвојување на единица од составот на установата, спојување, припојување и поделба на установата) и за други прашања од суштествено значење за економската положба на работните луѓе во установата за кои е тоа определено со статутот на установата.

Со референдумот работната заедница се изјаснува по пат на гласање за акт што го донесол советот на установата или за прашање за кое одлука треба да донесе советот.

Член 48

На референдумот членовите на работната заедница гласаат „за“ или „против“. Гласањето е тајно и се врши со гласачки личиња.

Одлуката на референдумот се донесува со мнозинство гласови на сите членови на работната заедница на установата определено со статутот.

Член 49

Одлуката донесена со референдум за прашање за кое треба да одлучи советот на установата е задолжителна за органите на управувањето на установата.

Актот усвоен на референдумот добива задолжителна сила првиот ден по одржаниот референдум, ако со тој акт не е определено да добива задолжителна сила по истекот на определен рок од денот на одржаниот референдум.

Прашањето за кое работната заедница со референдум се изјаснила против, не може повторно да се изнесе на референдум пред истекот на шест месеци од денот на одржаниот референдум.

Член 50

Со републички закон можат на посебен начин да се регулираат начинот за утврдување на основите и мерилата за распределба на доходот и начинот за уредување на другите прашања што се уредуваат со општите акти во установите со сосема мал број членови на работната заедница, ако во управувањето на установата не учествуваат и претставници на општествената заедница.

Член 51

Органите на управувањето во установата, нивниот состав и делокруг, меѓусебните односи на овие органи на управување и нивната одговорност пред работната заедница, како и самоуправните права на работните луѓе во работните единици се утврдуваат со статутот и со другите општи акти во согласност со законот.

Со статутот се уредува и кои прашања за кои одлучуваат органите на управувањето во установата претходно се изнесуваат задолжително на разгледување пред работната заедница, за кои прашања непосредно одлучува работната заедница со референдум, како и работата на собирачите на работните луѓе во установата.

Со статутот може да се предвиди определена деловна самостојност на одделни делови на установата.

Член 52

Ако општествено-политичката заедница основала установа која врши дејност или работи од посебен општествен интерес или установа која врз основа на закон е должна да основе или основала установа за вршење работи за потребите на своите органи, актите на органите на управувањето на установата за промена на седиштето, за промена на дејноста на установата, за издвојување на работна единица од составот на установата, за промена на статусот на установата во стопанска организација и за спојување, припојувањето или поделба на установата подлежат на согласност од собранието на општествено-политичката заедница што ја основала установата или од политичко-извршниот орган што ќе го определи таа, а ако установата ја основал извршен совет — овие акти подлежат на согласност од тој совет.

Собранието односно извршниот совет може правото за давање согласност од ставот 1 на овој член да го пренесе врз собранието односно извршниот совет на друга општествено-политичка заедница.

Член 53

Ако установа ја основала месна заедница, работна или друга организација за вршење дејност или услуги претежно за своите потреби или за потребите на нивните членови или за потребите на здружените работни организации, или за непосредно остварување на целите и задачите на организацијата, согласноста на актите на органите на управувањето на установата од членот 52 на овој закон ја дава советот односно највисокиот орган на управувањето на таа организација.

Кога установата што врши дејност или работи од посебен општествен интерес ја основале месна заедница, работна или друга организација или граѓани, актите на органите на управувањето на установата со кои се одлучува за прашањата од членот 52 на овој закон подлежат на согласност од собранието на општината на чија територија е седиштето на установата или од советот на општинското собрание што ќе го определи тоа, ако со одредбата на ставот 1 од овој член не е предвидено поинаку.

Член 54

Општествено-политичка заедница, месната заедница, работната или друга организација може во случаите предвидени во чл. 52 и 53 од овој закон со актот за основање на установата да предвиди дека установата е должна да ѝ ги доставува на мислење, пред конечно усвојување, нацртите на статут, план и програма за работа и развој и другите општи акти со кои се уредуваат начинот и условите за вршење на дејноста или услугите на установата и да ја известува за својата работа и за остварувањето на задачите заради кои е основана.

IV. МАТЕРИЈАЛНА ОСНОВА НА РАБОТАТА И РАСПРЕДЕЛБА НА ДОХОДОТ

1. Средства за работа на установата

Член 55

Установата се здобива со средства за својата работа од надоместоците што ќе ги оствари со вршење на дејноста или услугите.

Установата може да се здобие со средства за својата работа и по основа на кредит, како и по други основи определени со закон.

Член 56

Од надоместокот за дејноста односно услугата што ја врши, установата остварува средства за обновување на вредноста на средствата потрошени во вршење на дејноста односно услугата, за извршување на обврските спрема општествената заедница, утврдени со закон, за лични доходи и за задоволување на заедничките потреби на работниците, како и за проширување на материјалната основа на работата на установата во согласност со задачите на установата и со општествените потреби.

Член 57

Надоместокот може да биде утврден за вршење определена дејност, за извршување на определена програма на задачите или услугите, или за извршување одделна услуга.

Член 58

Височината на надоместокот за дејностите односно услугите што ги врши установата се утврдува спогодбено помеѓу установата и корисникот.

Височината на надоместокот за дејностите односно услугите што ги врши установата може да се утврди и со тарифата (ценовникот) што ја донесува установата.

Височината на надоместокот за дејностите односно услугите за кои врз основа на закон се определени мерила или е пропишан друг начин за утврдување на височината на надоместокот или е утврдена височината на надоместокот, се утврдува во согласност со прописите.

Член 59

Надоместокот за вршење определена дејност или за извршување на определена програма на задачите или услугите може да биде договорен така што неговата височина да се утврдува дополнително во зависност од обемот и квалитетот на услугите што ќе ги изврши установата и од другите услови предвидени за вршење на соодветната дејност.

Кога надоместокот е договорен на начинот од ставот 1 на овој член странките, во роковите определени со спогодбата, спогодбено го утврдуваат износот што ќе ѝ се исплати на установата за извршување на дејноста, односно за извршување на услу-

гата, врз основа на оценка дали дејностите односно услугите се извршени во договорениот обем и квалитет и дали се исполнети другите услови предвидени за вршење на дејноста односно услугата.

Член 60

Ако надлежниот орган на општествено-политичката заедница овластен врз основа на закон определи установата да биде должна определена дејност или сите или определени видови услуги да им ги врши на сите или определени корисници со надоместок кој е помал од полниот надоместок утврден согласно со одредбите на членот 56 од овој закон, општествено-политичката заедница е должна да ѝ ја надомести на установата разликата помеѓу определеното и полниот надоместок за тие дејности односно услуги.

Член 61

Височината на надоместокот што за вршење на определена дејност или за извршување на определена програма на задачите или услугите установите ја остваруваат од буџетот на општествено-политичката заедница или од општествениот фонд се утврдува во согласност со општите основи и мерила, ако врз основа на закон за одделни видови установи се пропишани тие основи и мерила.

При утврдувањето на височината на надоместокот ќе се земаат предвид и нормативите, а во поглед на обемот и квалитетот на дејностите односно услугите — и програмата на стручната работа, ако врз основа на закон за определени дејности се утврдени нормативите и програмата.

Член 62

Височината на надоместокот кој за вршење определена дејност или за извршување на определена програма на задачите или услугите установата го остварува од буџетот на општествено-политичката заедница или од општествениот фонд, се утврдува така што на установата за вршење на тие дејности, покрај средствата со кои се надоместува вредноста на средствата што ќе ги потроши во вршење на тие дејности и средствата за извршување на утврдените со закон обврски спрема општествената заедница, да ѝ припаѓаат и средства за лични доходи и за задоволување на заедничките потреби на работниците, како и средства за проширување на материјалната основа на работата на установата.

Средствата за лични доходи и за задоволување на заедничките потреби на работниците ѝ припаѓаат на установата сразмерно со резултатите на работата во задоволување на општествените потреби, а средствата за проширување на материјалната основа на работата — во согласност со задачите на установата и со општествените потреби изразени во општествениот план на соодветната општествено-политичка заедница и во прописите донесени за остварување на односите утврдени со тој план.

Височината на надоместокот од ставот 1 на овој член се утврдува така што, зависно од резултатите на работата во задоволување на општествените потреби, личните доходи на работниците на установите се усогласуваат со личните доходи на работниците што работат на соодветни работи во други работни организации.

Член 63

Установата која за вршење на определена дејност или за извршување на определена програма на задачите или услугите надоместокот го остварува од буџетот на општествено-политичката заедница или од општествениот фонд и надлежниот орган на општествено-политичката заедница односно органот на управувањето на општествениот фонд спогодбено ја утврдуваат височината на надоместокот.

Со спогодбата помеѓу установата и надлежниот орган на општествено-политичката заедница односно органот на управувањето на општествениот фонд се определуваат особено и видот, обемот и квалитетот на работата на установата во вршењето на таа дејност, начинот на утврдувањето на квалитетот и резултатот на работата на установата во

вршењето на таа дејност, начинот на пресметувањето и роковите за исплата на аконтациите за вршење на таа дејност.

Одделни видови установи можат со надлежниот орган на општествено-политичката заедница односно со органот на управувањето на општествениот фонд да склучат и заедничка спогодба за утврдување на височината на надоместокот и за другите прашања од ставот 2 на овој член, како и да ги утврдуваат општите основи и мерила за склучување спогодба со одделни од тие установи.

Член 64

За обезбедување стабилност на изворите на приходи за вршење на дејностите и за обезбедување услови за потрајно програмирање на работата и развојот на установите што надоместокот го остваруваат од буџетот на општествено-политичката заедница или од општествениот фонд, одделни видови установи или одделна установа можат со надлежниот орган на општествено-политичката заедница односно со органот на управувањето на општествениот фонд да склучуваат и рамковна спогодба за определен повеќегодишен период за прашањата од членот 63 на овој закон.

Член 65

Спогодбата помеѓу установата што надоместокот за вршење на дејноста односно услугите го остварува од буџетот на општествено-политичката заедница или од општествениот фонд и надлежниот орган на општествено-политичката заедница односно органот на управувањето на општествениот фонд се склучува врз основа на програмата за работа и развој на установата и предлогот што ќе го поднесе установата.

Член 66

Ако помеѓу установата која за вршење на определена дејност или за извршување на определена програма на задачите или услугите надоместокот го остварува од буџетот на општествено-политичката заедница или од општествениот фонд и надлежниот орган на општествено-политичката заедница односно органот на управувањето на општествениот фонд не се постигне спогодба за височината на надоместокот и за другите услови, на барање на установата или органот кој треба да ја склучи спогодбата со установата, за спорното прашање одлучува собранieto на соодветната општествено-политичката заедница.

Пред донесувањето на одлука за спорното прашање, собранieto на општествено-политичката заедница или собраниското тело што ќе го овласти собранieto ќе ги разгледа заедно со претставниците на установата и органот што треба да ја склучи спогодбата со установата ставовите и причините на обете страни за спорното прашање. Ако ниту по исправањето не се постигне спогодба за спорното прашање, собранieto односно овластеното собраниско тело може да определи да се формира заедничка комисија која ќе му предложи на собранieto решение на спорното прашање. Оваа комисија ја сочинуваат по тројца членови што ги именува советот на установата и органот што треба да ја склучи спогодбата со установата, а претседателот на комисијата го именува од редот на членовите на претставничкото тело собранieto односно овластеното собраниско тело.

Ако една од странките одбие да ја склучи спогодбата, установата е должна, до донесувањето на одлука за спорното прашање и до склучувањето на спогодбата, да ги врши дејностите за кои не постигнала спогодба за височината на надоместокот и за другите услови за склучување на спогодбата, а во поглед на правата и обврските што настануваат од вршењето на тие дејности се применуваат, до донесувањето на одлука за спорното прашање и склучувањето на спогодбата, одредбите од спогодбата склучена за претходната година, освен ако височината на надоместокот и другите понудени услови се поповолни за установата.

Член 67

Установата може, ако смета дека одлуката за спорното прашање што ја донесло собранието на општината или на околицата не е во согласност со начелата од членот 62 на овој закон, да бара од собранието на околицата односно на републиката да го земе во разгледување спорното прашање и во рамките на своите права и должности да преземе соодветни мерки.

Член 68

Кога е врз основа на посебен закон предвидено установата да биде должна да врши определена дејност или работи од посебен општествен интерес за кои надоместокот го остварува од буџетот на општествено-политичката заедница или од општествениот фонд, општествено-политичката заедница односно општествениот фонд е должен да ѝ го обезбедува на установата согласно со одредбите на членот 62 од овој закон надоместокот за вршење на тие дејности односно работи додека ги врши таа.

Ако установата од ставот 1 на овој член дојде во неможност да ги извршува обврските што настанале од вршењето на дејностите односно работите што се од посебен општествен интерес за кои надоместокот го остварува од буџетот на општествено-политичката заедница или од општествениот фонд, општествено-политичката заедница е должна да изврши санација на установата во поглед на извршувањето на тие обврски.

Член 69

На установите, во поглед на користењето на општествените средства што ги управуваат и во поглед на располагањето со нив и вршењето на други права и обврски во однос на тие средства, како и во поглед на водењето на книговодството, се применуваат општите прописи што важат за претпријатијата, ако со овој закон или за определени видови предмети со посебен сојузен закон не е определено поинаку.

Член 70

Установата ги употребува и користи општествените средства што ги управува и располага со нив, согласно со законот, според природата и намената на тие средства, а во согласност со општествените потреби заради кои е основана.

Член 71

Установата пресметува амортизација на предметите што сочинуваат основни средства по стопата што ја утврдува во согласност со закон. Со тој закон ќе се пропише начинот за утврдување на основницата и начинот и роковите за уплатување на амортизацијата.

По исклучок, установата не пресметува амортизација на одделни видови предмети за кои е тоа определено со закон.

Член 72

На средствата што се неопходни за вршење на дејностите или работите од посебен општествен интерес, што е должна установата да ги врши врз основа на посебен закон, не може да се спроведува извршување.

Член 73

Ако општествено-политичката заедница или работна и друга организација ѝ дала на установата средства за инвестиции со услов во целина или делум да може да ги употреби само за определена намена, овие средства установата посебно ги евидентира и може да ги користи само во согласност со таа намена.

Член 74

Со финансискиот план на установата се предвидува, врз основа на планот за работа на установата, вкупниот приход според изворите и негово распоредување на материјални трошоци и други трошоци на работењето, на средства за лични доходи и заедничка потрошувачка и средства за други фондови на установата.

Финансискиот план на установата се донесува за текуштата деловна година.

Член 75

Сојузниот секретар на финансии ќе определи, согласно со законот, кои видови установи своето книговодство го водат на поупростен начин.

Установите можат водењето на книговодството да го организираат како заедничка служба или да ѝ го доверат на друга работна организација (посебно биро, финансиски сервис на комуналната банка и др.).

2. Доход и негова распределба**Член 76**

Секоја установа, без оглед на дејноста што ја врши и без оглед на начинот на кој се здобива со средства, самостојно го утврдува и го распределува својот доход.

Член 77

Вкупниот приход на установата го сочинуваат наплатените износи на надоместоците и другите вредности што ќе ги оствари установата со вршење на дејностите односно услугите.

Во вкупниот приход на установата влегуваат и вредноста на сопствените услуги односно на производите од сопствено производство што ќе ги употреби установата за свои потреби, вредноста на давањето односно на услугите што ќе им ги направи установата без надоместок на други лица, како и другите приходи кои според законот влегуваат во вкупниот приход на установата.

Член 78

Од својот вкупен приход установата ги надоместува материјалните трошоци определени врз основа на закон, ја пресметува амортизацијата и ги надоместува другите трошоци на работењето определени врз основа на закон.

Член 79

Установата која, покрај дејноста за која е основана, врши како дополнителна и стопанска дејност која не служи само за нејзините потреби, е должна во своето книговодство посебно да го искажува работењето што се однесува на стопанската дејност и посебно да ги утврдува приходите и доходот од таа дејност.

Од доходот што ќе го оствари со вршење на стопанската дејност од ставот 1 на овој член установата ги пресметува и ги плаќа обврските спрема општествената заедница според прописите што важат за претпријатијата што ја вршат соодветната стопанска дејност, ако со пропис на општествено-политичката заедница што е овластена да ги определува овие обврски не е предвидено одделни видови установи да не пресметуваат или и да не плаќаат определени обврски.

По исклучок од одредбата на ставот 2 од овој член, од доходот што ќе го оствари со вршење стопанска дејност установата не пресметува и не плаќа обврски спрема општествената заедница, ако таква дејност врши во обем кој е неопходен за остварувањето на основните задачи заради кои е основана установата.

Член 80

Откако ќе обезбеди средствата за обновување на вредноста на средствата потрошени во работата и ќе издвои дел од остварената вредност за извршување на обврските спрема општествената заедница утврдени со закон, установата го распределува својот доход според основите и мерилата што ги утврдува самата со своите општи акти во согласност со начелото за распределба според трудот.

Основите и мерилата за распределба на доходот во установа можат да се утврдат така што распределбата на доходот да се врши за установата како целина, или по работни единици, или делот од доходот за лични доходи и за фондови или само делот за лични доходи да се распределува по работни единици.

Член 81

Секоја установа има деловен фонд, резервен фонд и фонд за заедничка потрошувачка.

На установите, во поглед на формирањето на фондовите од ставот 1 на овој член и користењето на средствата од тие фондови, се применуваат општите прописи што важат за претпријатијата.

Одделни видови установи можат согласно со своите задачи и општествените потреби да имаат и други фондови определени со статутот на установата во согласност со закон.

Член 82

На завршната сметка на установата се применуваат општите прописи што важат за претпријатијата.

V. ПРОМЕНА НА СТАТУСОТ НА УСТАНОВИТЕ

Член 83

Единица на установа може да се издвои од составот на установата и да стане самостојна установа или да се припои кон друга установа.

Единица на установа може да се издвои во самостојна установа ако е во можност самостојно да ја врши својата дејност, ако нејзиното издвојување не го доведува во прашање вршењето на основните задачи заради кои е основана установата и ако се исполнети другите услови пропишани со закон за одделни видови установи.

Единица на установа може да се припои кон друга установа ако таа единица и установата кој која се припојува таа вршат иста или слична дејност или дејностите заемно им се дополнуваат, ако нејзиното издвојување не го доведува во прашање вршењето на основните задачи заради кои е основана установата и ако се исполнети другите услови пропишани со закон за одделни видови установи.

Член 84

За издвојување на единица на установа во самостојна установа одлучува работната заедница на установата, а во установа во која се формира совет — се одлучува со референдум.

За припојување на единица на установа кон друга установа одлучуваат спогодбено работните заедници на тие установи, а во установи во кои се формира совет — се одлучува со референдум.

Член 85

Ако работната заедница односно советот на установата го одбие барањето на работната заедница на единицата за издвојување од составот на установата, на барање на работната заедница на таа единица собранието на општината на чија територија е седиштето на установата од чиј состав се издвојува работната единица одлучува дали таа единица ќе се издвои, ако со закон не е определено да одлучува за тоа надлежниот орган на друга општествено-политичка заедница.

Надлежниот орган на општествено-политичката заедница, пред одлучувањето за барањето на работната заедница на единица за издвојување од составот на установата, ќе прибави мислење од органите и организациите што се непосредно заинтересирани за работата на установата и за остварувањето на задачите на соодветната општествена служба.

Член 86

Врз единицата на установата што се издвојува се пренесуваат дел од средствата и правата и обврските на установата од чиј состав се издвојува таа единица.

Делот од средствата и правата и обврските што се пренесуваат врз единицата што се издвојува од составот на установата се утврдува со актот на установата за издвојување на единицата.

Во поглед на утврдувањето на делот од средствата и правата и обврските кој се пренесува врз единицата на установата што се издвојува од составот на установата се применуваат општите прописи што важат за претпријатијата.

Член 87

Установи што вршат исти или слични дејности или чии дејности заемно се дополнуваат можат да се спојат во една установа.

Установа може да се припои кон друга установа што врши иста или слична дејност или дејност која заемно се дополнува со нејзината дејност.

За спојување на установи и за припојување на една установа кон друга установа одлучуваат спогодбено работните заедници на тие установи, а во установи во кои се формира совет — се одлучува со референдум.

Член 88

Установа може да се подели на две или повеќе установи.

За поделбата на установа одлучува работната заедница, а во установа во која се формира совет — се одлучува со референдум.

Член 89

Установа може да продолжи со вршењето на својата дејност како стопанска организација или како дел на стопанска организација, ако со закон не е определено дејноста што ја врши таа да може да ја врши само установа.

За промена на статусот на установа во стопанска организација, за спојување на установа со стопанска организација или за припојување на установа кон стопанска организација одлучува работната заедница на установата, односно во установа во која се формира совет — се одлучува со референдум, а во случај на спојување со стопанска организација или припојување кон стопанска организација спогодбено со работничкиот совет на стопанската организација.

Член 90

Пред донесувањето на одлука за спојување и припојување на установа и за поделба на установа ќе се прибави мислење од органите и организациите што се непосредно заинтересирани за работата на установата и за остварувањето на задачите на соодветната општествена служба.

Член 91

Одлуката за издвојување на единица од состав на установа, за промена на статусот на установа во стопанска организација, за спојување или припојување на установа и за поделба на установа подлежи на согласност од надлежниот орган на општествено-политичката заедница, работната или друга организација кога е тоа предвидено со овој закон (чл. 52 и 53).

VI. ЗДРУЖУВАЊЕ НА УСТАНОВИ

Член 92

За остварување рационална поделба на трудот и деловна и стручна соработка во прашањата од заеднички интерес, установите можат меѓусебно и со други работни организации, да се здружуваат во деловни здруженија и да склучуваат договори за усогласување на плановите и програмите на својата работа, за заедничко усовршување на кадрите, за обединување на своите средства за извршување на своите задачи и за соработка во други работи од заеднички интерес.

Член 93

Одделни видови установи можат да се здружуваат во заедници заради унапредување на својата дејност, усогласување на својата работа во прашањата од заеднички интерес, меѓусебна соработка и разгледување и решавање на други прашања што се од заеднички интерес.

Одделни видови установи, кога е тоа пропишано врз основа на сојузен закон и под условите определени со закон, задолжително се здружуваат во деловни заедници.

Член 94

Управувањето со деловните здруженија и со заедниците на установи се заснова врз начелата на самоуправувањето на работните луѓе во здружените работни организации.

Деловните здруженија и заедниците на установи имаат својство на правно лице.

VII. ПРАВА И ДОЛЖНОСТИ НА ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКИТЕ ЗАЕДНИЦИ

Член 95

За задоволување на потребите на граѓаните и општествените потреби во областите на општествените служби, општествено-политичките заедници, во рамките на своите права и должности, обезбедуваат општи услови за основање и работа на установите, основаат установи, се грижат за организирањето и функционирањето на општествените служби, создаваат услови за унапредувањето на нивната работа и за оспособување и усовршување на стручните кадри во установите, обезбедуваат средства за вршење на општествените служби што се должни врз основа на закон да ги обезбедуваат, и го насочуваат и усогласуваат развитокот на општествените служби.

Член 96

Општествено-политичките заедници можат, во рамките на своите права и должности, проучувањето на прашањата за унапредување на стручната работа и стручно усовршување на кадрите на установите, подготвувањето на плановите и програмите за работа и развој на општествените служби, водењето на евиденција на податоците од интерес за општествената служба и вршењето на други стручни работи од заеднички интерес во областа на определена општествена служба од својата територија да ѝ го доверат на определена установа во спогодба со неа или за вршење на тие работи да основат посебна установа.

На установата од ставот 1 на овој член може врз основа на закон да ѝ се довери и организирање и вршење стручен надзор над работата на одделни видови установи.

Средствата за вршење на работите од ст. 1 и 2 на овој член ги обезбедува соодветната општествено-политичка заедница.

Член 97

Општината ја утврдува согласно со закон програмата за работа и развој на општествените служби, обезбедува услови за остварување на правата на граѓаните во поглед на вршењето на дејностите и услугите од страна на установите, се грижи за обезбедување јавност на работата на установите, дава иницијатива за организирање соработка помеѓу установите во прашањата од заеднички интерес и врши други функции на општествената заедница спрема установите, освен оние што се утврдени како права и должности на други општествено-политички заедници.

Член 98

Надзор над законитоста на работата на установата врши надлежниот орган на општината на чија територија е седиштето на установата, ако со закон или пропис донесен врз основа на закон не е пропишано за определени установи одделни работи од тој надзор или тој надзор во целина да го врши надлежниот околински, републички и сојузен орган.

Надзор над придржувањето кон прописите со кои се уредуваат начинот и условите за вршење на дејностите на установите и нивното работење вршат органите определени со посебни прописи.

Член 99

Во вршењето на надзор над законитоста на работата на установата општинското собрание има право и должност да го запре извршувањето на секој општ акт на установата што му е спротивен на закон или на други прописи донесени врз основа на закон или на законот на установата.

Член 100

Кога директорот привремено го запрел актот на органот на управувањето на установата, надлежното општинско собрание е должно најдоцна 30 дена од денот на приемот на актот од директорот за запирање да реши дали актот на директо-

рот за запирање останува во сила или се става во сила.

Член 101

Ако општинското собрание го запрело извршувањето на општ акт на установата или со свое решение утврдило дека останува во сила актот на директорот со кој е запрен таквиот акт на установата, тоа е должно во рок од 15 дена од денот на донесувањето на актот за запирање да поведе постапка пред надлежниот уставен суд за оценка на уставноста и законитоста на запрениот акт. Во противно актот за запирање престанува да важи и може да се изврши актот на установата кој е запрен.

Член 102

Ако со поединечниот акт на установата, кој му е спротивен на закон или на друг пропис донесен врз основа на закон или со статутот на установата, ѝ се нанесува штета на установата или на општествената заедница, јавниот обвинител може со тужба да бара од судот што е надлежен за решавање во управен спор да го укине односно поништи таквиот акт на установата.

Одредбата на ставот 1 од овој член не се однесува на актите донесени во управна постапка и на актите по кои за одлучување е предвидена со закон надлежност на суд.

Член 103

Установата е должна на барање од органот што врши надзор над законитоста на нејзината работа да му доставува известување и податоци потребни за вршење на тој надзор.

VIII. ПРЕСТАНОК НА УСТАНОВА

Член 104.

Установата престанува ако повеќе не постои потреба од дејноста со која се занимава установата.

Установата на која надлежниот орган според прописите донесени врз основа на закон привремено ѝ ја забрани натамошната работа престанува со работа ако не ги исполни во определениот рок условите пропишани за вршење на дејностите заради кои е основана, освен ако е со закон предвидена обврската на општествено-политичката заедница за основање на установата.

Установата престанува и кога ќе се спои со друга установа или ќе се припои кон друга установа или ќе се подели на две или повеќе установи.

Член 105

Установа престанува и ако е дојдена во неможност да им одговара на своите обврски, ако со закон не е пропишано во тој случај да биде должна општествено-политичката заедница да изврши санација на установата.

Член 106

Кога установата престанува затоа што повеќе не постои потреба од дејноста со која се занимава таа, актот за престанок на установата го донесува собрание на општината на чија територија е седиштето на установата, ако со закон за одделни видови установи не е пропишано тој акт да го донесува друг орган.

Ако установата ја основала околица, република или федерацијата, актот за престанок на установата според одредбите од ставот 1 на овој член го донесува собрание на таа општествено-политичка заедница, ако со закон не е определено поинаку.

За установа што ја основал Сојузниот извршен совет, актот за престанок на установата го донесува тој Совет.

Акт за престанок на установа спред одредбата од ставот 1 на овој член не може да се донесе ако општествено-политичката заедница, работната или друга организација од чл. 52 и 53 на овој закон смета дека и натаму постои потреба од дејноста со која се занимава установата.

Член 107

Пред донесувањето на актот за престанок на установата ќе се прибави мислење од работната заедница на установата, како и од органите и организациите што се заинтересирани за работата на установата или за остварувањето на задачите на општествената служба заради која е основана установата, за оправданоста на разлозите за престанок на установата.

Член 108

Кога установата на која надлежниот орган привремено ѝ ја забранил натамошната работа престанува затоа што не ги исполнила во определен рок условите пропишани за вршење на дејностите заради кои е основана, актот за престанок на установата го донесува собранието на општината на чија територија е седиштето на установата, ако со закон за одделни видови установи не е пропишано актот за престанок на установата да го донесува надлежниот орган на друга општествено-политичка заедница.

Член 109

Во случај на престанок на установата со спојување, припојување или поделба се составува примопредаен биланс и по правило не се спроведува постапка за редовна ликвидација.

Член 110

Средствата и правата и обврските на установите што се спојуваат се пренесуваат врз установата што настанала со спојувањето.

Средствата и правата и обврските на установата што се припојува се пренесуваат врз установата кон која е припоена таа.

Средствата и правата и обврските на установата што се дели се пренесуваат врз установите што настанале со поделбата.

Член 111

Врз пренесувањето на средствата и правата и обврските на установите што настанале со спојување, припојување и поделба, како и врз ликвидацијата на установите, се применуваат општите прописи за претпријатијата, ако за одделни видови установи со закон не е определено поинаку.

IX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 112**

До донесувањето на сојузен закон со кој ќе се регулира здружувањето на установите, врз здружувањето на установите во деловни здруженија и врз договорите што установите ги склучуваат за соработка и вршење на својата дејност согласно се применуваат прописите за деловните здруженија и за договорите за деловна и техничка соработка што важат за претпријатијата.

Со статутите на заедниците што основале одделни видови установи се утврдуваат задачите, органите на управувањето и нивниот делокруг, начинот на финансирањето, правата и обврските на здружените установи, како и другите односи во тие заедници.

Статутите на заедниците на одделни видови установи, пред конечното усвојување, му се поднесуваат на разгледување на собранието на соодветната општествено-политичка заедница.

На општите акти на заедниците на одделни видови установи со кои се утврдува височината на придонесот на здружените установи за таа заедница согласност дава собранието на соодветната општествено-политичка заедница.

Член 113

Врз установите во поглед на материјалните трошоци што тие ги надоместуваат од својот вкупен приход согласно се применуваат општите прописи за материјалните трошоци што важат за претпријатијата.

Член 114

До усогласувањето на важечките сојузни прописи со Уставот, остануваат во сила одредбите од

тие прописи со кои е предвидена согласност или потврда од надлежниот државен орган на статутите и другите општи акти на установите што ги основале сојузни органи, како и другите овластувања што со тие одредби им се дадени на државните органи спрема тие установи.

Член 115

До донесувањето на посебен закон за факултетите и другите високи и виши школи и универзитетите, врз овие установи се применуваат одредбите од важечките прописи што се во сила на денот на влегувањето во сила на овој закон доколку не се во спротивност со одредбите од главата IV на овој закон.

Член 116

До донесувањето на закон со кој ќе се регулираат положбата и организацијата на академиите на науките и уметностите и на научните друштва, врз овие организации ќе се применуваат одредбите од законите што се однесуваат на тие организации, а кои важат на денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 117

До 31 декември 1965 година остануваат во сила одредбите од прописите донесени врз основа на закон до влегувањето во сила на овој закон со кој на установите им се доверени јавни овластувања.

Член 118

Постојните установи се должни својата организација и работењето да ги усогласат со одредбите од овој закон најдоцна до 31 декември 1965 година.

Член 119

Установите основани од сојузни органи, како и заедниците на установи што се основани за целата територија на Југославија, се должни да донесат свои стагути најдоцна до 31 декември 1965 година.

Член 120

Ако за одделни видови установи со републички закон поинаку се регулирани прашањата уредени со одредбите на чл. 6 став 2, чл. 8 став 2, чл. 9, чл. 11 став 4, чл. 13, чл. 14 ст. 2 до 4, чл. 15, 20, 22, чл. 23 став 2, чл. 25 став 1, чл. 28, 29, 33, 37, 38, 40 до 42, 44 до 46, чл. 47 став 2, чл. 48 став 2, чл. 49 ст. 2 и 3, чл. 52 до 54, чл. 63 став 2, чл. 65, чл. 66 ст. 1 и 2, чл. 83 ст. 2 и 3, чл. 85, чл. 89 став 1, чл. 90, 91, 95 до 100, 103, 106, 107, 108 и 109 од овој закон, врз установите во поглед на тие прашања се применуваат одредбите од републичкиот закон.

Член 121

Врз установите што ги основаат сојузни органи се применуваат прописите што важат во републиката на чија територија е седиштето на таквите установи, освен ако со сојузен закон или за установите што ги основа Сојузниот извршен совет со пропис на тој Совет е предвидено врз тие установи, во целина или по одделни прашања, да се применуваат сојузните прописи.

Надзор над законитоста на работата на постојните установи што ги основале сојузни органи врши сојузниот орган определен со прописите што важеле до влегувањето во сила на овој закон, а за установите што ќе ги основаат сојузни органи по влегувањето во сила на овој закон — со пропис на органот што ја основа установата може да се пропише определен сојузен орган да врши определени или сите работи на надзор над законитоста на работата на таквите установи.

Член 122

Се овластува сојузниот секретар за правосудство да донесе прописи за тоа кои прописи за запишувањето на претпријатијата во регистарот се применуваат врз запишувањето на установите во регистарот, како и други прописи за запишувањето на установите во регистарот.

Член 123

Со влегувањето во сила на овој закон преставаат да важат:

1) Основниот закон за финансирањето на школството („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/60), како и одредбите на прописите донесени врз основа на тој закон;

2) Законот за начинот на финансирање на научните установи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 23/60 и 16/61), како и одредбите на прописите донесени врз основа на тој закон;

3) одредбите од чл. 1 до 4 од Основниот закон за органите на управувањето во установите („Службен лист на СФРЈ“, бр. 22/64);

4) Уредбата за оснивање и работење на културно-просветните установи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 107/49 и 27/50);

5) Правилникот за регистрација на установите со самостојно финансирање („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/55);

6) Упатството за спроведување на начелата за распределба на доходот на установите („Службен лист на СФРЈ“, бр. 50/63);

7) Упатството за евиденција за извршувањето на финансиските планови на самостојните установи и фондовите на политичкотериторијалните единици („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 6/60), и

8) одредбите од другите сојузни прописи што се во спротивност со одредбите од овој закон.

До донесувањето на соодветни републички прописи, се применуваат врз соодветните установи одредбите од сојузните прописи донесени врз основа на Основниот закон за финансирањето на школството и на Законот за начинот на финансирање на научните установи, доколку не се во спротивност со одредбите од овој закон.

Член 124

До донесувањето на закон со кој ќе се регулираат обврските на установите спрема општествената заедница, во поглед на тие обврски врз установите се применуваат одредбите од сојузните прописи што важат на денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 125

Овој закон влегува во сила триесеттиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

34.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОСЛОБОДУВАЊЕ ОД ПЛАЌАЊЕ ИНТЕРЕС НА ФОНДОВИТЕ ВО СТОПАНСТВОТО

Се прогласува Законот за ослободување од плаќање интерес на фондовите во стопанството, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 25 јануари 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 25 јануари 1965 година.

П.Р. бр. 123
26 јануари 1965 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ОСЛОБОДУВАЊЕ ОД ПЛАЌАЊЕ ИНТЕРЕС НА ФОНДОВИТЕ ВО СТОПАНСТВОТО

Член 1

Од плаќање интерес на фондовите во стопанството се ослободуваат во 1965 година средствата на општествено-политичките заедници наменети за кредитирање на инвестициите во стопанството и општествените инвестициони фондови, од териториите на социјалистичките републики Македонија и Црна Гора и Автономна Покраина Косово и Метохија.

Ако општествено-политичките заедници од ставот 1 на овој член ги укинат своите општествени инвестициони фондови, на средствата на укинатите фондови пренесени во кредитните фондови на деловните банки овие банки нема во 1965 година да пресметуваат ниту да плаќаат интерес на фондовите во стопанството.

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1965 година.

35.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УСТАНОВУВАЊЕТО НА ИНТЕРЕСОТ НА ФОНДОВИТЕ ВО СТОПАНСТВОТО

Се прогласува Законот за дополнување на Законот за установувањето на интересот на фондовите во стопанството, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 25 јануари 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 25 јануари 1965 година.

П. Р. бр. 124
26 јануари 1965 година
Белград

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

ЗАКОН

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ЗАКОНОТ ЗА УСТАНОВУВАЊЕТО НА ИНТЕРЕСОТ НА ФОНДОВИТЕ ВО СТОПАНСТВОТО

Член 1

Во Законот за установувањето на интересот на фондовите во стопанството („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 8/61 и 13/63) по членот 7 се додава нов член 7а, кој гласи:

„Ако стопанската организација средствата од незадолжителниот дел на резервниот фонд (член 34 од Закон за средствата на стопанските организации) ги вложи како орочен депозит, на тие средства плаќа интерес на деловниот фонд.“

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1965 година.

36.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ИЗГРАДБАТА НА ИНВЕСТИЦИОНИТЕ ОБЈЕКТИ**

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Основниот закон за изградбата на инвестиционите објекти, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 25 јануари 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 25 јануари 1965 година.

П. Р. бр. 125
26 јануари 1965 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

Согласно со членот 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставот, Основниот закон за изградбата на инвестиционите објекти („Службен лист на СФРЈ“, бр. 45/61) се усогласува со Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во него се вршат измени и дополненија, кои гласат:

ЗАКОН**ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ОСНОВНИОТ ЗАКОН ЗА ИЗГРАДБАТА НА ИНВЕСТИЦИОНИТЕ ОБЈЕКТИ****Член 1**

Во Основниот закон за изградбата на инвестиционите објекти во членот 12 точка 2 зборовите: „народен одбор или орган што ќе го определи народниот одбор“ се заменуваат со зборовите: „општинско или околско собрание или совет што ќе го определи тоа“.

Член 2

Во членот 13 став 1 зборовите: „на органот на управата на околскиот народен одбор надлежен за областа во која спаѓа тој инвестиционен објект“ се заменуваат со зборовите: „на надлежниот општински орган на управата, ако со прописите на републиката не е определен друг орган на управата“.

Во ст. 2 и 3 зборовите: „органот на управата на околскиот народен одбор“ во разни форми на членување, се заменуваат со зборовите: „општинскиот орган на управата“ во соодветно членување.

Член 3

Во членот 16 зборовите: „органот на управата на околскиот народен одбор надлежен за областа во која спаѓа инвестициониот објект“ се заменуваат со зборовите: „надлежниот општински орган на управата“.

Член 4

Во членот 24 зборовите: „или органот што тој ќе го овласти“ се бришат.

Член 5

Во членот 70 ставот 1 се брише.

Член 6

Во членот 8 став 2 зборовите: „општинскиот народен одбор“ се заменуваат со зборовите: „општинското собрание“.

Во членот 72 став 2 и членот 73 став 2 зборовите: „народните одбори“ се заменуваат со зборовите: „општинските собранија“.

Во членот 11 став 3, членот 12 точка 1, членот 18 став 3, членот 26 став 1, членот 28 став 2, чле-

нот 29 став 2, членот 36 став 1, членот 50 став 1, членот 59 став 1, членот 71 став 2, членот 72 став 2 и членот 73 став 2 зборовите: „народната“ односно „народните“ во разни форми на членување се бришат.

Во членот 12 точка 1 зборовите: „автономна единица“ се заменуваат со зборовите: „автономна покраина“.

Во членот 13 став 2, членот 18 став 1, членот 22 став 3 и членот 44 став 4 зборовите: „сојузниот орган на управата“ се заменуваат со зборовите: „старешината на сојузниот орган на управата“.

Во членот 13 став 2, членот 40 ст. 1, 2 и 3, членот 45 ст. 2 и 3, членот 50 став 2, членот 51 став 2, членот 71 ст. 1 и 2 зборовите: „Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за индустрија“ во разни форми на членување се заменуваат со зборовите: „сојузниот секретар за индустрија“ во соодветно членување.

Во членот 22 ст. 1 и 2 и членот 23 ст. 1 и 2 зборовите: „органот на управата на општинскиот народен одбор“ во разни форми на членување се заменуваат со зборовите: „општински орган на управата“ во соодветно членување.

Во членот 22 став 4, членот 23 став 1, членот 28 став 3, членот 40 став 3, членот 59 став 2, членот 60 став 3 и членот 70 став 2 зборовите: „Државниот секретаријат за работите на народната одбрана“ се заменуваат со зборовите: „државниот секретар за народна одбрана“.

Во членот 40 став 2 зборовите: „на управата надлежен за работите на индустријата и градежништвото“ се заменуваат со зборовите: „определен со републички прописи“.

Во членот 40 став 3 зборовите: „Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за сообраќај и врски“ се заменуваат со зборовите: „сојузниот секретар за сообраќај и врски“.

Во членот 40 став 3 и членот 45 став 3 зборовите: „Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за земјоделство и шумарство“ се заменуваат со зборовите: „сојузниот секретар за земјоделство и шумарство“.

Во членот 45 ст. 2 и 3 зборовите: „на управата надлежен за работите на индустријата и градежништвото“ се заменуваат со зборовите: „определен со републички прописи“ во соодветно членување.

Во членот 59 став 2 зборовите: „сојузниот Државен секретаријат за работите на финансиите“ се заменуваат со зборовите: „сојузниот секретар за финансиите“.

Член 7

Овој закон влегува во сила по истекот на триесет дена од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

37.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СОЈУЗНИТЕ ПРИДОНЕСИ ОД ЛИЧНИОТ ДОХОД НА ГРАЃАНИТЕ**

Се прогласува Законот за сојузните придонеси од личниот доход на граѓаните, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 25 јануари 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 25 јануари 1965 година.

П. Р. бр. 122
26 јануари 1965 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН**ЗА СОЈУЗНИТЕ ПРИДОНЕСИ ОД ЛИЧНИОТ ДОХОД НА ГРАЃАНИТЕ****Член 1**

Од придонесите предвидени во членот 35 став 1 точка 1 на Основниот закон за финансирање на општествено-политичките заедници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 31/64) се воведуваат следните сојузни придонеси:

- 1) придонес од личниот доход од работен однос;
- 2) придонес од личниот доход од земјоделска дејност;
- 3) придонес од вкупниот приход на граѓаните;
- 4) придонес од личниот доход што ќе го остварат странски превозници од превоз на патници и стоки.

Член 2

Сојузниот придонес од личниот доход од работен однос и сојузниот придонес од личниот доход од земјоделска дејност ги плаќаат обврзниците на тие придонеси по стопа од 3% од основицата на придонесот.

Сојузниот придонес од личниот доход од работен однос ќе се пресметува и ќе се плаќа на исплатите на личните доходи од работен однос извршени по влегувањето во сила на одлуката на општинското собрание за воведување општински придонес од личниот доход од работен однос и за утврдување на стопата на тој придонес.

Член 3

Обврзникот на придонесите ги плаќа сојузните придонеси од членот 2 став 1 на овој закон истовремено со републичките и општинските придонеси во роковите пропишани со законот.

Член 4

Сојузните придонеси од членот 3 на овој закон се уплатуваат на сметката на соодветниот вид придонеси кај Службата на општественото книговодство.

Член 5

Службата на општественото книговодство уплатените износи на придонесите од членот 3 на овој закон ги распределува, во пропишаните рокови, на општествено-политичките заедници на кои им припаѓаат придонесите сразмерно со стопите на сојузните придонеси утврдени со овој закон, со стопите на републичките придонеси утврдени со законот на републиката и со стопите на општинскиот придонес утврдени со одлуката на општинското собрание.

Член 6

Основица на придонесот од вкупниот приход на граѓаните сочинува вкупниот чист приход на обврзникот на придонесот остварен во годината за која се врши облогот на придонесот намален за 1,200.000 динари.

Член 7

Придонесот од вкупниот приход на граѓаните се плаќа по следните стопи:

Ако годишната основица на придонесот изнесува динари		Се пресметува и се плаќа на име придонес	
	до 500 000	5 %	
над	500 000 до 1,000 000	25.000 + 10%	над 500.000 до 1,000.000
„	1,000 000 до 1,500.000	75.000 + 15%	„ „ „ 1,000 000 до 1,500.000
„	1,500.000 до 2,000.000	150 000 + 20%	„ „ „ 1,500 000 до 2,000.000
„	2,000 000 до 2,500.000	250.000 + 25%	„ „ „ 2,000 000 до 2,500.000
„	2,500.000 до 3,000.000	375.000 + 35%	„ „ „ 2,500.000 до 3,000.000
„	3,000.000 до 4,000.000	550.000 + 45%	„ „ „ 3,000 000 до 4,000 000
„	4,000.000 до 5,000.000	1,000.000 + 55%	„ „ „ 4,000.000 до 5,000.000
„	5,000.000	1,500 000 + 65%	„ „ „ 5,000.000

Член 8

Облогот и наплатата на придонесот од вкупниот приход на граѓаните ја врши надлежниот орган на управата на општината на чија територија обврзникот на придонесот има живеалиште.

Член 9

Странски превозници на патници и стоки што немаат свое деловно седиште во Југославија плаќаат придонес од таа дејност по пропорционална стопа од 3% на секој поединечен бруто приход што ќе го остварат од превозот на патници и стоки од Југославија, ако југословенски превозници на патници и стоки плаќаат соодветен придонес односно данок во односната странска држава.

За изедначување условите на работењето на југословенските превозници на патници и стоки со условите на работењето на странски превозници на патници и стоки, сојузниот секретар за финансии,

во согласност со државниот секретар за надворешни работи и со сојузниот секретар за сообраќај и врски, може да донесе прописи за поеднакво заемно даночно оптоварување на странските превозници на патници и стоки регистрирани во државите во кои југословенските превозници на патници и стоки плаќаат соодветен придонес или данок.

Член 10

Делот од заедничките приходи остварени по 31 декември 1964 година, кој врз основа на членот 158 од Основниот закон за финансирање, на општествено-политичките заедници би ѝ припаднал на федерацијата, ѝ се отстапува на општината на чија територија ќе се остварат тие приходи.

Член 11

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1965 година.

38.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНА НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗБОРНИТЕ ЕДИНИЦИ ЗА ИЗБОР НА ПРАТЕНИЦИ ЗА СОЈУЗНАТА СКУПШТИНА

Се прогласува Законот за измена на Законот за изборните единици за избор на пратеници за Сојузната скупштина, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 27 јануари 1965 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 27 јануари 1965 година.

П.Р. бр. 132
26 јануари 1965 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Го заменува
Претседателот на
Сојузната скупштина
Потпретседател,
Мијалко Тодоровиќ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНА НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗБОРНИТЕ ЕДИНИЦИ ЗА ИЗБОР НА ПРАТЕНИЦИ ЗА СОЈУЗНАТА СКУПШТИНА

Член 1

Во Законот за изборните единици за избор на пратеници за Сојузната скупштина („Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/63) во членот 2 одделот IV се менува и гласи:

**„IV. ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА**

52) Изборна единица Битола, која ги опфаќа териториите на општините Битола, Демир Хисар, Крушево и Прилеп.

53) Изборна единица Куманово, која ги опфаќа териториите на општините Кратово, Крива Паланка и Куманово.

54) Изборна единица Охрид, која ги опфаќа териториите на општините Брод, Дебар, Кичево, Охрид, Ресен и Струга.

55) Изборна единица Скопје I, која ги опфаќа териториите на општините Идадија и Кисела Вода.

56) Изборна единица Скопје II, која ја опфаќа територијата на општината Кале.

57) Изборна единица Штип I, која ги опфаќа териториите на општините Делчево, Кочани, Пробиштип, Свети Николе, Штип и Винаца

58) Изборна единица Штип II, која ги опфаќа териториите на општините Берово, Радовиш и Струмица.

59) Изборна единица Тетово, која ги опфаќа териториите на општините Гостивар и Тетово.

60) Изборна единица Титов Велес, која ги опфаќа териториите на општините Гевгелија, Кавадарци, Неготино, Титов Велес и Валандово.“

Член 2

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

39.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗБИРАЧКИТЕ СПИСОЦИ

Се прогласува Законот за избирачките списоци, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 25 јануари 1965 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 27 јануари 1965 година.

П.Р. бр. 131
28 јануари 1965 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

Согласно со членот 8 од Уставниот закон за спроведување на Уставот, Законот за избирачките списоци („Службен лист на СФРЈ“, бр. 58/46) се усвојува со Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и во него се вршат измени и дополненија, така што текстот на законот да гласи:

ЗАКОН

ЗА ИЗБИРАЧКИТЕ СПИСОЦИ

Глава I

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

За да се евидентира со Уставот утврденото избирачко право на граѓаните односно работните луѓе за избор на членови на собранијата на општествено-политичките заедници, избирачкото право на работните луѓе во работните организации за избор на членови на работничкиот совет односно соодветни органи на управување и за избор на членови на советите на работните единици, како и избирачкото право на работните луѓе за избор на членови на советите на работните заедници во државните органи, општествено-политичките организации и здруженијата, се водат избирачки списоци на начинот и според постапката што се пропишани со овој закон.

Член 2

Граѓаните односно работните луѓе што имаат избирачко право за избор на членови на собранијата на општествено-политичките заедници и избирачко право за избор на членови на органите на управувањето наведени во членот 1 од овој закон, имаат право да бидат запишани во соодветниот избирачки список.

Граѓаните односно работните луѓе можат да го остваруваат избирачкото право ако се запишани во избирачкиот список.

Член 3

Избирачките списоци се јавни исправи.

Член 4

За евидентирање на избирачкото право на граѓаните за избор на членови на општинскиот собор на општинското собрание, на републичкиот собор на републичкото собрание и на Сојузниот собор на Сојузната скупштина се води избирачки список за територијата на секоја општина (општ избирачки список).

За евидентирање на избирачкото право на лицата на отслужување на воениот рок или на воена вежба за избор на членови на Сојузниот собор на Сојузната скупштина се составува во воените единици и воените установи избирачки список на тие лица.

Член 5

За евидентирање на избирачкото право на работните луѓе за избор на членови на соборите на работните заедници на општинското собрание, како и за избор на членови на работничкиот совет односно соодветниот орган на управувањето во работната организација и членови на советот на работната единица, односно за избор на членови на советот на работната заедница во државен орган, општествено-политичка организација и здружение, се составува избирачки список за секоја работна организација и работна заедница во државниот орган, воената единица или воената установа, општествено-политичката организација или здружението (избирачки список на работните луѓе).

За евидентирање на избирачкото право на работните луѓе за избор на членови на соборите на работните заедници на општинското собрание се составува и избирачки список на работните луѓе запослени во работните организации и другите работни заедници.

Член 6

Сите дејствија и акти на државните органи, како и сите поднесоци и докази во врска со запишувањето во општиот избирачки список и во избирачкиот список на работните луѓе, како и вршењето на исправки на избирачкиот список, се ослободени од плаќање такса.

Глава II

ОПШТ ИЗБИРАЧКИ СПИСОК

1. Водење на општиот избирачки список

Член 7

Во општиот избирачки список се запишуваат сите граѓани што наполниле 18-годишна возраст, освен оние кои со правносилна судска одлука се полно лишени од деловната способност.

Член 8

Во општиот избирачки список граѓаните се запишуваат според своето живеалиште.

По исклучок од одредбата на ставот 1 од овој член, лицата кои подолго од шест месеци се наоѓаат на школување надвор од територијата на општината во која имаат живеалиште (студенти, питомци на воени училишта и др.), ќе се запишат на нивно барање во општиот избирачки список на местото во кое се наоѓаат на школување. Во таков случај овие лица ќе се бришат од избирачкиот список на општината на чија територија имаат живеалиште.

Член 9

Избирачот може да биде запишан само во општиот избирачки список на една општина.

Член 10

Општиот избирачки список е единствен и постојан.

Член 11

Општиот избирачки список се води за територијата на секоја општина.

Општиот избирачки список се составува во еден примерок.

Член 12

Општиот избирачки список ги има следните колони: реден број, презиме и име, пол, датум на раѓањето, место на живеењето (улица и број на куќата, село, селце, населба) и забелешка.

Покрај општиот избирачки список, се води и именик.

Член 13

Општиот избирачки список може, врз основа на одлука од општинското собрание, да се води во форма на картотека.

За секој бирач се води посебно картотечно ливче.

Во поглед на содржината на одделни картотечки ливчиња и начинот на водењето на картотека, се применуваат одредбите од овој закон за општиот избирачки список, ако со неговите одредби не е пропишано поинаку.

Член 14

Општиот избирачки список го води надлежниот општински орган на управата.

Член 15

Ако територијата на општината опфаќа две или повеќе места (села, населби), за секое такво место се води посебна тетратка на избирачки список.

Општинското собрание може да определи за селата и населбите на територијата на општината со помалку од 100 жители да не се водат посебни тетратки на избирачки список, туку избирачите од таквите села и населби да се запишуваат во тетратката на избирачки список што се води за најблиското место на територијата на општината.

Општинското собрание може да определи и во градовите и други поголеми населби да се води посебна тетратка на избирачки список за одделни делови на градот односно населбата (блокови улици и др.).

Посебните тетратки на избирачки списоци за сите места на територијата од одделна општина сочинуваат заедно општ избирачки список на таа општина.

Член 16

Во општиот избирачки список се запишуваат сите граѓани што имаат избирачко право и живеалиште на територијата на општината за која се составува избирачкиот список.

Во општиот избирачки список се запишуваат според своето живеалиште и лица што се наоѓаат на отслужување на воениот рок или на воена вежба.

Во општиот избирачки список се запишуваат и граѓани што имаат избирачко право а живеат во странство, освен оние који за секогаш се иселиле од Југославија. Овие лица се запишуваат во општиот избирачки список според нивното последно живеалиште пред заминувањето во странство.

Членовите на посада на поморски и речни бродови на трговската морнарица се запишуваат во општиот избирачки список на општината на чија територија е седиштето на работната организација на која ѝ припаѓа бродот.

Член 17

Запишувањето во општиот избирачки список се врши врз основа на податоците од матичните книги и службената евиденција, други јавни исправи или други веродостојни докази и непосредно проверување.

Член 18

Надлежниот матичар е должен на службеното лице што го води општиот избирачки список да му доставува извештаи за лицата од територијата на општината кои, според податоците во матичните книги, наполниле 18-годишна возраст, како и извештаи за умрените лица кои на денот на смртта имале наполнето 18 години живот.

Надлежниот општински орган на управата е должен на службеното лице што го води општиот избирачки список да му доставува податоци за лицата што се доселиле на територијата на општината со намера да живеат постојано тука, а наполниле 18-годишна возраст, како и податоци за ли-

цата што наполниле 18 години живот а кои засекогаш се иселиле од територијата на општината.

Надлежниот општински суд ќе му ја достави правосилната судска одлука со која некое лице е наполно лишено од деловната способност на службеното лице што го води општиот избирачки список за онаа општина на чија територија е живеалиштето на таквото лице.

Член 19

Службеното лице што го води општиот избирачки список е должно, врз основа на податоците од членот 18 на овој закон, да ги запише во општиот избирачки список лицата од територијата на општината и лицата што се доселиле во некое место на територијата на општината со намера да живеат тука постојано, а кои наполниле 18-годишна возраст, како и да ги брише од општиот избирачки список лицата што умреле, што се иселиле засекогаш во друго место, или кои врз основа на правосилна судска одлука се наполно лишени од деловна способност.

Службеното лице што го води општиот избирачки список ќе ги запише во општиот избирачки список, и на нивно барање, лицата од територијата на општината и лицата што се доселиле во некое место на територијата на општината со намера да живеат тука постојано, а кои наполниле 18-годишна возраст.

За запишувањето во општиот избирачки список на лицата што се доселиле во некое место на територијата на општината службеното лице што го води општиот избирачки список ќе го известат органот на управата на општината на чија територија е местото во кое е тоа запишано во избирачкиот список, а службеното лице што го води тој избирачки список ќе го брише таквото лице од избирачкиот список. На ист начин ќе се постапи ако под условите од членот 8 став 2 на овој закон лицето што се наоѓа на школување надвор од територијата на општината во која има живеалиште ќе биде запишано во избирачкиот список во местото на школувањето.

Ако службеното лице што го води општиот избирачки список на друг начин несомнено утврди дека во општиот избирачки список се запишани одделни лица што умреле или за секогаш се иселиле од територијата на општината за која тоа го води општиот избирачки список, ќе донесе решение за нивното бришење од избирачкиот список. Решението за бришење од избирачкиот список на лице кое за секогаш се иселило од територијата на општината, ќе му се достави на тоа лице ако е позната неговата адреса, а ако неговата адреса не е позната — решението ќе се објави на вообичаен начин во местото на неговото последно живеење.

Член 20

Исправки и дополнења на општиот избирачки список можат да се вршат во текот на целата година.

Член 21

Бришењето на одделно лице од општиот избирачки список се врши на тој начин што во општиот избирачки список се прецртува неговото лично име, а во забелешката се наведува причината за бришење.

Член 22

Службеното лице што го води општиот избирачки список е должно кон општиот избирачки список да направи именик, во кој според презимињата во азбучен односно абecedен ред се запишуваат избирачите.

Сите промени што се внесуваат во општиот избирачки список се внесуваат и во соодветните колони на именикот.

Член 23

Именик може да се води посебно за секоја тетратка на општиот избирачки список.

Именикот ги има следните колони: реден број, реден број на општиот избирачки список, презиме и име и живеалиште.

Именикот може да се води и во форма на картотека.

2. Исправки и заклучување на општиот избирачки список по распишување на изборите

Член 24

Во рок од три дена од денот на распишувањето на изборите за членови на собранјата на општествено-политичките заедници, во општините во кои се вршат избори надлежниот општински орган на управата ќе ги известат граѓаните со објава дека можат да го прегледаат општиот избирачки список и да бараат негова исправка. Во истиот рок општиот избирачки список ќе се изложи на увид на вообичаен начин.

Општинското собрание може во случај на распишување избори за членови на собранјата на општествено-политичките заедници да одлучи органот на управата надлежен за водење на општиот избирачки список да провери дали во избирачкиот список се запишани сите граѓани што наполниле 18-годишна возраст а имаат живеалиште на територијата на општината, како и дали од тој список се бришани имињата на лицата што умреле или засекогаш се иселиле.

Член 25

Секој граѓанин има право да го прегледа општиот избирачки список и да бара негова исправка.

Граѓанин може да поднесе барање за исправка што тој или некој друг граѓанин не е запишан во општиот избирачки список, или што е запишано лице кое нема избирачко право или нема живеалиште на територијата од таа општина, или лице што умрело, или што неговото име или името на друго лице е неправилно запишано.

Барањето за исправка на општиот избирачки список може да се поднесе најдоцна на осум дена пред денот определен за одржување на изборите.

Барањето за исправка на општиот избирачки список му се поднесува усно или писмено на службеното лице што го води општиот избирачки список. Ако барањето е поднесено усно, службеното лице што го води општиот избирачки список ќе направи за тоа службена белешка.

По повод барањето за исправка на општиот избирачки список службеното лице што го води општиот избирачки список ќе постапи по барањето ако најде дека барањето е основано, а во противно — за барањето решава комисијата за избирачки списоци на општинското собрание.

Член 26

Ако се распишат избори за членови на собранјето на општествено-политичката заедница, надлежниот орган на управата на општината во која се вршат изборите го заклучува, на осум дена пред денот определен за одржување на изборите, општиот избирачки список, а ако се распишани избори за одборници на општинското собрание односно за пратеник на републичкиот собор на републичкото собрание — ги заклучува посебните тетратки на избирачки список за оние места што се на подрачјата на изборните единици во кои се вршат изборите.

Општиот избирачки список се заклучува на тој начин што на последната страна од секоја тетратка на избирачки список, односно од избирачкиот список за целата територија на општината, се назначува: колку секоја тетратка односно избирачки список има страни, бројот на запишаните избирачи означен со број и букви, како и датумот кога е заклучена тетратката односно избирачкиот список. Ако општиот избирачки список се води по тетратки за одделни места или делови на град односно населба, надлежниот општински орган на управата ќе утврди и со посебен акт колку тетратки заедно го сочинуваат општиот избирачки список, бројот на страните на секоја тетратка на избирачкиот список посебно, бројот на избирачите запишани во

посебните тетратки означен со број и букви, како и датумот кога е заклучен општиот избирачки список.

Општиот избирачки список кој се води во форма на картотека се заклучува на тој начин што надлежниот општински орган на управата со посебен акт утврдува: за кои места на територијата на општината се водат посебни картотеки и вкупниот број на картотечните ливчиња за секое од тие места, односно вкупниот број на ливчињата на картотеката што се води за целата територија на општината, колку од тие картотечни ливчиња се прецртани, како и датумот кога е заклучен општиот избирачки список.

Заклучениот општ избирачки список, заедно со актот со кој се утврдува колку посебни тетратки го сочинуваат тој список, односно посебниот акт за заклучувањето на општиот избирачки список што се води во форма на картотека, го потпишуваат и го заверуваат со печат на општинското собрание старешината на општинскиот орган на управата надлежен за водење на избирачкиот список и службеното лице што го води тој список.

Член 27

Општиот избирачки список, по неговото заклучување, ѝ се доставува на потврда на општинската комисија за избирачки списоци. Кон општиот избирачки список на комисијата ѝ се доставуваат и другите материјали што служеле за составување на списокот и барањата на граѓани за запишување во избирачкиот список односно за негова исправка што не ги уважило службеното лице што го води избирачкиот список, со образложение зошто не се уважени тие барања. Ако општиот избирачки список се води во форма на картотека, на комисијата за избирачки списоци ѝ се доставуваат само посебниот акт од надлежниот општински орган на управата за заклучувањето на избирачкиот список и барањата на граѓани што не се уважени, со образложение зошто не се уважени овие барања.

3. Препишување на општиот избирачки список

Член 28

Ако општинското собрание утврди дека општиот избирачки список или одделни негови тетратки не се уредни или се во таква состојба што да не даваат сигурна основа за вршење на изборите, тоа може да одлучи да се препише општиот избирачки список во целински или само одделни негови тетратки.

Препишувањето на општиот избирачки список се врши на тој начин што во новиот избирачки список, односно во одделни посебни тетратки на тој список кои се препишуваат, се внесуваат имињата на сите лице што биле запишани во првобитниот избирачки список, освен оние лица чии имиња се прецртани во тој список, а покрај тоа се внесуваат и имињата на сите дополнително запишани избирачи.

Така препишаниот општ избирачки список односно препишаните одделни посебни тетратки на тој список ќе се заклучат на начинот предвиден во членот 26 ст. 2 и 3 на овој закон и ќе ѝ се достават на потврда на општинската комисија за избирачки списоци. Кон новиот општ список ќе ѝ се достави на комисијата и стариот општ избирачки список, откако претходно ќе се заклучи и на него ќе се назначи дека е препишан и дека ја изгубил важноста.

4. Комисија за избирачки списоци

Член 29

Комисијата за избирачки списоци на општинското собрание ја проверува правилноста на општиот избирачки список, одлучува за барањата на граѓани за запишување односно за исправка на избирачкиот список што не ги уважило службеното

лице што го води тој список, и го потврдува општиот избирачки список.

Комисијата за избирачки списоци ја формира општинското собрание.

Комисијата за избирачки списоци се состои од претседател и двајца членови, што ги именува општинското собрание на седница. Претседателот на комисија се именува од редот на членовите на општинското собрание, а членовите — од редот на граѓаните.

Член 30

Кога комисијата за избирачки списоци на општинското собрание ќе утврди дека општиот избирачки список е правилно составен, во рок од осум дена од денот на приемот го потврдува со потпис од претседателот на комисијата и со печат од општинското собрание, па така потврдениот список со другиот материјал во истиот рок му го враќа на надлежниот општински орган на управата.

Ако комисијата за избирачки списоци најде дека општиот избирачки список не е правилно составен, ќе му го врати на надлежниот општински орган на управата тој да ги изврши потребните исправки во рок од три дена од денот на неговото примање.

Во случај на распишување избори за членови на собранието на општествено-политичките заедници, комисијата е должна во рок од 48 часа од денот на примањето на општиот избирачки список да утврди дали е тој правилно составен и да го потврди или да определи да се извршат во него потребните исправки во рок од 48 часа од моментот на неговото примање.

Ако општиот избирачки список се води во форма на картотека, комисијата за избирачки списоци ги потврдува на тој начин што со потпис од претседателот на комисијата и со печат од општинското собрание го заверува актот на надлежниот општински орган на управата за заклучувањето на избирачкиот список и тој акт со другите материјали му го враќа на надлежниот општински орган на управата.

Член 31

Кога комисијата за избирачки списоци на општинското собрание ќе го прегледа и ќе утврди дека препишаниот општ избирачки список е согласен со стариот список и дека новозапишаните избирачи се правилно воведени, таа во рок од осум дена од денот на примањето на списокот ќе го потврди препишаниот општ избирачки список со печат од општинското собрание и со потпис од претседателот на комисијата, па така потврдениот список ќе му го врати на надлежниот општински орган на управата заедно со стариот општ избирачки список. Ако на општинската комисија за избирачки списоци ѝ се доставени на потврда една или повеќе тетратки на општиот избирачки список, комисијата е должна да ја потврди секоја од тие тетратки.

Надлежниот општински орган на управата е должен да го чува стариот општ избирачки список најмалку пет години од денот на потврдата на новиот препишан општ избирачки список.

Член 32

Комисијата за избирачки списоци на општинското собрание ќе донесе решение за секое барање за запишување во општиот избирачки список или за исправка на тој список, во рок од три дена од денот на примањето на барањето. Решението му се доставува на она лице на кое се однесува барањето.

Против решението на комисијата за избирачки списоци може во рок од два дена од денот на доставувањето на решението да му се изјави жалба на надлежниот општински суд. Општинскиот суд е должен да донесе решение во рок од 24 часа од моментот на приемот на жалбата.

Решението на општинскиот суд е колективно.

Врз основа на решението од општинскиот суд донесено по жалбата, запишувањето во општиот из-

бирачки список ќе се изврши до денот определен за одржување на изборите.

Глава III

ИЗБИРАЧКИ СПИСОК НА ЛИЦАТА НА ОТСЛУЖУВАЊЕ НА ВОЕНИОТ РОК ИЛИ НА ВОЕНА СЛУЖБА

Член 33

Во случај на распишување избори за членови на Сојузниот собор на Сојузната скупштина, во воениот рок или на воената служба се запишуваат избирачки список на лицата што се наоѓаат на отслужување на воената служба.

Избирачкиот список на лицата на отслужување на воениот рок или на воената служба важи само за оние избори за кои е составен.

Во кои воени единици и воени установи се составува избирачки список определува изборната комисија која според прописите за изборот на сојузни пратеници ги раководе определените работи во врска со спроведувањето на изборите во воените единици односно воените установи.

Член 34

Во избирачкиот список на лицата на отслужување на воениот рок или на воената служба се запишуваат само лица што имаат живеалиште на подрачјето на оние изборни единици во кои се вршат избори за пратеник за Сојузниот собор на Сојузната скупштина.

Член 35

Избирачкиот список на лицата на отслужување на воениот рок или на воената служба ќе составува комисијата за избирачки список, што ја формира старешината на воената единица односно на воената установа за која се составува списокот. Оваа комисија ја сочинуваат претседател и двајца членови, што ги именува старешината на воената единица односно на воената установа во која се формира комисијата.

Член 36

Избирачкиот список на лицата на отслужување на воениот рок или на воената служба ќе се состави најдоцна на 20 дена пред денот определен за гласање во воените единици и воените установи.

Член 37

Кога комисијата за избирачки список ќе го состави избирачкиот список на лицата на отслужување на воениот рок или на воената служба таа го излага списокот на увид во воената единица односно воената установа.

Лице што се наоѓа на отслужување на воениот рок или на воената служба може да бара исправка на избирачкиот список: што тоа или некое друго такво лице не е запишено во избирачкиот список, што неговото име или името на друго лице е неправилно запишано. Барања за исправка на избирачкиот список можат да се поднесат најдоцна на осум дена пред денот определен за гласање на воените лица за пратеници за Сојузниот собор на Сојузната скупштина.

За барањата за исправка на избирачкиот список решава комисијата за избирачки списоци од членот 35 на овој закон.

Комисијата за избирачки списоци може до денот определен за гласање во воените единици односно во воените установи да ги запише во избирачкиот список лицата што стапиле во воената единица или воената установа на отслужување на воениот рок или воената служба или се прекомандувани во воената единица или воената установа.

Член 38

Против решението на комисијата за избирачки списоци лицето на кое се однесува барањето може во рок од два дена од денот на доставувањето на решението да му изјави жалба на општинскиот суд на чие подрачје е седиштето на воената единица

односно на воената установа. Општинскиот суд е должен да донесе решение во рок од 24 часа од моментот на примањето на жалбата.

Решението на општинскиот суд е конечно.

Глава IV

ИЗБИРАЧКИ СПИСОЦИ НА РАБОТНИТЕ ЛУЃЕ

1. Заеднички одредби

Член 39

Кога ќе се распишат избори за членови на соборите на работните заедници на општинското собрание или за членови на работничкиот совет или друг соодветен орган на управувањето во работната организација или за членови на советот на работната единица, односно за членови на советот на работната заедница во државен орган, општествено-политичка организација или здружение, се составува избирачки список за секоја работна организација и работна заедница во државниот орган, општествено-политичката организација и здружението.

Во случај на распишување избори за членови на соборите на работните заедници на општинското собрание, се составуваат и избирачки списоци на работните луѓе запослени надвор од работните организации и работните заедници.

Избирачките списоци на работните луѓе за избор на членови на соборите на работните заедници на општинското собрание се составуваат во оние работни организации односно нивни работни единици чии седишта се на подрачјата на изборните единици во кои се вршат изборите, односно за оние работни луѓе запослени надвор од работните организации или надвор од другите работни заедници што работат на подрачјата на тие изборни единици.

Избирачките списоци на работните луѓе составени според одредбите од ст. 1 до 3 на овој член важат само за изборите за кои се составени.

Член 40

Избирачкиот список на работните луѓе се составува во еден примерок и ги има следните колони: реден број, презиме и име, датум на раѓањето и забелешка.

Избирачкиот список на работните луѓе запослени надвор од работните организации или од други работни заедници има и колона за местото на живеењето (улица и број на куќата, село, селце, населба).

Член 41

Избирачкиот список на работните луѓе во работна организација, државен орган, воената единица или воената установа, општествено-политичка организација или здружение, како и избирачкиот список на работните луѓе запослени надвор од работната организација или друга работна заедница, го составува комисијата за изработка на избирачкиот список, која се состои од претседател и двајца членови.

Работничкиот совет или друг соодветен орган на управувањето на работната организација односно советот на работната заедница може да формира и посебни комисији за изработка на избирачкиот список за оние единици на работната организација или единици на државниот орган, општествено-политичката организација или здружението што се оддалечени од седиштето на работната организација, државниот орган, општествено-политичката организација или здружението за кое се составува посебен избирачки список.

Комисијата се формира и претседателот и нејзините членови се именуваат најдоцна во рок од три дена од денот на распишувањето на изборите.

Комисијата за изработка на избирачкиот список на работните луѓе е должна да го состави избирачкиот список во рок од три дена од денот на именувањето на нејзините членови.

Член 42

Кога комисијата за изработка на избирачкиот список ќе го состави избирачкиот список, го излага на увид.

Секој работен човек што има избирачко право може да стави барање за исправка на избирачкиот список: што тој или некој друг работен човек кој има избирачко право не е запишан во избирачкиот список, или што во списокот е запишано лице кое нема избирачко право, или што неговото име или името на друго лице е неправилно запишано.

Барања за исправка на избирачкиот список можат да се поднесат на осум дена пред денот определен за изборите.

Барањето му се поднесува усно или писмено на кој и да е член од комисијата за изработка на избирачкиот список. Членот на комисијата на кој барањето му е поднесено усно, ќе направи за тоа белешка.

Член 43

За барањето за исправка на избирачкиот список решава комисијата за изработка на избирачкиот список.

Ако комисијата не го уважи барањето за запишување на избирачкиот список, ќе донесе решение во рок од 24 часа од моментот на примањето на барањето и ќе му го достави на лицето на кое се однесува барањето.

Против решението на комисијата за изработка на избирачкиот список донесено по барањето за исправка, лицето на кое се однесува барањето може во рок од 2 дена од денот на примањето на решението да му поднесе жалба на надлежниот општински суд. Општинскиот суд е должен да донесе решение во рок од 24 часа од моментот на примањето на жалбата.

Решението на општинскиот суд е конечно.

Член 44

Избирачкиот список на работните луѓе го заверуваат претседателот и членовите на комисијата за изработка на тој список.

2. Избирачки списоци на работните луѓе во работните организации и работните заедници во државните органи, општествено-политичките организации и здруженијата

Член 45

Во избирачкиот список на работните луѓе во работната организација и работните луѓе во работната заедница во државен орган, општествено-политичка организација односно здружение, за избор на членови на соборот на работните заедници на општинското собрание, се запишуваат сите работни луѓе кои на територијата на општината работат во работни организации односно во државни органи, општествено-политички организации и здруженија, кои имаат избирачко право.

Членовите на работната заедница на единица на работна организација чие седиште е надвор од територијата на општината во која е седиштето на работната организација, се запишуваат во посебен избирачки список кој се води за таа единица.

Во избирачкиот список на работните луѓе во земјоделските задруги се запишуваат и индивидуалните земјоделски производители — членови на задругата, како и членовите на нивните домаќинства кои според одредбите на републичкиот закон за изборот на одборници за општинските собранија имаат избирачко право за избор на членови на соборот на работните заедници на општинското собрание.

Во избирачкиот список на работните луѓе во воените единици и воените установи се запишуваат активните подофицири, офицери, воените службеници и граѓански лица на служба во Југословенската народна армија.

Член 46

Во избирачкиот список на работните луѓе за избор на членови на работничкиот совет односно друг соодветен орган на управување во работната

организација, како и за избор на членови на советот на работната заедница во државен орган, општествено-политичка организација или здружение се запишуваат сите членови на работната заедница на работната организација кои според општите прописи за изборот на работнички совети и други органи на управувањето во работните организации имаат активно избирачко право, односно сите членови на работната заедница кои според прописите за изборот на членови на советите на работните заедници во државните органи, општествено-политичките организации и здруженијата имаат активно избирачко право.

Странски државјани и лица без државјанство се внесуваат во избирачкиот список, освен ако изјават дека не секаат да го користат избирачкото право.

Член 47

Ако во работната организација или работната заедница во државен орган, општествено-политичка организација односно здружение има повеќе избирачки места, избирачкиот список се составува за секое избирачко место.

Член 48

Комисијата за изработка на избирачкиот список на работните луѓе во работната организација ја формира и претседателот и нејзините членови ги именува од редот на членовите на работната заедница работничкиот совет односно соодветниот орган на управувањето на работната организација, ако комисијата за изработка на избирачкиот список на работните луѓе во работната заедница во државен орган, општествено-политичка организација односно здружение ја формира и претседателот и нејзините членови ги именува советот на работната заедница.

Претседателот и членовите на комисијата за изработка на избирачкиот список на работните луѓе во воена единица односно воена установа што имаат избирачко право за избор на членови на соборите на работните заедници на општинското собрание, ја именува старешината на воената единица односно воената установа од редот на тие работни луѓе.

Член 49

Во работната организација и во работната заедница во државен орган и општествено-политичка организација или здружение, во кои не се формира работнички совет или друг соодветен орган на управување односно совет на работната заедница, комисијата за изработка на избирачкиот список на работните луѓе ја формира и претседателот и членовите на таа комисија ги именува работната заедница на своја седница, од редот на членовите на работната заедница.

3. Избирачки списоци на работните луѓе запослени надвор од работни организации и други работни заедници

Член 50

Во избирачките списоци на работните луѓе запослени надвор од работните организации и други работни заедници, за избор на членовите на соборите на работните заедници на општинското собрание, се запишуваат, под условите што ги определува републичкиот закон за изборот на членови на тие собори, работниците запослени кај самостојни занаетчии, индивидуални земјоделски производители и кај други приватни работодавци, самостојните занаетчии и индивидуалните земјоделски производители и други граѓани кои самостојно се занимаваат со определени дејности (театарски и филмски работници, книжевници, уметници и др.) а кои имаат активно избирачко право.

Комисијата за изработка на избирачкиот список на работните луѓе од ставот 1 на овој член се

формира за работните луѓе што се занимаваат со сродни дејности во едно или повеќе места на територијата на односната општина.

Комисијата од ставот 2 на овој член ја формира и претседателот и членовите на таа комисија ги именува комисијата за избирачки списоци на општинското собрание.

Глава V

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 51

За спроведувањето на овој закон се грижи републичкиот орган на управата определен со републички пропис.

Републичкиот орган од ставот 1 на овој член се овластува да донесува поблиски прописи за начинот и постапката за водење на избирачките списоци, ако со републички закон не е определено поинаку.

Член 52

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат:

1) одредбите од чл. 191 до 194 од Законот за изборот на сојузните пратеници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/63);

2) одредбите од чл. 4 до 8 од Основниот закон за избирање на работнички совети и други органи на управувањето во работните организации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/64);

3) Одлуката за водење на избирачките списоци („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 30/57);

4) Одлуката за ревизија и препишување на избирачките списоци („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 8/63).

Член 53

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

40.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Се прогласува Закон за измени и дополненија на Законот за инвалидското осигурување, што го усвои Сојузната скупштина на седницата на Сојузниот собор од 25 јануари 1965 година и на седницата на Социјално-здравствениот собор од 14 јануари 1965 година.

П. Р. бр. 127

26 јануари 1965 година
Београд

Претседател на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

Во Законот за инвалидското осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 49/58, 27/59 и 53/62) називот на законот се менува и гласи: „Основен закон за инвалидското осигурување“.

Член 2

Во членот 1 уводната реченица се менува и гласи: „Со инвалидското осигурување работните луѓе се обезбедуваат.“.

Член 3

Во членот 2 став 1 ознаката „(1)“ се брише. Ставот 2 се брише.

Член 4

Во членот 4 ставот 1 се менува и гласи:

„(1) Правата од инвалидското осигурување кои се стекнуваат врз основа на инвалидност се определуваат според причината на инвалидноста, состојбата на инвалидноста и престанатата работна способност и возраста на осигуреникот, а во согласност со начелото за распределбата според трудот, вложувањето во инвалидските фондови и други мерила во поглед на придонесот на осигуреникот за општествената заедница.“

Член 5

По членот 4 се додава нов член 4а, кој гласи:

„Член 4а

Инвалидските пензии, инвалидните и додатокот за помош и нега се усогласуваат со движењето на животните трошоци и со порастот на животниот стандард на запослените, според начелата и на начинот што се утврдени со Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 51/64).

Член 6

Во членот 5 став 1 зборовите: „заемност на осигурувањето“ се заменуваат со зборовите: „заемност и солидарност на осигурениците“.

Ставот 2 се менува и гласи:

„(2) Инвалидското осигурување е задолжително за сите лица за кои правото на инвалидско осигурување е установено со законот односно со договор.“

Член 7

Во членот 6 ставот 1 се менува и гласи:

„(1) Правата од инвалидското осигурување се утврдуваат само со закон за инвалидското осигурување или со договор.“

Во ставот 2 по зборот: „осигурување“ се додаваат зборовите: „според овој закон“.

Во ставот 4 по зборовите: „предвидени со“ се додава зборот: „овој“.

Член 8

Во членот 8 зборот: „сојузни“ се брише.

Член 9

Членот 9 се менува и гласи:

„(1) Кај републичката заедница на социјалното осигурување се формира фонд во кој се обезбедуваат средства за инвалидското осигурување.“

(2) Средствата за инвалидското осигурување се обезбедуваат со придонесите што работните и други организации и државните органи односно приватните работодавци ги уплатуваат за работниците што се запослени кај нив, односно со придонесите што ги уплатуваат лицата што вршат самостојни дејности и други лица што самите се обврзници за уплата на придонесите. Во обезбедувањето на средствата за инвалидското осигурување учествуваат и општествено-политичките заедници.

(3) За покривање на зголемените обврски на инвалидското осигурување што настануваат поради несразмерно зголемените трошоци во таа гранка на осигурување за осигурениците во определени гранки односно дејности, се уплатува додаен придонес според прописите за финансирање на социјалното осигурување.

(4) Од средствата што се обезбедуваат за инвалидското осигурување, се формираат и наменски резерви со кои се обезбедува усогласување на инвалидските пензии и другите парични давања со движењето на животните трошоци и со порастот на животниот стандард на запослените.“

Член 10

По членот 9 се додава нов член 9а, кој гласи:

„(1) Републичките заедници на социјалното осигурување можат да воведат доброволно инвалидско осигурување.“

(2) Во рамките на доброволното осигурување им се овозможува вклучување во инвалидското осигурување.“

гурување и на граѓани што не се опфатени со задолжителното инвалидско осигурување.

(3) Средствата на доброволното инвалидско осигурување се водат одвоено од средствата обезбедени за задолжителното инвалидско осигурување.“

Член 11

Членот 10 се менува и гласи:

„(1) Правата од инвалидското осигурување се обезбедуваат со средствата за инвалидско осигурување, а се остваруваат кај заводите за социјално осигурување што ги вршат стручните и административните работи за осигурениците и фондовите од кои се остваруваат правата од инвалидското осигурување.

(2) Во спроведувањето на инвалидското осигурување заедниците на социјалното осигурување и заводите за социјално осигурување се грижат за законито, правилно и брзо остварување на правата на осигуреникот.

(3) Заедниците на социјалното осигурување и заводите за социјално осигурување се должни во односите со осигурениците да обезбедат полно почитување на личноста и заштита на нивните законити интереси, како и да им укажат потребна стручна помош во остварувањето на правата од инвалидското осигурување.

(4) Определени работи за спроведување на инвалидското осигурување вршат и надлежните органи на општинските односно околициските собранија, како и работните и други организации и државните органи, согласно со одредбите на овој закон.“

Член 12

Во членот 12 точка 1 по зборовите: „на кои тие работат“ се бришат записката и зборовите: „освен лицата во привремен работен однос“.

Точ. 2 до 5 се заменуваат со нови точ. 2 и 3, кои гласат:

„2) членовите на претставничките тела и нивните органи на постојани должности и избраните лица на постојани должности во општествените организации, задружните организации, коморите и сл. ако тоа им е единствено или главно занимање и ако примаат постојан месечен надоместок за својата работа;

3) членовите на занаетчиските и членовите на рибарските задруги на кои стопанската работа во задругата им е единствено или главно занимање.“

Член 13

Во членот 14 ставот 1 се менува и гласи:

„(1) Лицата од чл. 12 и 13 на овој закон се осигурени според одредбите од овој закон и кога во текот на работниот однос ќе бидат упатени од страна на работна или друга организација или државен орган на стручно усовршување или специјализација во својата струка односно во работата што ја вршат, во Југославија или во странство, и тоа најдолго до две години, а за тоа време останат во работен однос.“

Во ставот 2 зборовите: „во случаите што ќе ги пропише Секретаријатот на сојузниот извршен совет за трудот во согласност со секретаријатот надлежен за определена дејност“ се бришат.

Член 14

Во членот 16 став 1 точ. 1 и 2 зборовите: „органи, установи и организации“ се заменуваат со зборовите: „државни органи, работни и други организации“.

Точката 3 се менува и гласи:

„3) кај меѓународни или други организации по основот на меѓународен договор, ако со статутот или друг општ акт на тие организации не им се обезбедува инвалидско осигурување.“

Ставот 2 се менува и гласи:

„(2) Југословенските државјани се осигурени според овој закон и кога се наоѓаат во странство во работен однос кај странски работодавец, ако за такво запослување имале упат од надлежниот југо-

словенски орган и ако за тоа време не се задолжително осигурени за случај на инвалидност кај странски носител на инвалидско осигурување.“

Член 15

Во членот 19 став 1 зборовите: „како и лицата во привремен работен однос во смисла на сојузните прописи за работните односи“ се бришат.

Член 16

Во членот 22 став 1 точка 1 зборовите: „на работниците и службениците“ се бришат.

Точката 6 се менува и гласи:

„6) додека уживаат старосна пензија;“.

Во точката 7 зборовите: „членот 122“ се заменуваат со зборовите: „членот 87“. На крајот точката и записката се заменуваат со точка, а точката 8 се брише.

Член 17

Членот 23 се менува и гласи:

„За лицата на кои вршењето на определена самостојна дејност им е единствено или главно занимање, а чие инвалидско осигурување не е установено со овој закон, може да се установи инвалидско осигурување со закон или договор за сите или за определени случаи на инвалидност.“

Член 18

Во членот 25 став 2 зборот: „сојузни“ се брише.

Член 19

Во членот 33 ставот 1 се менува и гласи:

„(1) Кога инвалидноста настапила поради болест или повреда надвор од работата, сите права според овој закон се здобиваат по наполнетиот определен пензиски стаж, и тоа во зависност од сразмерата помеѓу пензискиот стаж што го наполнил осигуреникот до настапувањето на инвалидноста и стажот што тој можел да го наполни со оглед на годините на животот на денот на настапувањето на инвалидноста (во понатамошниот текст: работниот век).“

По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„(2) Како работен век во смисла на овој закон се зема бројот на полните години во раздобјето што изминало од денот кога осигуреникот наполнил 20 години живот до денот на настапувањето на инвалидноста.“

Во досегашниот став 2, кој станува став 3, зборовите: „претходниот став“ се заменуваат со зборовите: „овој член“.

Член 20

Членот 34 се менува и гласи:

„(1) Осигуреникот се здобива со правата од инвалидското осигурување ако вкупниот пензиски стаж изнесува најмалку една третина од работниот век, од што најмалку 40 месеци мораат да бидат стаж на осигурување наполнет во последните 5 години пред настапувањето на инвалидноста или 80 месеци — стаж на осигурување наполнет во последните 10 година пред настапувањето на инвалидноста.

(2) Кога една третина од работниот век изнесува помалку од 3 години, а вкупниот пензиски стаж на осигуреникот е помал од 3 години, осигуреникот се здобива со правата од инвалидското осигурување ако наполнил стаж на осигурување од најмалку една година и на денот на настапувањето на инвалидноста бил во работен однос односно имал друго својство по основот на кое е осигурен.

(3) Осигуреникот од ставот 1 на овој член на кој три четвртини или повеќе од работниот век му се покриени со вкупен пензиски стаж се здобива со правата од инвалидското осигурување без оглед на должината на стажот на осигурување во раздобјето од последните 5 односно 10 години пред настапувањето на инвалидноста.“

Член 21

Во членот 35 точка 3 на крајот точката и записката се заменуваат со точка и по тоа се додава нова

реченица, која гласи: „Во овој случај се продолжува раздобјето наназад најмногу за 24 месеци за секој одделен случај на прекинување на осигурувањето“.

Точката 5 се менува и гласи:

„5) примал старосна пензија“.

Член 22

Во членот 36 ставот 2 се менува и гласи:

„(2) осигуреникот кај кого инвалидноста настапила до наполнетите 30 години живот, а кој со школување по наполнетите 20 години живот се здобил со стручната спрема на квалификуван работник односно со средна стручна спрема или со стручна спрема повисока од оваа и работел на работно место што ѝ одговара на здобиената стручна спрема, а не ги исполнува општите услови за здобивање со правата според членот 34 од овој закон, се здобива со правата од инвалидското осигурување ако наполнил стаж на осигурување од најмалку една година и на денот на настапувањето на инвалидноста бил во работен однос односно имал друго својство по основот на кое е осигурен.“

Член 23

Во членот 42 ставот 1 се брише.

Во ставот 2 ознаката: „(2)“ се брише, а зборовите: „во смисла на чл. 41 до 45 од Законот за пензиското осигурување“ се заменуваат со зборовите: „а тоа време се смета во посебен стаж според одредбите од Основниот закон за пензиското осигурување“.

Член 24

Во членот 48 став 1 на крајот на точката 4 точката се заменува со точка и запирка и по тоа се додава нова точка 5, која гласи:

„5) во големи елементарни несреќи што погаѓаат цели населби или пошироки подрачја.“

Член 25

Во членот 49 по зборовите: „точ. 1 и 2“ се додаваат зборовите: „односно под околностите од членот 48 став 1 точка 5“.

Член 26

Во членот 51 ставот 3 се брише.

Досегашните ст. 4 и 5 стануваат ст. 3 и 4.

Член 27

Членот 53 се брише.

Член 28

Во членот 56 ставот 2 се менува и гласи:

„(2) При определувањето на новиот износ на пензијата во случаите од ставот 1 на овој член, времето поминато во работен однос во својство на уживател на инвалидска пензија се смета во стаж на осигурување за зголемување на процентот на инвалидската пензија, но најмногу до наполнетите 40 (мажи) односно 35 (жени) години пензиски стаж. Заради утврдување на правата односно определување на додатокот на инвалидност (член 78а) според годините на животот, се замаат годините на животот што таквиот инвалид на трудот ги има во моментот на настапувањето на влошувањето односно новиот случај на инвалидност кој предизвикал инвалидност од I категорија“.

Во ставот 3 зборовите: „според платите остварени за време на запослувањето во својство на уживател на инвалидска пензија“ се заменуваат со зборовите: „со тоа што пензискиот основ се утврдува само според личните приходи остварени за време на запослувањето во својство на уживател на инвалидска пензија, а височината на пензијата се определува со примена на ставот 2 од овој член“.

Член 29

Членот 60 се менува и гласи:

„(1) Уживателот на старосна пензија здобиена врз основа на пензиски стаж од 40 години (маж) односно 35 години (жена) како и уживателот на старосна пензија кој наполнил 60 (маж) односно 55 (жена) години живот, може по основот на рабо-

тен однос во својство на уживател на старосна пензија да се здобие со правото на инвалидска пензија само во случај на инвалидност предизвикана со несреќа при работата или со професионална болест

(2) Уживателот на старосна пензија здобиена врз основа на пензиски стаж помал од 40 години (маж) односно 35 години (жена), кој е помлад од 60 години (маж) односно 55 години (жена), може по основот на работен однос да се здобие со правото на инвалидска пензија во случај на инвалидност предизвикана со болест или со повреда надвор од работата, со несреќа при работата или со професионална болест.

Член 30

Членот 62 се менува и гласи:

„(1) Како основ за определување на инвалидската пензија, ако со овој закон не е определено поинаку, се зема пензискиот основ кој би служел за определување на старосната пензија според одредбите на Основниот закон за пензиското осигурување.

(2) Периодите според кои по Основниот закон за пензиското осигурување се утврдува пензискиот основ се сметаат наназад од денот на настапувањето на инвалидноста (член 191).“

Член 31

Членот 63 се менува и гласи:

„(1) На осигуреникот кој се здобива со правото на инвалидска пензија со стаж на осигурување помал од пет години, како пензиски основ му се зема просечниот месечен износ на личните доходи што осигуреникот ги остварил за времето што вкупно го поминал во осигурување до денот на настапувањето на инвалидноста.

(2) Ако инвалидноста предизвикана со несреќа при работата или со професионална болест настапила по престанок на работниот однос, пресметувањето на порано остварените лични доходи кои влегуваат во пензискиот основ со примена на валоризационите коефициенти според Основниот закон за пензиското осигурување се врши на начинот предвиден за осигуреникот кој бил осигурен на денот од кој му припаѓа пензијата.“

Член 32

Во членот 64 ставот 2 се менува и гласи:

„(2) Во случаите од ставот 1 на овој член пензискиот основ се утврдува според личниот доход остварен во работен однос, со тоа што и на осигуреникот кој во моментот на претрпената несреќа бил вон работен однос да му се врши пресметување на порано остварени лични доходи со примена на одредбата на членот 63 став 2 од овој закон.“

Член 33

Во членот 65 став 2 зборовите: „просечниот пензиски основ“ се заменуваат со зборовите: „соодветниот нов пензиски основ од членот 216 став 1 на Основниот закон за пензиското осигурување, и тоа пензискиот основ“.

Ставот 3 се менува и гласи:

„(3) На другите осигуреници од членот 15 на овој закон што ќе се здобијат со правото на инвалидска пензија, како основ за определување на таа пензија им се зема соодветниот нов пензиски основ на XX осигуренички разред од табелата од членот 216 став 1 на Основниот закон за пензиското осигурување.“

Член 34

Во членот 66 став 1 зборовите: „просечниот пензиски основ“ се заменуваат со зборовите: „соодветниот нов пензиски основ од членот 216 став 1 на Основниот закон за пензиското осигурување, и тоа пензискиот основ“.

Во ставот 2 зборовите: „просечниот пензиски основ“ се заменуваат со зборовите: „пензискиот основ“.

Член 35

Членот 67 се менува и гласи:

„На осигурениците што ќе се здобијат со правото на инвалидска пензија во случаите од членот 21 на овој закон, како основ за определување на инвалидската пензија им се зема соодветниот нов пензиски основ на XX осигуренички разред од табелата од членот 216 став 1 на Основниот закон за пензиското осигурување.“

Член 36

Чл. 68, 69 и 70 се бришат.

Член 37

Членот 71 се менува и гласи:

„(1) Во случај на инвалидност предизвикана со болест или со повреда надвор од работата, инвалидската пензија се определува од пензискиот основ утврден според чл. 62 до 67 на овој закон.“

(2) Височината на инвалидската пензија се определува според должината на пензискиот стаж во процентот во кој се определува и старосната пензија за осигурениците што ги исполниле општите услови за здобивање со правото на старосна пензија. Кога пензијата се здобива со пензиски стаж помал од 20 години, пензијата се определува во височина од 45% од пензискиот основ за мажи односно 55% од пензискиот основ за жени ако инвалидната настапила до наполнетата 60 (мажи) односно 55 (жени) година од животот. Ако инвалидната настапила по тие години живот, а пензијата се стекнува со пензиски стаж помал од 20 години, за сите години стаж до наполнетите 15 години пензијата се определува во височина од 35% од пензискиот основ за мажи односно 40% од пензискиот основ за жени и се зголемува во проценти како и старосната пензија во таков случај.“

Член 38

Чл. 72 до 75 се бришат.

Член 39

Членот 76 се менува и гласи:

(1) На осигуреникот — носител на „Партизанска споменица 1941“ инвалидската пензија му се определува во височина од 100% од личниот доход остварен во последната година пред настапувањето на инвалидност, или од просечниот личен доход остварен во последните 5 години ако е тоа за осигуреникот поповолно.

(2) На осигуреникот — борец на НОВ од пред 9 септември 1943 година односно шпански борец, кој не е носител на „Партизанска споменица 1941“, височината на инвалидската пензија му се определува од пензискиот основ во процентите и на начинот што се предвидени за определување на старосната пензија на овие борци според Основниот закон за пензиското осигурување. Ако инвалидската пензија се стекнува со стаж помал од 15 години, пензијата се определува во височина од 45% од пензискиот основ за мажи односно 47,5% од пензискиот основ за жени. Така определените пензии се зголемуваат за 60%, со тоа што да не можат да бидат поголеми од 85% од пензискиот основ.“

(3) На осигуреникот — борец на НОВ од пред 9 септември 1943 година односно шпански борец, чии просечен месечен износ на личниот доход е помал од износот до кој во односната година му е обезбедуван боречкиот додаток според посебни прописи, а кој не го остварил тој додаток зашто не ги исполнувал условите за потребен стаж според тие прописи, пензискиот основ ќе му се утврди така што за секоја таква година наместо остварениот личен доход ќе се зема износот на боречкиот додаток кој на борецот би му припаѓал да ги исполнувал условите за стаж пропишани за тој додаток.“

Член 40

По членот 76 се додаваат два нови члена, кои гласат:

„Член 76а

(1) На осигуреникот — борец на НОВ кој стапил во Народноослободителна борба односно започнал со активната и организирана работа во Народноослободителната борба на 9 септември 1943 година или подоцна, на кој височината на инвалидската пензија му е определена според стаж помал од 40 години (маж) односно 35 години (жена), износот на инвалидската пензија пресметана според наполнетиот стаж му се зголемува, и тоа:

1) на борец на НОВ од 9 септември 1943 година до крајот на таа година — за 60%;

2) на борец на НОВ од 1944 година — за 30%;

3) на борец на НОВ од 1945 година — за 10%.

(2) Зголемената пензија според ставот 1 од овој член не може да биде поголема од 85% од износот на пензискиот основ.

Член 76б

(1) На осигуреникот — југословенски државјанин кој по 6 април 1941 година бил заробен или интерниран, кој во логори на воени заробеници или политички затвореници односно интернирци непрекинато активно и организирано учествувал во работата за Народноослободителното движење и кој по излегувањето од логорот му се ставил на располагање на Народноослободителното движење продолжувајќи ја активната работа за движењето, ако тоа време не му е признаено во двојно траење а инвалидската пензија му е определена според стаж помал од 40 години (маж) односно 35 години (жена), износот на инвалидската пензија пресметана според наполнетиот стаж му се зголемува за 30%, но не може да биде поголем од 85% од износот на пензискиот основ.

(2) Осигуреникот што ги исполнува условите за зголемување на пензијата и според членот 76а од овој закон и според ставот 1 од овој член, може по сопствен избор да оствари зголемување само по еден од тие два основи.“

Член 41

Во членот 77 став 1 уводна реченица и став 2 процентот: „100“ се заменува со процентот: „85“.

Член 42

По членот 77 се додава нов член 77а, кој гласи: „На осигурениците од членот 37 став 1 на овој закон инвалидската пензија им се определува во височина од 85% од пензискиот основ без оглед на стабот на осигурување односно на вкупниот пензиски стаж.“

Член 43

Членот 78 се менува и гласи:

„(1) Инвалидската пензија во износот определен според чл. 71 до 77а на овој закон им припаѓа:

1) на инвалидите на трудот од I категорија на инвалидност;

2) на инвалидите на трудот од II и III категорија на инвалидност кои во моментот на настапувањето на инвалидност имаат: 60 или повеќе години живот (мажи) односно 55 или повеќе години живот (жени);

3) на инвалидите на трудот од II и III категорија на инвалидност од членот 52 точ. 4 до 6 на овој закон.

(2) На инвалидите на трудот од II и III категорија на инвалидност што не се опфатени во точ. 2 и 3 став 1 од овој член, а се здобиле со право на инвалидска пензија поради тоа што со оглед на староста не им се обезбедува право на професионална рехабилитација односно запослување според овој закон, им припаѓа привремена инвалидска пензија, која се определува во процент од инвалидската пензија пресметана според чл. 71 до 77а на овој закон зависно од сразмерата помеѓу работниот век и вкупно наполнетиот пензиски стаж и тоа во височината:

1) од 90% — ако вкупниот пензиски стаж изнесува најмалку три четвртини од работниот век;

2) од 80% — ако вкупниот пензиски стаж изнесува помалку од три четвртини од работниот век.

(3) Привремената инвалидска пензија (став 2) припаѓа сè додека уживателот на пензијата не наполни 60 (маж) односно 55 (жена) години живот, по што му припаѓа инвалидска пензија пресметана според чл. 71 до 77а на овој закон.

(4) По смртта на уживателот на привремена инвалидска пензија, како основ за определување на семејната пензија се зема инвалидската пензија која на уживателот му припаѓала во моментот на смртта, пресметана на износ кој би му припаѓал ако веќе би наполнил 60 (маж) односно 55 (жена) години живот.“

Член 44

По членот 78 се додаваат два нови члена, кои гласат:

Член 78а

(1) На уживател на инвалидска пензија — инвалид на трудот од I категорија на инвалидност кај кого инвалидноста настапила пред наполнетата 55 (мажи) односно 50 (жени) година од животот, а чија пензија определена врз основа на пензискиот стаж односно со примена на чл. 76, 76а и 76б од овој закон изнесува помалку од 85% од пензискиот основ, со инвалидската пензија му припаѓа и додаток на инвалидност, кој се определува во процент од износот на пензијата, зависно од сразмерата помеѓу работниот век и вкупниот наполнет пензиски стаж.

(2) Дополнителен на инвалидност изнесува:

од износот на пензијата

20%	ако вкупниот пензиски стаж изнесува три четвртини или повеќе од работниот век
15%	една половина или повеќе од работниот век
10%	помалку од една половина од работниот век

(3) Дополнителен на инвалидност заедно со инвалидската пензија не може да биде поголем од 85% од пензискиот основ.

(4) Дополнителен на инвалидност е составен дел од инвалидската пензија и се зема предвид и кога инвалидската пензија служи како основ за определување на семејната пензија.

Член 78б

На осигурениците кои по наполнетата 20 година од животот биле на редовно школување и со такво школување се здобиле со виша или висока стручна спрема, заради примена на членот 78 став 2 и членот 78а од овој закон, времето поминато на школување им се зема предвид така што на осигуреникот кој се здобил со виша стручна спрема работниот век му се смета од наполнетата 23 година на животот, а на осигуреникот кој се здобил со висока стручна спрема — од наполнетата 25 година на животот, па до настапувањето на инвалидноста.“

Член 45

Членот 79 се менува и гласи:

„(1) Во случај на инвалидност предизвикана со несреќа при работата или со професионална болест инвалидската пензија се определува во височина од 85% од пензискиот основ утврден според чл. 62 до 67 на овој закон, без оглед на должината на наполнетиот стаж на осигурување односно на вкупниот пензиски стаж.

(2) На осигуреник — носител на „Партизанска споменица 1941“ инвалидската пензија во случајот од ставот 1 на овој член му се определува во височина од 100% од личниот доход остварен во последната година пред настапувањето на инвалидност, или од просечниот личен доход остварен во последните 5 години ако е тоа за осигуреникот поповолно.“

Член 46

Членот 80 се менува и гласи:

„Износот на инвалидската пензија пресметан според членот 79 од овој закон им припаѓа на инвалидите на трудот од I категорија на инвалидност

и на оние инвалиди на трудот од II и III категорија на инвалидност што се наведени во членот 78 став 1 точ. 2 и 3 на овој закон. На другите инвалиди на трудот од II и III категорија на инвалидност (член 78 став 2) им припаѓа привремена инвалидска пензија во височина определена според членот 78 став 2 од инвалидската пензија пресметана според членот 79 на овој закон, додека не наполнил 60 (мажи) односно 55 (жени) години живот, по што им припаѓа инвалидска пензија пресметана според членот 79 на овој закон.“

Член 47

Во членот 81 став 3 во третата реченица зборовите: „до износот на“ се заменуваат со зборовите: „до износот од 85% од“.

Член 48

Членот 83 се менува и гласи:

„Височината на додатокот за помош и нега ја определува собранieto на републичката заедница на социјалното осигурување, и тоа најмногу до височината на граничниот износ на најниското пензиско примање утврдено за определување на заштитниот додаток“

Член 49

Членот 84 се менува и гласи:

„(1) На уживателите на инвалидска пензија им се обезбедува заштитен додаток на пензијата ако инвалидската пензија определена според овој закон им изнесува помалку од пропишаниот граничен износ на најниското пензиско примање и ако ниту уживателот на пензија ниту членовите на неговото домаќинство немаат други приходи доволни за издржување.

(2) Во поглед на граничниот износ на најниското пензиско примање и определувањето на височината на приходите на домаќинството во смисла на ставот 1 од овој член, на начинот за користење и губење на правото на заштитен додаток, како и на усогласувањето на заштитниот додаток со економските движења, согласно се применуваат одредбите од членот 37 ст. 3 до 5 од Основниот закон за пензиското осигурување.“

Член 50

Чл. 85, 86 и 87 се бришат.

Член 51

Членот 89 се менува и гласи:

„Височината на инвалиднината се определува, според степенот на телесното оштетување (член 28), во процент од соодветниот нов пензиски основ на XX осигуренички разред од табелата во чл. 216 став 1 на Основниот закон за пензиското осигурување, и изнесува:

Ако е телесното оштетување од	Процентот на инвалиднината изнесува
1 степен	40
2 „	36
3 „	32
4 „	28
5 „	24
6 „	20
7 „	16
8 „	12“

Член 52

Во членот 91 став 2 точката 1 се менува и гласи:

„1) кога телесно оштетување било предизвикано со болест или со повреда надвор од работата — ако во времето кога настапило влошувањето на телесното оштетување се осигуреници во смисла на овој закон и го исполнуваат условот за стажот на осигурување од членот 34 ст. 1 и 2 и членот 36 на овој закон или условот на пензискиот стаж од членот 34 став 3 на овој закон;“.

Член 53

Во членот 92 став 1 текстот по зборовите: „според новиот степен на телесното оштетување.“ се менува и гласи: „ако е во тоа време осигуреник и го исполнува условот за стажот на осигурување од членот 34 ст. 1 и 2 и членот 36 на овој закон, или условот за пензискиот стаж од членот 34 став 3 на овој закон“.

Член 54

Во членот 99 став 4 се менува и гласи:

„(4) На инвалид на трудот кој во последните три години не работел најмалку две години на работно место од иста категорија, му се определува категоријата на работното место за која треба да се оспособи така што времето поминато во тоа тригодишно раздобје на работните места од повисока категорија да му се додава на времето поминато на работните места од пониски категории, па се зема онаа пониска категорија работно место на која, заедно со додајните периоди на работа на работни места од повисоки категории, поминал најмалку две години.“

Член 55

По членот 99 се додава нов член 99а, кој гласи: „Како категорија на работно место во смисла на овој закон се подразбира стручната спрема која е потребна за работа на работно место на кое осигуреникот работи односно за кое инвалидот на трудот се оспособува, и тоа:

- 1) I категорија — работно место за кое се бара висока стручна спрема;
- 2) II категорија — работно место за кое се бара стручна спрема на висококвалификуван работник како и работно место на стручни раководители со соодветна спрема што раководат работи на кои работат квалификувани и висококвалификувани работници, како и работно место за кое се бара виша стручна спрема;
- 3) III категорија — работно место за кое се бара стручна спрема на квалификуван работник, како и работно место за кое се бара средна стручна спрема;
- 4) IV категорија — работно место за кое се бара нижа стручна спрема, како и работно место за кое работникот со приучување се оспособува за својата работа;
- 5) V категорија — работно место за кое не се бара стручна спрема.“

Член 56

Во членот 101 зборовите: „во смисла на членот 64 став 4 од Законот за пензиското осигурување“ се бришат.

Член 57

Во членот 102 став 1 зборовите: „во смисла на членот 64 од Законот за пензиското осигурување“ се бришат.

Член 58

Членот 109 се менува и гласи:

„(1) На осигурениците од чл. 12 до 14, 16 до 19 и 22 на овој закон им припаѓа материјално обезбедување во височина од 90% од основот за утврдување на надоместокот на личниот доход според Законот за здравственото осигурување, со тоа што одредбата од членот 56 став 1 на тој закон согласно се применува и на определеното материјално обезбедување.

(2) На осигурениците од чл. 15, 20 и 21 на овој закон им припаѓа материјално обезбедување во височина од 90% од пензискиот основ од кој им се определува инвалидската пензија (чл. 65 до 67).“

Член 59

Во членот 110 став 2 уводна реченица зборовите: „на просечниот пензиски основ“ се заменуваат со зборовите: „што ја определува собранieto на републиката заедница на социјалното осигурување.“, а точ. 1 до 3 се бришат.

Член 60

Во членот 113 став 2 зборовите: „според членот 34 став 1“ се заменуваат со зборовите: „според членот 34 ст. 1 и 2“.

Член 61

Во членот 115 став 4 зборовите: „членот 66 став 3 на Законот за пензиското осигурување“ се заменуваат со зборовите: „членот 99 став 4 од овој закон“.

Член 62

Во членот 116 по зборовите: „III категорија“ се става точка, и текстот до крајот на реченицата се брише.

Член 63

Во членот 123 став 3 зборовите: „работниците и службениците“ се бришат.

Член 64

Членот 127 се менува и гласи:

„Надоместокот поради запослување со скратено работно време се определува во височина на разликата помеѓу износот на личниот доход што го остварува запослен инвалид работејќи со скратено работно време и износот на личниот доход што би го остварувал тој работејќи на исто работно место со полно работно време. Оваа разлика се пресметува врз основа на личниот доход што го остварува запослениот инвалид работејќи со скратено работно време, а се утврдува за секои 6 месеци, врз основа на шестомесечна периодична пресметка односно завршната сметка на организацијата во која е запослен инвалидот.“

Член 65

Во членот 129 ст. 1 и 2 се менуваат и гласат:

„(1) Надоместокот поради помал личен доход на друга работа се определува во височина на разликата помеѓу личниот доход што го остварува осигуреникот како запослен инвалид на новото работно место и валоризираниот износ на личниот доход што го остварил во последната година на работното место на кое работел непосредно пред настапувањето на инвалидноста. Валоризацијата се врши со примена на валоризационите коефициенти определени за пресметување на личните доходи што влегуваат во пензискиот основ (член 32 од Основниот закон за пензиското осигурување).

(2) Разликата помеѓу личните доходи на поранешното и новото работно место во смисла на ставот 1 од овој член, се утврдува за секои 6 месеци врз основа на шестомесечната периодична пресметка односно завршната сметка на организацијата во која е запослен инвалидот.“

Ставот 3 се брише.

Во досегашниот став 4, кој станува став 3, по зборовите: „општествени организации“, се додаваат зборовите: „во периодот кога платите се определувани со посебни прописи според звањата и платните разреди“.

Член 66

Во членот 130 став 3 зборовите: „став 4“ се заменуваат со зборовите: „став 3“.

Член 67

Во членот 133 став 2 зборовите: „според членот 43 од Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците“ се заменуваат со зборовите: „според прописите за здравственото осигурување на работниците“.

Член 68

Во членот 134 став 2 зборовите: „републичкиот завод за социјално осигурување“ се заменуваат со зборовите: „републичката заедница на социјалното осигурување“.

Член 69

Во членот 135 ставот 2 се менува и гласи:

„(2) Одредбите од оваа глава не се применуваат на воените осигуреници на кои службата им престанала според Законот за Југословенската на-

родна армија поради причините кои според одредбите од тој закон предизукуваат губење на службата“.

Член 70

Во членот 136 став 1 на крајот наместо точката се става записка и се додаваат зборовите: „а исплатата на пензијата започнува да тече од првиот нареден ден по денот до кој им е исплатена платата.“

Член 71

Членот 139 се менува и гласи:

„(1) Ако инвалидноста на воениот осигуреник е предизвикана со несреќа при работата или со професионална болест, а осигуреникот, кој примил некои посебни додатоци според прописите за платите на подофицерите, офицерите и воените службеници, не поминал пет години во осигурување, просекот на тие додатоци се пресметува според времето што таквиот осигуреник вкупно го поминал во осигурување до денот на настапувањето на инвалидноста. Така добиениот просечен месечен износ на додатоците се собира со платата од која се определува старосната пензија на воените осигуреници според одредбите од Основниот закон за пензиското осигурување, а која служи и како основ за определување на инвалидската пензија во смисла на членот 62 од овој закон.“

(2) Одредбата од ставот 1 на овој член се применува за определување инвалидска пензија и кога инвалидноста настапила како последица од болест или повреда вон работа ако осигуреникот се здобива со право на пензија со стаж на осигурување помал од пет години.“

Член 72

Членот 140 се менува и гласи:

„(1) Воениот осигуреник кај кого ќе настапи неспособност за служба во Југословенската народна армија, се здобива со правото на инвалидска пензија без утврдување на категоријата на инвалидноста во смисла на членот 26 од овој закон.“

(2) Ако е инвалидноста предизвикана со болест или повреда вон работа, за определување на височината на инвалидската пензија се применуваат истите проценти со кои на воените осигуреници им се определува височината на старосната пензија според одредбите од Основниот закон за пензиското осигурување со примена на одредбите од чл. 76 и 77 на овој закон, со тоа што како најнизок процент за сите години на пензискиот стаж до наполнетите 20 години стаж се земаат 55% од пензискиот основ за мажи односно 57,5% од пензискиот основ за жени. Ако инвалидноста е предизвикана со несреќа при работа или со професионална болест, инвалидската пензија се определува согласно со одредбите од членот 79 на овој закон.“

(3) Височината на инвалидската пензија што му припаѓа на воениот осигуреник зависи од годините на животот што ги имал тој во моменот на настапувањето на неспособноста за служба (став 1), и тоа:

1) на маж кој има 45 или повеќе години живот, а на жена која има 40 или повеќе години живот им припаѓа инвалидската пензија определена според ставот 2 од овој член;

2) на маж помлад од 45 години, а на жена помлада од 40 години — им припаѓа привремена инвалидска пензија чиј износ се определува од пензијата пресметана според ставот 2 од овој член во соодветен процент од членот 78 став 2 на овој закон, сè додека не наполни 60 години живот (маж) односно 55 години (жена). По тоа припаѓа инвалидската пензија пресметана според ставот 2 од овој член.“

(4) Инвалидската пензија според ставот 3 точка 1 на овој член му припаѓа без оглед на годините на животот на воен осигуреник:

1) борец на НОВ од пред 9 септември 1943 година и на шпански борец;

2) воен инвалид од војните од I до VI група ако поминал во работен однос барем половина на времето од 15 мај 1945 година до утврдениот ден на настапувањето на инвалидноста. Во овој случај, при определувањето на инвалидската пензија согласно се применува и одредбата од членот 77 на овој закон.“

(5) На воениот осигуреник кој се здобил со право на инвалидска пензија ќе му се определи, на негово барање, наместо инвалидска пензија старосна пензија, ако во моментот на настапувањето на неспособноста за служба ги исполнувал условите за здобивање со правото на таа пензија според членот 49 од Основниот закон за пензиското осигурување.“

Член 73

Во членот 141 став 1 зборовите: „став 1“ се заменуваат со зборовите: „ст. 1 до 4“.

Во ставот 2 втората реченица се брише.

По ставот 2 се додаваат нови ст. 3 и 4, кои гласат:

„(3) На уживателот на пензија — воен осигуреник кој во смисла на овој член ќе биде распределен во I категорија инвалидноста му припаѓа инвалидска пензија според членот 140 став 3 точка 1 и кога е помлад од 45 години (маж) односно 40 години (жена). Кон инвалидската пензија (член 140 став 3 точка 1) на воениот осигуреник што е распределен во I категорија на инвалидноста му припаѓа и додаток на инвалидноста, кој се определува под условите и на начинот предвидени во членот 78а од овој закон.“

(4) На воениот осигуреник кој според ст. 1 и 2 на овој член, наместо инвалидска пензија, остварил други права според овој закон па во текот на подоцнежното запослување станал инвалид од I категорија на инвалидноста, на негово барање, наместо инвалидска пензија по тој основ, ќе му се воспостави пензијата на која порано се здобил со право како воен осигуреник.“

Член 74

Во членот 142 став 1 точка 1 зборовите: „во смисла на членот 64 став 5 од Законот за пензиското осигурување“ се бришат.

Во точката 2 зборовите: „во смисла на членот 64 став 4 од Законот за пензиското осигурување“ се бришат.

Во точката 3 зборовите: „во смисла на членот 64 став 3 од Законот за пензиското осигурување“ се бришат.

Член 75

Членот 143 се менува и гласи:

„(1) На воениот осигуреник — уживател на инвалидска пензија определена според членот 140 на овој закон, ако стапи во работен однос или врши самостојна дејност по основот на која има својство на осигуреник му се исплатува за тоа време дел од пензијата пресметана според членот 140 став 2 на овој закон, и тоа:

1) на подофицерите, нижите офицери и воените службеници од XII до IV класа — 50% од пензијата;

2) на вишите офицери до чинот полковник и на воените службеници од III до I класа — 25% од пензијата.“

(2) На воениот осигуреник во случаите од ставот 1 на овој член ќе му се исплатува, на негово барање, за време на запослувањето, наместо дел од пензијата според ставот 1 од овој член дел од пензијата според членот 173 ст. 2 и 3 на овој закон и без утврдување на категоријата на инвалидноста.“

(3) Исплатата на инвалидската пензија според ст. 1 и 2 на овој член се врши сè додека осигуреникот — уживател на инвалидска пензија не наполни пензиски стаж од 40 години (маж) односно 35 години (жена), или додека не наполни 60 (маж) односно 55 (жена) години живот? кога за време на запослувањето врз него се применуваат одредбите што важат за користењето на старосната пензија.“

(4) На воениот осигуреник од ст. 1 и 2 на овој член времето поминато во работен однос со најмалку половина од пропишаното полно работно време му се смета во стаж на осигурување за здобивање со првото на старосна пензија според чл. 24 до 27 и 70 ст. 1 и 2 од Основниот закон за пензиското осигурување, како и за зголемување на процентот на инвалидската пензија во случај на подоцнежнo определување на инвалидската пензија според членот 141 став 1 од овој закон. Таквото време на работа се смета како да е поминато со полно работно време.“

Член 76

Во членот 144 ставот 1 се менува и гласи:

„(1) Осигурениците на кои се однесуваат одредбите од чл. 144 до 146 на овој закон се службениците на определени должности во органите на внатрешните работи од членот 58 на Основниот закон за пензиското осигурување, како и другите службеници во органите на внатрешните работи кога ги вршат тие определени должности.“

Член 77

Во членот 145 став 2 точка 1 зборовите: „во смисла на членот 64 став 3 од Законот за пензиското осигурување“ се бришат.

Во точката 2 зборовите: „во смисла на членот 64 став 4 од Законот за пензиското осигурување“ се бришат.

По ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

„(4) На осигурениците од ставот 1 на овој член за определување на инвалидската пензија според должината на пензискиот стаж се применуваат процентите што се применуваат и за определување на старосната пензија на тие осигуреници, со тоа што како најнизок процент за сите години на пензискиот стаж до наполнетите 20 години се земаат 55% од пензискиот основ за мажи односно 57,5% од пензискиот основ за жени. Овие проценти се применуваат и за определување инвалидска пензија на другите службеници во органите на внатрешните работи кои во моментот на настапувањето на инвалидност ги исполниле посебните услови под кои според одредбите од Основниот закон за пензиското осигурување тие други службеници се здобиваат со право да им се применат тие проценти за определување на старосната пензија.“

Член 78

Членот 147 се менува и гласи:

„(1) Лицата што вршат самостојна дејност се осигуруваат за правата од инвалидското осигурување според начелата утврдени во чл. 148 до 156 на овој закон.

(2) Инвалидското осигурување на лица што вршат самостојна дејност се установува со овој закон, со републички закон или со договор.

(3) Договорите за установувањето и за спроведувањето на пензиското осигурување на лицата што вршат самостојна дејност ги склучува Југословенската односно републичката заедница на социјалното осигурување со соодветната професионална организација.“

Член 79

Членот 148 се менува и гласи:

„Правата од инвалидското осигурување на лицата што вршат самостојна дејност, во поглед на здобивањето, користењето и губењето на правото, не можат да се установат под поповолни услови отколку што е тоа во овој закон предвидено за инвалидското осигурување на работниците.“

Член 80

Членот 149 се менува и гласи:

„Инвалидското осигурување и обврската за плаќање придонес за тоа осигурување настанува со признавањето на својството на осигуреник.“

Член 81

Членот 150 се менува и гласи:

„(1) Како основи за плаќање придонес и за определување на правата од инвалидското осигурување на лицата што вршат самостојна дејност слу-

жат основите што се утврдени за плаќање на придонеси и за определување на правата од пензиското осигурување на тие лица.

(2) Пензискиот основ за определување на инвалидската пензија на осигурениците што вршат самостојни дејности се определува на ист начин како и пензискиот основ за определување на старосната пензија.“

Член 82

Членот 151 се менува и гласи:

„На осигурениците што вршат самостојни дејности во пензиски стаж им се сметаат, на начинот и под условите како е тоа предвидено во Основниот закон за пензиското осигурување:

1) периодите на стаж на осигурување наполнети по почетокот на применувањето на тој закон;
2) периодите на стаж на осигурување наполнети пред почетокот на применувањето на тој закон;
3) периодите на посебниот стаж, и тоа: времето на учество во револуционерна работа, Народно-ослободителната војна, антифашистичката борба во други земји и војски, времето на учеството во војните, како и времето на прекинот на вршењето на самостојната дејност што се признава во пензиски стаж според чл. 138, 140 до 145 и 148 до 150 од Основниот закон за пензиското осигурување.“

Член 83

Членот 152 се менува и гласи:

„(1) Времето на вршењето на самостојна дејност пред установувањето на задолжителното инвалидско осигурување за одделни категории самостојни дејности, може да им се засмета на осигурениците од тие категории под условите самите да обезбедат средства потребни за користење на обврските настанати со признавањето на ова време во пензиски стаж, и тоа во обемот и на начинот што се определени во соодветните договори за социјално осигурување на тие осигуреници.

(2) Одредбата од ставот 1 на овој член не се применува ако времето на вршење на самостојна дејност пред установувањето на задолжителното инвалидско осигурување е признаено според законот, односно според договорот за инвалидско осигурување важечки до почетокот на применувањето на овој закон.“

Член 84

Членот 153 се менува и гласи:

„(1) Инвалидско осигурување на лица со самостојни дејности може да се установи за сите или само за одделни случаи на инвалидност предвидени со овој закон. Со тоа осигурување можат да се обезбедат сите или само одделни права предвидени во овој закон.

(2) За уживателите на инвалидска пензија кои со таа пензија се здобиле како осигуреници со самостојни дејности не може да се установува заштитен додаток.“

Член 85

Членот 154 се менува и гласи:

„На осигурениците што вршат самостојни дејности се применуваат одредбите од овој закон за усогласувањето на инвалидските пензии со економските движења, за користењето и губењето на правата од инвалидското осигурување и за постапката за остварување на тие права.“

Член 86

Членот 155 се менува и гласи:

„Осигурениците што вршат самостојни дејности можат да ги остваруваат правата од инвалидското осигурување кога се во целина уплатени сите стагани придонеси.“

Член 87

Членот 156 се менува и гласи:

„(1) Осигурениците што вршат самостојни дејности можат да ја користат инвалидската пензија дури по престанокот на вршењето на самостојната дејност.“

(2) На осигуреникот што врши самостојна дејност што ќе оствари инвалидска пензија, ако повторно започне да врши самостојна дејност, му престанува правото на таа пензија и тој станува повторно осигуреник.

(3) На осигуреникот на кој му престанало правото на инвалидска пензија во смисла на ставот 2 од овој член времето поминато во осигурување по тоа му се смета во стаж на осигурување. По престанокот на вршењето на самостојната дејност таквиот осигуреник може да се здобие и да оствари повторно инвалидска пензија, ако се утврди дека поранешната инвалидност сè уште постои.

(4) По исклучок од ст. 1 и 2 на овој член осигурениците — самостојни уметници можат да користат инвалидска пензија од денот кога настапила неспособноста за вршење на уметничкиот позив, а занимавањето со самостојна уметничка дејност по остварувањето на правото на пензија не повлекува губење на правото односно запирање на исплатата на инвалидската пензија, но тоа време на уметничка дејност не им се смета во стаж на осигурување за зголемување на инвалидската пензија односно за здобивање со нова инвалидска или старосна пензија.“

Член 88

Називот на пододелот по членот 156 и чл. 157 до 162 се менуваат и гласат:

„2. Посебни одредби

Член 157

Врз основа на овој закон се осигурени: уметниците, филмските работници, адвокатите, свештените и верските службеници, истакнатите спортисти, артистите и колпортерите на печат, како и сите други лица кои врз основа на вршењето на самостојна дејност до денот на почетокот на применувањето на овој закон биле опфатени со задолжително инвалидско осигурување врз основа на сојузен закон или сојузни односно републички договори за социјално осигурување.

Член 158

(1) На осигурениците од членот 157 на овој закон се применуваат одредбите од овој закон за здобивањето и определувањето на правата од инвалидското осигурување, за усогласувањето на инвалидската пензија и другите права со економските движења, за користењето и губењето на правата и за постапката за остварување на правата од инвалидското осигурување.

(2) На осигурениците од ставот 1 на овој член им се сметаат во пензиски стаж за здобивање со правата од инвалидското осигурување, како и за определување на инвалидската пензија, сите оние периоди кои според Основниот закон за пензиското осигурување им се сметаат на тие осигуреници во пензиски стаж.

Член 159

Со договорите за спроведување на инвалидското осигурување на осигурениците од членот 157 на овој закон поблиску ќе се определат, по потреба, и посебните критериуми за утврдување на инвалидната и престанатата работна способност обусловени со карактерот на самостојната дејност, како и што се смета за друга соодветна работа во врска со правото на професионална рехабилитација односно запослување.

Член 160

Инвалидското осигурување на самостојните занаетчи и самостојните угостители, според одредбите од овој закон се установува од 1 јануари 1965 година.

Член 161

Спроведувањето на инвалидското осигурување на самостојните занаетчи и самостојните угостители се регулира со републички закон или со договорите што ги склучува републичката заедница на социјалното осигурување со организацијата што ги

претставува. Со тие прописи односно договори поблиску се регулира кога ќе се смета дека настапила неспособност за вршење на самостојна дејност, која се смета како инвалидност во смисла на овој закон, како и во кои случаи се здобива со правото на професионална рехабилитација и со правото на запослување на друга соодветна работа во смисла на овој закон.

Член 162

(1) Правата од инвалидското осигурување можат осигурениците — самостојни занаетчи и самостојни угостители да ги остварат по истекот на пет години од воведувањето на ова осигурување.

(2) По исклучок од ставот 1 на овој член осигурениците кај кои, пред истекот на пет години од воведувањето на инвалидското осигурување, ќе настапи инвалидност од I категорија предизвикана со несреќа при работата или професионална болест се здобиваат со право на инвалидска пензија.“

Член 89

Членот 163 и називот на одделот над тој член се бришат.

Член 90

Во членот 164 по ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„(3) На осигуреникот на кој по денот од кој му припаѓа инвалидска пензија му е исплатен личен доход од работен однос или надоместок на личниот доход според прописите за здравственото осигурување заради тоа што решението за пензија не станало извршно, пензијата му се исплатува од првиот нареден ден по денот од кој му престанала исплатата на личниот доход односно на надоместокот на личниот доход бидејќи решението станало извршно.“

Член 91

Во членот 165 ставот 3 се брише.

Член 92

По членот 166 се додава нов член 166а, кој гласи:

„(1) Осигурениците во работен однос кои самите се обврзници за плаќање на придонесот за пензиското осигурување, се должни да плаќаат придонес и за инвалидското осигурување. Пријавата за осигурување што се должни да ја поднесат важи како пријава на пензиско и инвалидско осигурување.

(2) Правата од инвалидското осигурување што припаѓаат врз основа на стажот од раздобјето во кое самиот осигуреник бил обврзник за плаќање на придонесот се здобиваат и се исплатуваат, ако придонесите за тоа раздобје се во целина уплатени.

(3) Одредбите од ст. 1 и 2 на овој член се применуваат и кога осигуреникот со продолжено осигурување во случаите предвидени со Основниот закон за пензиското осигурување самиот со уплата на придонеси си обезбедува стаж на осигурување.“

Член 93

Членот 173 се менува и гласи:

„(1) На уживателот на инвалидска пензија — инвалид на трудот од I категорија на инвалидност ако стапи во работен однос или врши самостојна дејност не му припаѓа инвалидска пензија за времето на таквото запослување.

(2) На уживателот на пензија — инвалид на трудот од II или III категорија на инвалидност ако стапи во работен однос му се исплатува за тоа време дел од пензијата во височина на разликата помеѓу личниот доход што го остварува инвалидот во тој работен однос и валоризираниот износ на просечниот месечен личен доход што го остварил во годината на осигурувањето непосредно пред пензионирањето. Валоризацијата се врши со примена на валоризационите коефициенти определени за пресметување на личните доходи што влегуваат во пензискиот основ (член 32 од Основниот закон за

пензиското осигурување). Разликата помеѓу личниот доход на поранешното и новото работно место се утврдува за секои 6 месеци, врз основа на шестомесечната периодична пресметка односно завршната сметка на организацијата кај која е запослен уживателот на инвалидска пензија. Делот на пензијата што се исплатува за времето на таквото запослување не може да биде поголем од две третини од износот на инвалидската пензија што би се исплатувала да не е запослен уживателот.

(3) На уживателот на пензија — инвалид на трудот од II или III категорија инвалидност кој со инвалидска пензија се здобил како осигуреник од чл. 12 до 22 на овој закон, ако започне да врши самостојна дејност по основот на која е осигурен, му се исплатува за тоа време дел на пензијата во височина на разликата помеѓу основот по кој е осигурен за тоа време и просечниот месечен износ на личниот доход што го остварил во годината на осигурувањето непосредно пред пензионирањето, но најмногу до две третини од износот на инвалидската пензија што би му се исплатувала да не е запослен.

(4) Исплатата на инвалидската пензија според ст. 2 и 3 на овој член се врши сè додека осигуреникот — уживател на инвалидска пензија не го наполни пензискиот стаж од 40 години (маж) односно 35 години (жена), или додека не наполни 60 (маж) односно 55 (жена) години живот, кога за време на запослувањето врз него се применуваат одредбите што важат за користењето на старосна пензија.

(5) По исклучок од ст. 1 до 3 на овој член, вршењето на самостојна уметничка дејност по остварувањето на правото на пензија не повлекува запирање на исплатата на инвалидската пензија, но тоа време не се смета во стаж на осигурување за зголемување на инвалидската пензија односно за здобивање со нова инвалидска или старосна пензија.

(6) Уживателот на пензија од ставот 3 на овој член кој се занимава со самостојна уметничка дејност по основот на која е осигурен може да бара наместо одредбата од ставот 5 врз него да се примени одредбата од ставот 3 на овој член.

(7) На уживателите на инвалидска пензија за време на запослувањето не им се исплатува заштитен додаток.“

Член 94

Членот 174 се менува и гласи:

„(1) Ако кај уживателот на зголемен привремен надоместок (член 125 став 2) настапат промени во поглед на височината на приходите на домаќинството или други промени што влијаат врз исплатата на тој надоместок, исплатата на привремениот надоместок во зголемен износ се запира од првиот ден на наредниот месец по настанатата промена.

(2) Ако поради промените што влијаат врз примањата дополнително бидат исполнети условите за зголемување на привремениот надоместок, овој надоместок се исплатува од првиот ден на наредниот месец по исполнувањето на условите и поднесувањето на барањето.“

Член 95

Чл. 177 и 178 се бришат.

Член 96

Членот 179 се менува и гласи:

„(1) На инвалидот на трудот — странски државјанин кој ќе се исели на постојан престој во странство, му се исплатува инвалидска пензија, додаток за помош и нега и инвалиднина ако со односната држава постои спогодба за плаќањето на пензијата во странство или ако односната држава им го признава таквото право на југословенските државјани.

(2) Заштитниот додаток според овој закон, ако со меѓународен договор не е определено поинаку, не им припаѓа:

1) на уживателите на инвалидска пензија на кои исплатувањето на пензијата им се врши во странство;

2) на уживателите на инвалидска пензија на кои не им се врши исплатување на пензијата за време на нивниот престој во странство — за сето време на престојот во странство ако тој престој трае подолго од шест месеци.“

Член 97

Во членот 182 ставот 3 се брише.

Член 98

Во делот втор по зборовите: „Глава VII“ називот на пододделот: „1. Општи одредби“ се заменува со нов назив на пододделот и со два нови члена, кои гласат:

„1. Решавање за правото на инвалидско осигурување

Член 182а

(1) Правото на инвалидско осигурување може да го оствари лице на кое му е признаено својство на осигуреник.

(2) Својството на осигуреник го утврдува:

1) надлежниот комунален завод за социјално осигурување — врз основа на пријавата за осигурување поднесена според прописите за евиденцијата на инвалидското осигурување;

2) органот овластен за тоа со закон или со договор за социјално осигурување.

(3) Својството на осигуреник се запишува во матичната евиденција ако е тоа предвидено со прописите за евиденцијата на инвалидското осигурување.

Член 182б

(1) Ако надлежниот завод за социјално осигурување не му го признае својството на осигуреник на лицето за кое е поднесена пријава, или му го признае тоа својство по некој друг основ, донесува за тоа писмено решение.

(2) Против решението од ставот 1 на овој член може да му се изјави жалба на републичкиот завод за социјално осигурување.

(3) Против решението донесено по жалбата може да се води управен спор.“

Член 99

По членот 182б се додава нов пододдел, кој гласи:

„2. Надлежност за решавање за правата од инвалидското осигурување“

Член 100

Членот 183 се менува и гласи:

„(1) За правата на осигурениците од инвалидското осигурување решаваат комуналните заводи за социјално осигурување, и тоа:

1) за правото на професионална рехабилитација и за правото на запослување по основот на инвалидското осигурување, како и за правото на материјално обезбедување и надоместок во врска со користењето на правото на рехабилитација и запослување — комуналниот завод кај кој ги остваруваат осигурениците правата од здравственото осигурување;

2) за правото на инвалидска пензија и инвалиднина — комуналниот завод што ќе го определи управниот одбор на републичкиот завод за социјално осигурување (во понатамошниот текст: определениот комунален завод).

(2) За правата на осигурениците од инвалидското осигурување што се остваруваат по основот на меѓународни договори за социјално осигурување решаваат републичките заводи за социјално осигурување. Решенијата на републичките заводи за овие права се конечни во управната постапка и имаат својство на управен акт против кој може да се води управен спор.“

Член 101

Членот 184 се менува и гласи:

„(1) Кога постапката се поведува за време на траењето на работниот однос или другото својство што дава право на осигурување според овој закон, за решавање по правата од инвалидското осигурување месно е надлежен комуналниот завод за социјално осигурување кај кој е осигурен осигуреникот, односно одредениот комунален завод на чие подрачје се наоѓа комуналниот завод за социјално осигурување кај кој е осигурен осигуреникот.

(2) Ако осигурувањето престанало пред поднесувањето на барањето, месно е надлежен комуналниот завод за социјално осигурување кај кој осигуреникот бил последниот пат осигурен односно одредениот комунален завод на чие подрачје осигуреникот бил последниот пат осигурен, ако од престанокот на последното осигурување до поднесувањето на барањето не поминале пет години. Ако од престанокот на последното осигурување до поднесувањето на барањето поминале пет или повеќе години, месно е надлежен комуналниот завод за социјално осигурување односно одредениот комунален завод на чие подрачје е живеалиштето на лицето што го остварува правото.

(3) За решавање по правата од инвалидското осигурување што се остваруваат по основот на меѓународни договори месно е надлежен републичкиот завод за социјално осигурување на чија територија осигуреникот бил последниот пат осигурен односно имал свое живеалиште.

(4) За решавање по правата на уживател на инвалидска пензија или инвалиднина во текот на користењето на тие права, месно надлежен е одредениот комунален завод на чие подрачје е живеалиштето на уживателот на пензија.“

Член 102

По членот 184 се додава нов член 184а, кој гласи:

„(1) Судирањето на надлежностите помеѓу комуналните заводи за социјално осигурување односно одредените комунални заводи го решава, и тоа:

1) помеѓу заводите на територијата од една република — директорот на републичкиот завод за социјално осигурување;

2) помеѓу заводите од територијата на разни републики — директорот на Сојузниот завод за социјално осигурување.

(2) Судирањето на надлежностите помеѓу комунален завод за социјално осигурување односно одреден комунален завод и републички завод, како и судирањето на надлежностите помеѓу републички заводи за социјално осигурување, го решава директорот на Сојузниот завод за социјално осигурување.“

Член 103

По членот 184а се додава нов пододдел, кој гласи:

„3. Учество на инвалидските комисии и другите стручни органи во постапката за остварување на правата“

Член 104

Во членот 186 став 1 зборовите: „извршниот одбор на собранието“ се заменуваат со зборовите: „управниот одбор“.

Член 105

Во членот 187 став 3 зборот: „Сојузниот“ се заменува со зборот: „републичкиот“.

Член 106

Членот 190 се брише.

Член 107

Во називите на пододделите над чл. 193, 203, 205 односно 207 бројот: „2“ се заменува со бројот: „4“, бројот: „3“ — со бројот: „5“, бројот: „4“ — со бројот: „6“, а бројот: „5“ — со бројот: „7“.

Член 108

Во членот 198 став 2 зборовите: „околинскиот завод за социјално осигурување“ се заменуваат со зборовите: „одредениот комунален завод“.

Член 109

Во членот 203 став 1 по зборовите: „социјално осигурување“ се додаваат зборовите: „односно на одреден комунален завод“.

Член 110

Членот 204 се менува и гласи:

„(1) Ревизија врши републичкиот завод за социјално осигурување по службена должност.

(2) Ревизијата не го одлага извршувањето на решението.

(3) Ако против решението на комуналниот завод за социјално осигурување односно одредениот комунален завод е изјавена жалба, за ревизијата и жалбата се решава со истото решение.“

Член 111

По членот 204 се додаваат три нови члена, кои гласат:

„Член 204а

(1) Во вршењето на ревизија републичкиот завод за социјално осигурување може на првостепеното решение да даде согласност, може да го измени, или може да го поништи односно укине.

(2) Заводот чие решение во ревизијата е поништено или укинато, донесува ново првостепено решение.

(3) Новото првостепено решение подлежи на ревизија во која се испитува само дали новото решение е во согласност со причините поради кои поранешното првостепено решение е поништено или укинато.

Член 204б

Ако ревизијата на решението што станало конечно затоа што не е изјавена жалба не биде извршена во рок од три месеци од денот на истекот на рокот за жалби, се смета дека е ревизијата извршена и е дадена согласност на решението.

Член 204в

(1) Решението на републичкиот завод за социјално осигурување со кое во вршењето на ревизија првостепеното решение е изменето, има својство на управен акт против кој може да се води управен спор.

(2) Управен спор не може да се води против решението со кое во вршењето на ревизија првостепеното решение е поништено или укинато.“

Член 112

Во членот 205 став 1 по зборовите: „социјално осигурување“ се додаваат зборовите: „односно на одреден комунален завод“.

Член 113

Во членот 206 ставот 3 се брише.

Член 114

Во членот 207. ст. 1, 2 и 3 зборот: „Сојузниот“ се заменува со зборот: „републичкиот“.

Член 115

По членот 207 пододделот „6. Нова постапка“ се менува и гласи: „8. Обнова на постапката“, а по тоа се додаваат три нови члена, кои гласат:

„Член 207а

(1) Ако, по донесувањето на решението против кое нема редовно правно средство во управната постапка, се дознае за нови факти, или се најде или се здобие со можност да се употребат нови докази кои, самите или во врска со веќе изведените и употребените докази, би можеле да доведат до поинакво решение да биле тие факти односно докази изнесени или употребени во поранешната постапка, може, по исклучок од условите што се бараат во тие случаи според Законот за општата управна постапка за поведување обнова на постапката, да се поведе обнова на постапката по работите од инвалидското осигурување и кога е пропуштено во поранешната постапка да се изнесе некој од тие факти односно докази. Обновата на постапката во овој случај се поведува без оглед на роковите што се предвидени во Законот за општата управна постапка за барање обнова на постапката односно за поведување на таа постапка. Обнова на постапката се поведува на барање од странката или по службена должност.

(2) Ако е барањето за обнова на постапката поднесено односно постапката за обнова е поведена во рок од пет години од денот на доставувањето на решението од странката, во постапката за обнова се применуваат прописите што важеле во времето на донесувањето на решението. Ако барањето е поднесено односно постапката за обнова е поведена по истекот на тој рок, во постапката за обнова се применуваат прописите што важат во времето на поднесувањето на барањето за обновата на постапката односно во времето на поведувањето на таа постапка по службена должност.

(3) Правата утврдени со решението донесено во постапката обновена во смисла на ставот 1 од овој член, припаѓаат од првиот ден на наредниот месец од денот на поднесувањето на барањето за обнова на постапката, односно од денот на донесувањето на решението во обновената постапка поведена по службена должност.

Член 207б

(1) Правносилно решение може да се измени со ново решение ако со првото решение е повреден закон на штета на странката или ако по некое правно прашање подоцна е заземено становиште поповолно по странката.

(2) Ново решение ќе се донесе и ако се дознае за факти кои се од влијание врз правото на странката а кои настапиле по донесувањето на решението.

(3) Правото што ѝ припаѓа на странката по решението донесено во смисла на ст. 1 и 2 од овој член тече од првиот ден на наредниот месец од денот кога странката поднесла барање за поведување постапка, а ако постапката е поведена по службена должност — од првиот ден на наредниот месец од денот на донесувањето на новото решение.

(4) Ако по донесувањето на конечно решение повторно се решава за правото на странката врз основа на фактите од ставот 2 на овој член, заради донесување ново решение ќе се применат прописите што важат во времето на поведувањето на постапката.

Член 207в

(1) Во постапката за обнова и во случаите на поништување, укинување или менување на решение (одредби од Законот за општата управна постапка што се однесуваат на обновата на постапката односно на особените случаи на поништување, укинување и менување на решение) месно надлежен е определениот комунален завод за социјално осигурување на подрачјето на републичката заедница на социјалното осигурување на товар на чии фонд се извршува донесеното решение.

(2) Барањето за обнова на постапката или донесување ново решение може да се поднесе и преку републичкиот завод.“

Член 116

Во членот 208 ставот 1 се брише.

Досегашниот став 2, кој станува став 1, се менува и гласи:

„(1) Одредбите од овој закон што се однесуваат на спроведувањето на постапката, ревизијата и жалбата важат и за решенијата што се донесуваат во обновата на постапката.“

Во досегашниот став 3, кој станува став 2, ознаката: „(3)“ се заменува со ознаката: „(2)“, а зборовите: „членот 50 односно 51“ се заменуваат со зборовите: „членот 163 односно членот 164“.

Во досегашниот став 4, кој станува став 3, ознаката: „(4)“ се заменува со ознаката: „(3)“, а зборовите: „во новата постапка“ се заменуваат со зборовите: „во обновата на постапката“.

Член 117

Во членот 209 став 1 зборовите: „во нова постапка“ се заменуваат со зборовите: „во постапка поведена по барање на осигуреникот“.

Член 118

Пододделот над членот 210 и членот 210 се менуваат и гласат:

„9. Примена на општите прописи за постапката

Член 210

На постапката за решавање за правата од инвалидското осигурување согласно ќе се применуваат одредбите од Законот за општата управна постапка, ако со овој закон не е определено поинаку.“

Член 119

Пододделот: „8. Постапка за преведување на инвалидските пензии и инвалиднините“ и членот 211 се бришат.

Член 120

Во членот 213 став 1 по зборовите: „социјално осигурување“ се додаваат зборовите: „односно определените комунални заводи“.

Член 121

Членот 223 се менува и гласи:

„Работните и други организации, државните органи и приватните работодавци, како и инвалидите на трудот и други лица, се должни да ја надоместат штетата сторена на фондовите на инвалидското осигурување во случаите и по постапката предвидени во одредбите на главата VI од Законот за организацијата и финансирањето на социјалното осигурување.“

Член 122

Членот 224 се брише.

Член 123

Во членот 225 во ставот 1 зборовите: „според Законот за јавните службеници“ и во ставот 2 зборовите: „според одредбите од Законот за јавните службеници“ се заменуваат со зборовите: „според прописите за работните односи“.

Член 124

Чл. 226 и 227 се бришат.

Член 125

Називот на пододделот над членот 231 и чл 231 до 262 се заменуваат со нов назив на пододделот и со 17 нови членови, кои гласат:

„1. Преведување на инвалидските пензии

Член 231

Инвалидските пензии определени или преведени според Законот за инвалидското осигурување („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 49/58, 27/59 и 53/62 — во понатамошниот текст: Законот од 1958 година), им се преведуваат по службена должност на инвалидски пензии според овој закон на сите уживатели на пензија што го имаат тоа право на 1 јануари 1965 година.

Член 232

(1) Преведувањето на инвалидските пензии по службена должност се врши врз основа на утврдена инваидност, причината и категоријата на инваидноста, признаениот вкупен пензиски стаж

и другите факти утврдени во решението за одредување односно преведување на пензијата според Законот од 1958 година.

(2) За пресметување на новиот износ на инвалидската пензија здобиена врз основа на инвалидност предизвикана со болест или со повреда вон работа се земаат предвид сите години на признаен пензиски стаж до 40 години стаж (мажи) односно до 35 години стаж (жени).

(3) На уживателот на инвалидска пензија на кој по основот на запослување по пензионирањето повторно му е определена инвалидска пензија според Законот од 1958 година, ако е тоа за него поповолно, ќе му се изврши преведување на неговата инвалидска пензија која порано му е определена или преведена според Законот од 1958 година. Ова право го има и уживател на старосна пензија на кој, на негово барање, по основот на запослување по остварувањето на инвалидската пензија му е определена лична пензија според Законот за пензиското осигурување од 1957 година наместо порано здобиената инвалидска пензија. Во тој случај годините поминати во запослување по пензионирањето ќе се засметаат, во смисла на ставот 2 од овој член, во пензискиот стаж за зголемување на пензискиот процент на инвалидската пензија преведена според овој закон.

(4) На уживателот на инвалидска пензија кој како воен осигуреник, користејќи ја одредбата на членот 141 или 257 став 2 или членот 258 став 2 од Законот од 1958 година, се здобил со право на запослување, па во такво запослување станал инвалид на трудот од I категорија инвалидност и остварил инвалидска пензија според тој закон, на негово барање, ако е тоа за него поповолно, ќе се изврши преведување на неговата инвалидска пензија која порано како на воен осигуреник му е определена или преведена според членот 140 или според членот 257 став 1 или членот 258 став 1 од Законот од 1958 година.

(5) На уживателот на инвалидска пензија — воен осигуреник на кој инвалидската пензија му е определена или преведена според Законот од 1958 година, на негово барање поднесено во текот на постапката за преведување на пензијата според овој закон или по извршеното преведување, но најдоцна до 31 декември 1965 година, ќе му се преведе поранешната инвалидска пензија на старосна пензија според Основниот закон за пензиското осигурување ако на денот на здобивањето со право на инвалидска пензија ги исполнувал условите на стабот за здобивање со право на старосна пензија според членот 49 од тој закон.

Член 233

Ако износот на преведената инвалидска пензија, сметајќи го и додатокот на инвалидност, би бил помал од износот кој на уживателот на инвалидска пензија би му припаѓал на име на таа пензија според Законот од 1958 година заедно со сите постојани додатоци пензиски примања, не сметајќи го заштитниот додаток, ќе се исплатува и понатаму тој поголем износ. Овој износ се усогласува со економските движења на начинот предвиден за усогласување на пензијата според Основниот закон за пензиското осигурување.

Член 234

Заради преведување на инвалидските пензии на инвалидски пензии според овој закон, за секоја инвалидска пензија се утврдува нов пензиски основ на начинот предвиден во Основниот закон за пензиското осигурување за утврдување новиот пензиски основ за преведување на пензиите според тој закон, и тоа:

1) за инвалидските пензии пресметани од првечните пензиски основи според Законот за пензиското осигурување, како и за инвалидските пензии определени според тој закон според личните доходи остварени до 31 декември 1960 година — со

примена на членот 216 односно и членот 217 од Основниот закон за пензиското осигурување;

2) за инвалидските пензии определени според Законот за пензиското осигурување според личниот доход остварен по 31 декември 1960 година, или според личниот доход остварен пред и по тој ден — со примена на членот 218 односно и членот 217 од Основниот закон за пензиското осигурување;

3) за инвалидските пензии на воените осигуреници — со примена на членот 220 од Основниот закон за пензиското осигурување.

Член 235

(1) Од новиот пензиски основ утврден според членот 234 на овој закон се пресметува височината на инвалидската пензија, и тоа:

1) ако е инвалидност предизвикана со несреќа при работата или со професионална болест — според членот 79 од овој закон;

2) ако е инвалидност предизвикана со болест или со повреда надвор од работата — во соодветен процент зависно од должината на пензискиот стаж, и тоа: во процентот од членот 71 односно од членот 140 став 2 на овој закон — за уживатели на инвалидска пензија воени осигуреници, или во процентот од членот 145 став 4 на овој закон — за уживатели на инвалидска пензија — службеници на органите на внатрешните работи врз кои е применета Одлуката за установување пензиски додатоци на осигурениците од определени служби на органите на внатрешните работи („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 22/62).

(2) Кога височината на инвалидската пензија се пресметува според точката 2 став 1 од овој член за уживатели на инвалидска пензија борци на НОВ и шпански борци се применуваат и одредбите од чл. 76 и 76а на овој закон, а за уживатели на инвалидска пензија на кои пензијата им е зголемена како на воени заробеници кои активно работеле за Народноослободителното движење се применуваат и одредбите на членот 76б од овој закон.

Член 236

Инвалидската пензија ќе му се пресмета без оглед на должината на наполнетиот пензиски стаж во височина од 85% од новиот пензиски основ утврден според членот 234 на овој закон, односно во височина од 100% од тој основ кога е во прашање носител на „Партизанска споменица 1941“ — на уживател на инвалидска пензија:

1) на кој инвалидската пензија при преведувањето според Законот од 1958 година му е определена во височина од 100% од износот на просечниот пензиски основ, кога со тоа право се здобил според порано важечките прописи што ги регулирале пензиските припадности на воените инвалиди од војните односно мирновремените воени инвалиди (член 234 став 3 од Законот од 1958 година);

2) на кој инвалидската пензија му е определена според Законот од 1958 година во височина од 100% од пензискиот основ како на воен инвалид од војните од I до VI група односно како на мирновременен воен или со него изедначен инвалид од I до VI група (член 77 од Законот од 1958 година);

3) на кој инвалидската пензија при преведувањето според Законот од 1958 година му е определена според наполнетиот пензиски стаж, ако во моментот на настапувањето на инвалидност врз основа на која порано се здобил со право на таа пензија бил воен инвалид од војните од I до VI група и ако пред здобивањето со право на инвалидска пензија поминал најмалку 5 години ефективно во работен однос, а без оглед на тоа дали воениот инвалидитет влијаел врз инвалидност според која се здобил со право на инвалидска пензија.

Член 237

(1) Износот на преведената инвалидска пензија во височината пресметана од новиот пензиски основ според чл. 235 и 236 од овој закон, им припаѓа:

1) на сите уживатели на инвалидска пензија кои според Законот од 1958 година имале инвалидска пензија во полн износ;

2) на уживателите на инвалидска пензија кои според Законот од 1958 година имале инвалидска пензија во намален износ од 75% од инвалидската пензија пресметана во полн износ, ако наполниле или во текот на 1965 година ќе наполниат 60 години возраст (мажи) односно 55 години возраст (жени).

(2) На другите уживатели на инвалидска пензија кои според Законот од 1958 година имале инвалидска пензија во намален износ, освен оние од точката 2 став 1 на овој член, им припаѓа преведената привремена инвалидска пензија според овој закон во височина пресметана во процентот од членот 78 став 2 на овој закон од пензијата пресметана од новиот пензиски основ според чл. 235 и 236 на овој закон.

Член 238

На уживателите на инвалидска пензија на кои како борци на НОВ пред 9 септември 1943 година и шпански борци инвалидската пензија им е пресметана според Законот од 1958 година од просечниот пензиски основ на VI осигуренички разред како најнизок гарантиран осигуренички разред, како нов најнизок пензиски основ за определување на преведената пензија им се зема износот до кој по пат на боречкиот додаток им се гарантираат примањата на запослени борци од НОВ, утврден за 1965 година. Од тој износ се пресметува височината на инвалидската пензија и се утврдува износот на преведената инвалидска пензија според чл. 235, 236 и 237 од овој закон.

Член 239

На уживателот на инвалидска пензија — инвалид на трудот од I категорија на инвалидност кај кого таа инвалидност настапила пред наполнетата 55 (мажи) односно 50 (жени) години возраст, а чија преведена пензија врз основа на пензискиот стаж изнесува помалку од 85% од новиот пензиски основ, покрај преведената инвалидска пензија му припаѓа и додаток на инвалидност. Височината на овој додаток се определува во процент од износот на преведената инвалидска пензија на начинот предвиден во членот 78а на овој закон.

2. Исправки на затечените инвалидски пензии и дополнење на пензискиот стаж

Член 240

(1) Уживателите на инвалидска пензија кои како лица во работен однос ја оствариле таа пензија според прописите важечки до денот на почетокот на применувањето на Законот од 1958 година, а кои се распоредени во осигуренички разреди според I и II категорија на работно место како и според III категорија на работно место за кои се бара средна стручна спрема, претходно ќе се распоредат во непосредно повисокиот осигуренички разред според тој закон. Според тој повисок осигуренички разред се определува новиот пензиски основ според членот 234 од овој закон.

(2) Уживателите на пензија од ставот 1 на овој член што се распоредени во осигуренички разреди по III категорија на работно место за кое се бара стручна спрема на квалификуван работник претходно ќе се распоредат во вториот по ред повисок осигуренички разред.

(3) Уживателите на инвалидска пензија што таа пензија ја оствариле според прописите важечки до денот на почетокот на применувањето на Законот од 1958 година а на кои во посебен стаж им е признаено времето на учеството во војните од 1912 до 1918 година претходно ќе се распоредат во непосредно повисокиот осигуренички разред од оној во кој според Законот од 1958 година се распоредени. Според тој повисок осигуренички разред се определува нов пензиски основ според членот 234 од овој закон. Ако врз овие уживатели на инвалидска пензија се применуваат и одредбите на ст. 1 и 2 од овој член, распоредувањето во непосредно

повисокиот осигуренички разред според овој став се врши од осигуреничкиот разред кој им припаѓа според ст. 1 и 2 на овој член. Ова не важи за уживателите на инвалидска пензија кои при преведувањето според Законот од 1958 година, без оглед на признаениот пензиски стаж, се распоредени во осигуренички разред според највисокиот пензиски разред кој според поранешните прописи бил предвиден за соодветната стручна спрема.

(4) Претходното распоредување во повисок осигуренички разред ќе се изврши по службена должност при преведувањето на инвалидските пензии.

Член 241

(1) Периодите кои според Основниот закон за пензиското осигурување се сметаат во пензиски стаж, а кои според Законот за пензиското осигурување (од 1957 година) не се сметале во пензиски стаж, ќе се засметаат, на барање на уживателот на инвалидска пензија, во пензискиот стаж за зголемување на пензискиот процент за пресметување на височината на инвалидската пензија од новиот пензиски основ според овој закон (член 235). Ова важи согласно и за случаите од членот 76б на овој закон за кои според Законот од 1958 година не било предвидено зголемување на пензијата.

(2) Во смисла на ставот 1 од овој член ќе се засметаат во пензискиот стаж со наголемено траење и периодите на стаж на осигурување кои според одредбите на Основниот закон за пензиското осигурување се сметаат со наголемено траење.

3. Преведување на инвалиднините

Член 242

(1) Инвалиднините определени според Законот од 1958 година им се преведуваат по службена должност на инвалиднини според овој закон на сите уживатели на инвалиднина кои тоа право го имаат на 1 јануари 1965 година.

(2) Преведувањето на инвалиднините се врши врз основа на телесното оштетување и степенот на тоа оштетување утврден во решението за определување на инвалиднината според Законот од 1958 година.

(3) Височината на преведената инвалиднина се определува според утврдениот степен на телесното оштетување во процент од износот утврден во членот 89 од овој закон.

4. Додаток за помош и нега

Член 243

Додатокот за помош и нега определен според Законот од 1958 година ќе им се преведе по службена должност на додаток за помош и нега според членот 83 на овој закон на сите уживатели на инвалидска пензија односно осигуреници — слепи, кои тоа право го имаат на 1 јануари 1965 година, а според износите утврдени со прописот на собранieto на републичката заедница на социјално осигурување.

5. Почеток на користењето на преведената пензија, инвалиднина и додаток за помош и нега и постапка за преведување на тие права

Член 244

Инвалидските пензии, инвалиднините и додатокот за помош и нега, преведени по службена должност, им припаѓаат на уживателите на тие права од 1 јануари 1965 година.

Член 245

На сите уживатели на инвалидска пензија кои во смисла на членот 84 од овој закон ги исполнуваат условите за примање заштитен додаток, им припаѓа тој додаток од денот од кој им припаѓа преведената инвалидска пензија, ако до денот на почетокот на применувањето на овој закон им е исплатуван заштитен додаток според Законот од 1958 година.

Член 246

Износот на преведената инвалидска пензија пресметан врз основа на засметувањето на новите периоди на пензиски стаж (член 241), инвалидските пензии определени по барање на уживателите на пензија — воени осигуреници со примена на членот 220 став 3 од Основниот закон за пензиското осигурување или по барање од членот 232 ст. 4 и 5 од овој закон, припаѓаат од првиот ден на наредниот месец по поднесувањето на барањето.

Член 247

(1) За донесување решенија за преведување на инвалидските пензии, инвалиднините и додатокот за помош и нега според овој закон е надлежен определениот комунален завод за социјално осигурување кој ги извршува решенијата за пензија односно решенијата за инвалиднина.

(2) За донесување решенија за преведување на инвалидските пензии, инвалиднините и додатокот за помош и нега во случаите од членот 184 став 3 на овој закон е надлежен републичкиот завод за социјално осигурување.

(3) Одредбите за постапката за остварување на правата според овој закон важат и за преведувањето на инвалидските пензии и другите права.

(4) До донесувањето на решенијата за преведување според ст 1 и 2 на овој член на уживателите на тие права ќе им се исплатува, како аконтација, износот на месечните примања што им припаѓа на 31 декември 1964 година на име инвалидска пензија, инвалиднина и додаток за помош и нега. Со аконтација ќе им се исплатува и износот од 1.500 динари предвиден во точката 3а од Одлуката за дополнување на Одлуката за исплата на додаток на пензија во 1964 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 42/64). Износите исплатени како аконтација ќе се пребијат со износите кои за истото време припаѓаат според решението за преведување само ако износите на преведените инвалидски пензии, инвалиднина и додаток за помош и нега се поголеми од вкупно исплатената аконтација. На уживателите на заштитен додаток ќе им се исплатува тој додаток до денесувањето на решение за правото на заштитен додаток според прописите предвидени во членот 84 став 2 на овој закон.“

Член 126

Членот 263 се менува и гласи:

„(1) Лицата кај кои инвалидноста настапила пред 1 јануари 1965 година и кои ги исполниле условите за здобивање со правата од инвалидското осигурување според Законот од 1958 година но тие права не ги оствариле, можат да ги остварат правата според тој закон ако поднесат барање до 31 декември 1965 година.

(2) Правото од ставот 1 на овој член го имаат и лицата кај кои пред 1 јануари 1965 година настапило влошување на порано утврдената инвалидност или нов случај на инвалидност и кои ги исполниле условите за повторно определување на тоа право според Законот од 1958 година, како и уживателите на инвалидска пензија — инвалиди на трудот од II и III категорија кои до 31 декември 1964 година според тој закон ги исполниле условите за повторно определување на инвалидската пензија врз основа на запослување по пензионирање или за повторно определување на инвалидската пензија според одредбата на точката 8 од Одлуката за измени и дополненија на Одлуката за воведување посебен додаток на пензиите во 1962 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 53/62) односно според одредбата на точката 6 од Одлуката за определување на личните доходи односно платите што се земаат за утврдување на пензискиот основ („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/62).

(3) Одредбите на ст. 1 и 2 од овој член се применуваат согласно и кога телесното оштетување настапило пред 1 јануари 1965 година.

(4) Инвалидските пензии, инвалиднините и додатокот за помош и нега, остварени според овој член ќе се определат според Законот од 1958 година и ќе се преведат според одредбите на овој закон.“

Член 127

Членот 264 се менува и гласи:

„(1) За сите барања за признавање на правата од инвалидското осигурување поднесени до 31 декември 1964 година се решава според прописите што важеле до денот определен за почеток на применувањето на овој закон. Според тие прописи ќе се окончат и сите определувања, пресметувања и преведувања на пензиите односно на другите права од инвалидското осигурување кои според тие прописи се вршат по службена должност.

(2) Инвалидските пензии, инвалиднините и додатокот за помош и нега, определени односно преведени според одредбите на ставот 1 од овој член, ќе се преведат според одредбите на овој закон.“

Член 128

Членот 265 се менува и гласи:

„(1) Врз запослените уживатели на инвалидска пензија што ќе останат запослени и по денот определен за почеток на применувањето на овој закон се применуваат одредбите од овој закон во поглед на користењето на пензијата, како и одредбите за зголемување односно повторно определување на инвалидската пензија, со тоа што времето поминато во запослување по пензионирањето па до 31 декември 1964 година кое според Законот од 1958 година се сметало во работен стаж, да им се засметува во стаж на осигурување за зголемување односно за повторно определување на пензијата според овој закон, или за определување на старосната пензија според Основниот закон за пензиското осигурување.

(2) На уживателот на инвалидска пензија на кој по пензионирањето врз основа на запослување со скратено работно време кое ѝ одговара на неговата преостаната работна способност повторно му е определена инвалидска пензија според членот 56 став 3 од Законот од 1958 година, или во смисла на ставот 4 од тој член му е определена лична пензија според Законот за пензиското осигурување, ќе му се определи на негово барање, според тие прописи повторно инвалидската односно личната пензија од пензискиот основ според просечниот месечен износ на личниот доход кој тој би го остварил ако би работел полно работно време, а кој се пресметува врз основа на личниот доход што тој го остварил работејќи со скратено работно време. Вака определената пензија ќе се преведе според одредбите на овој закон односно според одредбите на Основниот закон за пензиското осигурување. Преведената пензија припаѓа од првиот ден на наредниот месец по поднесувањето на барањето.“

Член 129

Членот 266 се менува и гласи:

„(1) Лицата што по почетокот на применување на овој закон немале својство на осигуреник, а кај кои инвалидноста настапила по 1 јануари 1965 година, се здобиваат со правата според овој закон ако ги исполнуваат со овој закон пропишаните услови.

(2) Правото од ставот 1 на овој член го имаат и лицата кај кои инвалидноста настапила пред 1 јануари 1965 година, а кои по почетокот на применувањето на овој закон немале својство на осигуреник но биле осигуреници по 1 јануари 1959 година. Ова право им припаѓа на лицата што не го искористиле правото од членот 263 став 1 на овој закон или кои според Законот од 1958 година не можеле да се здобијат со правата од инвалидското осигурување затоа што не го наполниле пропишаниот стаж на осигурување или пропишаниот вкупен пензиски стаж ако сè уште постои инвалидност која предизвикува губење или намалување на

работната способност во смисла на овој закон. На тие лица ќе им се засмета во стажот на осигурување за здобивање со правата според овој закон и времето поминато во работен однос со полно работно време по настапувањето на инвалидноста, а ако дошло до влошување на порано утврдената инвалидност, во стажот на осигурување ќе се засмета и времето поминато во работен однос со најмалку една половина од полното работно време (член 40).

(3) Одредбите на ст. 1 и 2 од овој член се применуваат согласно и во случај на настапување на телесно оштетување.

(4) Правата здобиени според овој член припаѓаат од првиот ден на наредниот месец по поднесувањето на барањето.“

Член 130

Членот 267 се менува и гласи:

„На лицата кои по почетокот на применувањето на овој закон не се осигуреници а остваруваат инвалидска пензија според овој закон и тоа од пензискиот основ кој се утврдува од личниот доход според одредбите на Основниот закон за пензиското осигурување им се зема пензискиот основ кој би служел во тие случаи за утврдување на старосната пензија според одредбите на членот 236 од Основниот закон за пензиското осигурување. Ако во овој случај е во прашање инвалидска пензија здобиена врз основа на инвалидност предизвикана со несреќа при работата или со професионална болест, а не постои остварен личен доход за најмалку три години, како пензиски основ се зема пензискиот основ од табелата од членот 243 став 4 на овој закон.“

Член 131

Членот 268 се менува и гласи:

„(1) На осигурениците на кои пензискиот основ им се утврдува според личниот доход во првите пет односно десет години од почетокот на применувањето на овој закон, пензискиот основ за определување на инвалидската пензија им се определува според одредбите на членот 238 од Основниот закон за пензиското осигурување.

(2) Инвалидското осигурување на лица што вршат самостојни дејности а се осигурени според овој закон (член 157) се спроведува во преодниот период според одредбата на членот 240 од Основниот закон за пензиското осигурување.“

Член 132

Чл. 269, 270, 271 и 272 се бришат.

Член 133

Во членот 273 став 1 зборовите: „стопанската организација“ се заменуваат со зборовите: „работната организација“, а зборовите: „помеѓу тарифниот став определен за поранешната и тарифниот став определен за новата работа“ се заменуваат со зборовите: „помеѓу просечниот месечен износ на валоризираниот личен доход (член 129 став 1) остварен според завршната сметка во последната календарска година во која работел на поранешната работа и просечниот месечен износ на личниот доход остварен според завршната сметка во годините на работа на новата работа.“

Во ставот 2 зборовите: „стопанската организација“ се заменуваат со зборовите: „работната организација“.

Ст. 3 и 4 се менуваат и гласат:

„(3) Заради примена на одредбите од овој член, како тешки и по здравјето штетни работи се сметаат запослувањата определени во чл. 40 до 44 на Основниот закон за пензиското осигурување.

(4) Надоместокот од ставот 1 на овој член се зема во просечен месечен износ на личниот доход кој служи за утврдување на пензискиот основ според Основниот закон за пензиското осигурување.“

Член 134

Во членот 274 ст. 1 и 2 зборовите: „членот 29 од Законот за пензиското осигурување“ се заменуваат со зборовите: „членот 138 од Основниот закон за

пензиското осигурување“. Во ставот 4 зборовите: „просечниот пензиски основ од членот 63 на Законот за пензиското осигурување, и тоа:“ се заменуваат со зборовите: „соодветниот нов пензиски основ од табелата од членот 216 став 1 на Основниот закон за пензиското осигурување и тоа пензискиот основ“, а зборовите: „со примена на членот 237 став 2 од Законот за пензиското осигурување“ се заменуваат со зборовите: „со примена на членот 267 од овој закон“.

Ставот 6 се менува и гласи:

„(6) Решението за случаите од овој член го донесува определениот комунален завод за социјално осигурување по прибавено мислење од посебната републичка комисија од членот 195 на Основниот закон за пензиското осигурување.“

Член 135

Чл. 275, 276 и 277 се бришат.

Член 136

Членот 278 се менува и гласи:

„(1) Право на пензија според овој закон не му се воспоставува на лице кое според прописите важечки до денот на почетокот на применувањето на овој закон го изгубило правото на инвалидска пензија или инвалиднина или на кое барањето за признавање на тие права му е одбиено, поради постоење на факти што имаат обележје на соработка со окупаторот или неговите помагачи (без оглед на тоа дали поради тоа е осудувано или не) или поради осуда за кривично дело против народот и државата или за кривично дело на воено злосторство, извршено во воениот период од 1941 до 1945 година. Таквото лице може да се здобие со право на инвалидска пензија или инвалиднина ако во поглед стажот на осигурување и вкупниот пензиски стаж, како и во поглед инвалидноста односно телесното оштетување, ги исполнува условите за здобивање со тие права според овој закон.

(2) На лицето од ставот 1 на овој член што ги исполнува условите за здобивање со правата а не било осигуреник по почетокот на применувањето на овој закон пензијата односно инвалиднината (став 1) му припаѓа од првиот ден на наредниот месец од денот на поднесувањето на барањето.“

Член 137

Чл. 279 и 280 се бришат.

Член 138

Во членот 281 став 3 точка 1 текстот по зборот: „казната“ се брише.

Во точката 2 зборовите: „во височина на просечниот пензиски основ на XX осигуренички разред од членот 63 на Законот за пензиското осигурување“ се заменуваат со зборовите: „според новиот пензиски основ на XX осигуренички разред од табелата од членот 216 став 1 на Основниот закон за пензиското осигурување“.

Ставот 4 се менува и гласи:

„(4) Поблиски прописи за постапката за утврдување и евидентирање на случаите на несреќа или професионална болест под околностите од ставот 1 на овој член донесува, по потреба, сојузниот секретар за внатрешни работи во согласност со сојузниот секретар за труд.“

Член 139

Членот 284 се брише.

Член 140

Во членот 285 став 1 зборовите: „според чл. 37 до 39 од Законот за воените инвалиди од војните“ се заменуваат со зборовите: „според одредбите на Законот за воените инвалиди од војните“.

Ст. 4 и 5 се бришат.

Член 141

Чл. 286, 288, 289, 291, 292 и 293 се бришат.

Член 142

Во членот 108 став 4 и членот 123 ст. 2 и 3 зборовите: „надоместок наместо плата“ се замену-

ваат со зборовите: „надоместок на личниот доход за време на привремената спреченост за работа“.

Во членот 144 став 2 зборовите: „Сојузниот Државен секретаријат за внатрешни работи“ се заменуваат со зборовите: „Сојузниот секретар за внатрешни работи“.

Во сите членови на законот зборовите: „Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за трудот“ се заменуваат со зборовите: „сојузниот секретар за труд“, зборовите: „Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за социјална политика и комунални прашања“ — со зборовите: „сојузниот секретар за здравство и социјална политика“, зборовите: „Секретаријатот на Сојузниот извршен совет за народно здравје“ — со зборовите: „сојузниот секретар за здравство и социјална политика“, зборовите: „Сојузниот државен секретаријат за внатрешни работи“ — со зборовите: „сојузниот секретар за внатрешни работи“, зборовите: „Сојузниот државен секретаријат за работите на финансиите“ — со зборовите: „сојузниот секретар за финансии“, зборовите: „Државниот секретаријат за работите на народната одбрана“ — со зборовите: „државниот секретар за народна одбрана“, со соодветно членување.

Во сите членови на законот зборовите: „редовно работно време“ и зборовите: „полно редовно работно време“ се заменуваат со зборовите: „полно работно време“, зборовите: „работен стаж“ — со зборовите: „стаж на осигурување“, зборовите: „пензиски и работен стаж“ — со зборовите: „пензиски стаж и стаж на осигурување“, зборовите: „работен и пензиски стаж“ — со зборовите: „стаж на осигурување и пензиски стаж“, зборовите: „органот на службата за посредување на трудот“ — со зборовите: „заводот за запослување работници“, зборовите: „лична пензија“ — со зборовите: „старосна пензија“, зборовите: „Законот за пензиското осигурување“ — со зборовите: „Основниот закон за пензиското осигурување“, а зборовите: „околинскиот завод“ — со зборовите: „комуналниот завод“, со соодветно членување.

Во сите членови на законот зборовите: „општинскиот народен одбор“, зборовите: „советот на околинскиот народен одбор“ односно зборовите: „околинскиот народен одбор“ со различни членувања се заменуваат со зборовите: „општинското собрание“, со зборовите: „советот на општинското собрание“ односно со зборовите: „околинското собрание“, со соодветно членување.

Член 143

Се овластува Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина да го утврди пречистениот текст на Законот за инвалидското осигурување, како и во согласност со измените и дополненјата што ги содржи овој закон да го изврши потребното усогласување на називите на органите и изразите употребени во законот.

Член 144

Рокот за донесување на решенијата по барањата за определување на правото на инвалидска пензија, на инвалиднина и на додаток за помош и нега, според овој закон започнува да тече од 1 мај 1965 година. По исклучок, на уживателите на инвалидска пензија кои на 1 јануари 1965 година се затекнале во запослување, одредбите од овој закон за користењето на пензијата за време на запослување ќе се применуваат од 1 март 1965 година, до кој ден ќе се применуваат соодветните одредби на Законот од 1958 година.

Член 145

Овој закон ќе се применува од 1 јануари 1965 година.

Член 146

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

41.

Врз основа на членот 171 став 2 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и членот 12 став 1 од Законот за изборот на сојузните пратеници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/63), донесувам

ОДЛУКА

ЗА РАСПИШУВАЊЕ ИЗБОРИ НА ПРАТЕНИЦИ ЗА СОЈУЗНАТА СКУПШТИНА

1. Се распишуваат избори на сојузни пратеници за сите собори на Сојузната скупштина на местото на сојузните пратеници на кои во смисла на членот 3 од Законот за изборните единици за избор на пратеници за Сојузната скупштина („Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/63) им престанува мандатот.

Изборите ќе се одржат во следните изборни единици:

I. ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Изборна единица 2) Босанска Градишка,
Изборна единица 3) Јајце,
Изборна единица 5) Сански Мост,
Изборна единица 7) Босански Брод,
Изборна единица 9) Маглај,
Изборна единица 10) Ливно,
Изборна единица 12) Требиње,
Изборна единица 14) Горажде,
Изборна единица 16) Виоко,
Изборна единица 18) Биелина и
Изборна единица 19) Брчко.

II. ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА ЦРНА ГОРА

Изборна единица 22) Иванград.

III. ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Изборна единица 25) Бјеловар,
Изборна единица 26) Копривница,
Изборна единица 29) Карловац,
Изборна единица 30) Нашице,
Изборна единица 33) Славонска Пожега,
Изборна единица 34) Винковци,
Изборна единица 37) Риека,
Изборна единица 38) Петриња,
Изборна единица 40) Дубровник,
Изборна единица 43) Шибеник,
Изборна единица 45) Чаковец,
Изборна единица 48) Загреб I,
Изборна единица 50) Загреб III и
Изборна единица 51) Загреб IV.

IV. ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Изборна единица 52) Битола,
Изборна единица 53) Куманово,
Изборна единица 56) Скопје II и
Изборна единица 57) Штип I.

V. ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА СЛОВЕНИЈА

Изборна единица 62) Цеље II,
Изборна единица 63) Копер,
Изборна единица 67) Ново Место,
Изборна единица 69) Мурска Собота и
Изборна единица 70) Птуј.

VI. ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Изборна единица 74) Белград IV — Врачар,
Изборна единица 75) Белград V — Земун,
Изборна единица 76) Белград VI — Звездара,
Изборна единица 79) Светозарево,
Изборна единица 81) Кралево,
Изборна единица 82) Крушевац,
Изборна единица 84) Трстеник,
Изборна единица 86) Владичин Хан,
Изборна единица 89) Ниш,
Изборна единица 90) Пирот,

Изборна единица 93) Бечеј,
 Изборна единица 95) Панчево,
 Изборна единица 97) Петровац,
 Изборна единица 99) Смедерево,
 Изборна единица 100) Рума,
 Изборна единица 102) Сента,
 Изборна единица 103) Сомбор,
 Изборна единица 105) Приеполе,
 Изборна единица 108) Лозница,
 Изборна единица 110) Валево,
 Изборна единица 112) Заечар,
 Изборна единица 114) Зрењанин,
 Изборна единица 115) Ѓњилане,
 Изборна единица 119) Призрен и
 Изборна единица 120) Урошевац.

2. Избирањето на сојузни пратеници за сите собори на Сојузната скупштина ќе се одржи во општинските собранија на целата територија на Југославија на 4 април 1965 година.

Избирањето на пратеници за Сојузниот собор од страна на избирачите ќе се одржи на целата територија на Југославија на 18 април 1965 година.

3. Избирањето на пратениците што за Сојузниот собор ги избираат републичките собори на републичките собранија и покраинските собори на покраинските собранија ќе го извршат, согласно со одредбите од Законот за изборот на сојузните пратеници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/63), соодветните претставнички тела најдоцна до 15 мај 1965 година како ден со кој, во смисла на членот 22 став 4 од Уставниот закон за спроведување на Уставот, им престанува функцијата на сојузните пратеници чиј мандат истекува.

4. За спроведувањето на оваа одлука ќе се грижи Сојузната изборна комисија.

02—бр. 227/1

5 февруари 1965 година
 Белград

Претседател
 на Сојузната скупштина,
 Едвард Кардељ, с. р.

42.

Врз основа на членот 174 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Сојузната скупштина, на седницата на Сојузниот собор од 25 јануари 1965 година и на седницата на Стопанскиот собор од 25 јануари 1965 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ СРЕДСТВА ОД СТОПАНСКИТЕ РЕЗЕРВИ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА

1. Од средствата на стопанските резерви на федерацијата, што ќе се формираат според прописите за извршување на Општествениот план на Југославија за 1965 година, ќе се доделува на Југословенската инвестициона банка износот од 5 000 милиони динари.

2. Средствата од точката 1 на оваа одлука Југословенската инвестициона банка ќе ги употреби за давање кредит на Заедницата на југословенското електростопанство заради покривање на кусоците настанати во работењето на републичките електростопански заедници во 1964. година.

Југословенската инвестициона банка ќе го одобри кредитот од точката 1 на оваа одлука со рок за враќање до 30 јуни 1965 година и со интерес по стопа од 1% годишно.

3. Средствата остварени со наплата на кредитот даден според оваа одлука Југословенската инвестициона банка ќе ги одобри во корист на стопанските резерви на федерацијата.

4. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Сојузна скупштина

АС бр. 231

26 јануари 1965 година
 Белград

Претседател
 на Сојузната скупштина,
 Едвард Кардељ, с. р.

Претседател
 на Стопанскиот собор,
 Осман Карабеговиќ, с. р.

Претседател
 на Сојузниот собор,
 Мијалко Тодоровиќ, с. р.

43.

Врз основа на членот 176 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Сојузната скупштина, на седницата на Сојузниот собор од 25 јануари 1965 година и на седницата на Социјално-здравствениот собор од 14 јануари 1965 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ЛИЧНИОТ ДОХОД КОЈ СЛУЖИ ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПЕНЗИСКИОТ ОСНОВ И ПЛАЌАЊЕ НА ПРИДОНЕСИТЕ

1. Личниот доход кој според одредбите на оваа одлука служи за утврдување на пензискиот основ во смисла на Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 51/64) и Основниот закон за инвалидското осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 49/58, 27/59 и 53/62 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 5/65), се зема и како основа за пресметување и плаќање на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување, ако со оваа одлука или сојузен закон не е определено поинаку.

2. Како личен доход кој служи за утврдување на пензискиот основ се зема личниот доход на работникот остварен со работа во полно, неполно и продолжено работно време, утврден врз основа на годишната пресметка по сите основи и мерила од општиот акт на работната или друга организација односно орган (во понатамошниот текст: организацијата, со кој е регулирана распределбата на личните доходи на работниците.

3. Личниот доход остварен за работа во полно и продолжено работно време во одделна година се зема во вкупен износ и се пресметува на полно работно време за временскиот период во кој работникот вистински работел во односната година.

Како полно работно време, во смисла на одредбите на оваа одлука, се зема вкупниот број на часовите на работа на работникот во една седмица или за подолг период, утврден со прописот односно општиот акт на организацијата.

4. Работникот ангажиран за работа на сезонски работи, кој на такви работи поминал вкупно најмалку 4 месеци во одделна година а работел преку полното работно време, може да бара како стаж на осигурување да му се признае сразмерно подолг временски период. Вкупниот фонд на оствареното работно време се пресметува на полно работно време, па така добиениот подолг период, но најмногу 12 месеци во една година, се утврдува како стаж на осигурување. За утврдување на пензискиот основ во тој случај се зема вкупно остварениот личен доход во односната година пресметан на полно работно време за утврдениот подолг временски период.

За работниците што работат на сезонски работи за кои времето поминато на работа не се евидентира вкупниот фонд на оствареното работно време во смисла на ставот 1 од оваа тачка се утврдува врз основа на постигнатиот ефект и времето потребно за остварување на тој ефект кое е утврдено со општиот акт на организацијата.

5. На работник кој во одделна година се наоѓа во два или повеќе работни односи со не-

полно работно време чиј збир на работните часови изнесува полно работно време, како личен доход за утврдување на пензискиот основ му се зема вкупниот износ на личните доходи остварени во сите работни односи. Ако збирот на работните часови изнесува повеќе од полното работно време, за пензиски основ се зема вкупниот износ на личните доходи остварени во сите работни односи, пресметан на полно работно време во смисла на одредбата на точката 3 од оваа одлука.

6. На работник кој се наоѓа запослен во еден или повеќе работни односи, чиј збир на работните часови не изнесува полно работно време но изнесува најмалку една половина од полното работно време, стажот на осигурување му се утврдува врз основа на вкупниот број на часовите на таква работа остварени во одделна година и пресметан на полно работно време. За утврдување на пензискиот основ во тој случај се зема вкупниот износ на личниот доход остварен со таква работа, пресметан на полно работно време.

7. За периодите во кои работникот не работел а остварувал надоместок на личниот доход регулиран со прописите за работните односи, како личен доход за утврдување на пензискиот основ се зема:

1) ако остварувал надоместок во организацијата со која е во работен однос — износот на надоместокот кој во организацијата му е исплатен;

2) ако за време на отсутствувањето од работа му е исплатен надоместок од друга организација — износот на надоместокот кој би му припаѓал ако би бил исплатуван од организацијата со која е во работен однос.

Ако надоместокот на личниот доход за одделни случаи не е регулиран со прописите за работните односи, за утврдување на пензискиот основ за тоа време се зема износот на надоместокот на личниот доход кој за такви случаи е утврден со општиот акт на организацијата.

8. За времето за кое работникот отсутствувал од работа поради привремена спреченост за работа во смисла на Законот за здравственото осигурување (Службен лист на СФРЈ, бр. 22/62 и 53/62), за утврдување на пензискиот основ се зема основот од кој му е пресметан надоместокот на личниот доход според тој закон.

Ако работникот за време на боледување подолго од една година примал зголемен надоместок на личниот доход според одредбите на членот 56 од Законот за здравственото осигурување, за утврдување на пензискиот основ за тоа време се зема основот од кој му е пресметан надоместокот на личниот доход зголемен за оној процент за кој е зголемен надоместокот.

Ако за утврдување на пензискиот основ се зема и времето за кое работникот порано како инвалид примал материјално обезбедување во врска со користење на правото на професионална рехабилитација според прописите за инвалидското осигурување, пензискиот основ за тоа време се утврдува според ст. 1 и 2 од оваа точка.

На износите што се земаат за утврдување на пензискиот основ според одредбите на оваа точка, не се плаќа придонес за пензиско осигурување.

9. На запослен инвалид на трудот од II и III категорија инвалидност кој за време на запослувањето прима надоместок на личниот доход според прописите за инвалидското осигурување, во личниот доход за утврдување на пензискиот основ, покрај личниот доход остварен со работа, влегува и износот на надоместоците што за време на запослувањето му припаѓаат според прописите за инвалидското осигурување.

10. На уживател на инвалидска пензија — инвалид на трудот од II категорија инвалидност запослен со скратено работно време кое ѝ одговара на неговата преостаната работна способност односно на уживател на инвалидска пензија — воен осигуреник кој работи со најмалку една половина редовно работно време, ако врз основа на такво запо-

слување остварува нова пензија, во пензискиот основ за определување на новата пензија според прописите за инвалидското односно пензиското осигурување се зема износот на личниот доход што тој би го остварил ако би работел полно работно време. Тој износ се пресметува врз основа на личниот доход што запослениот уживател на инвалидска пензија го остварувал работејќи со скратено работно време.

11. На членовите на претставнички тела и нивни органи, на постојани должности, како и на функционерите што ги избира или ги именува претставничко тело на општествено-политичка заедница, кои за својата работа примаат постојан месечен надоместок според посебни прописи, како личен доход за утврдување на пензискиот основ им се зема тој надоместок со постојаните месечни додатоци кои според тие прописи им припаѓаат за вршење на функцијата.

12. На избраните лица на постојани должности во општествени организации, задружни организации, комори и др., на кои тоа им е единствено или главно занимање, како личен доход за утврдување на пензискиот основ се зема постојаниот надоместок за вршење на таа должност со постојаните месечни додатоци за вршење на функцијата утврден со општиот акт на организацијата.

13. На работниците запослени кај приватни работодавци, како личен доход за утврдување на пензискиот основ им се зема платата утврдена со договорот (во фиксен износ или во процент зависно од постигнатите резултати на работа), која служи како основ за плаќање на придонесите.

14. Во личниот доход за утврдување на пензискиот основ влегува и боречкиот додаток што го примаат лица во работен однос според посебни прописи.

15. На работниците запослени во странство кај меѓународни и други организации по основот на меѓународен договор или кај стопански работодавци, ако за тоа време се осигурени кај југословенски носител на социјално осигурување, како личен доход за утврдување на пензискиот основ им се зема основот кој служел за плаќање на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување, а кој го утврдува собрание на Југословенската заедница на социјалното осигурување.

За работниците што го остваруваат правото на пензија по основот на конвенциите за социјално осигурување, а чие последно запослување било во странство, пензискиот основ го утврдува собрание на Југословенската заедница на социјалното осигурување.

16. На осигурениците кои по престанокот на задолжителното осигурување со плаќање на придонесите го продолжат своето осигурување според одредбите на Основниот закон за пензиското осигурување, како пензиски основ им се зема основот од кој за тоа време се пресметува и се плаќа придонесот во смисла на одредбите од тој закон.

17. На осигурениците што вршат самостојна дејност како пензиски основ им се зема основот кој служи за плаќање на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување утврден со закон или со договор за установување односно спроведување на нивното осигурување, согласно со одредбите на Основниот закон за пензиското осигурување.

18. За утврдување на пензискиот основ не се земаат предвид примањата што немаат карактер на личен доход утврден според основите и мерилата за распределба на личните доходи, а кои работникот ќе ги оствари со дополнителна работа во организацијата со која е во работен однос, или во друга организација, како ниту примања што претставуваат надоместок на трошоци според посебни прописи. Исто така не се земаат ниту давањата во натура односно надоместоците за давања натура.

19. При утврдување на просечниот месечен износ на личниот доход за определување на пензискиот основ се зема негов износот на личниот доход.

20. Просечниот месечен нето износ на личниот доход на работникот кој служи како пензиски основ се утврдува така што вкупниот нето износ на личниот доход на работникот, утврден за секоја година врз основа на завршната сметка на организацијата, ќе се подели со бројот на месеците на полното работно време односно на работното време сведено на полно работно време.

Добиените просечни месечни износи на личните доходи од одделни календарски години се пресметуваат со примена на пропишаните валоризациони фактори спрема нивото на личните доходи од последната календарска година пред годината во која осигуреникот ја остварува пензијата, па така валоризираните износи на личните доходи од сите години ќе се соберат и добиениот збир ќе се подели со бројот на годините на оној период кој се зема за утврдување на пензискиот основ во смисла на чл. 30 и 238 од Основниот закон за пензиското осигурување.

За сите лични доходи што влегуваат во пензискиот основ се применуваат валоризационите фактори пропишани за територијата на републиката на која се наоѓа определен комунален завод за социјално осигурување надлежен за решавање за правото на пензија.

21. Календарските години во кои личниот доход не е остваруван за најмалку 6 месеци работа со полно работно време, односно за сразмерен број месеци работа со неполно работно време, не се земаат предвид како година на осигурување, туку раздобјето од кое личните доходи се земаат за утврдување на пензискиот основ се продолжува нааназад сè додека не се добие потребно раздобје за утврдување на пензискиот основ во смисла на чл. 30 и 238 од Основниот закон за пензиското осигурување.

22. Личните доходи кои според одредбите на точ. 2 до 19 од оваа одлука влегуваат во пензискиот основ, се земаат вкупно најмногу до износот определен во смисла на членот 31 од Основниот закон за пензиското осигурување.

23. Личниот доход кој им служи за утврдување на пензискиот основ на воените осигуреници се утврдува со посебен пропис кој врз основа на членот 51 од Основниот закон за пензиското осигурување го донесува државниот секретар за народна одбрана.

24. За утврдување на пензискиот основ ќе се применуваат:

1) одредбите од точ. 1 до 22 на оваа одлука — ако пензискиот основ се утврдува врз основа на личните доходи остварени почнувајќи од 1 јануари 1965 година;

2) одредбите на Одлуката за определување на личните доходи односно платите што се земаат за утврдување на пензискиот основ („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/62) и Упатството за примена на Одлуката за определување на личните доходи односно платите што се земаат за утврдување на пензискиот основ („Службен лист на СФРЈ“, бр. 24/64) — ако пензискиот основ се утврдува врз основа на личните доходи остварени за периоди пред 1 јануари 1965 година.

Одредбите на одлуката и упатството од ставот 1 под 2 на оваа точка ќе се применуваат и во случаите за кои според одредбите на чл. 231 и 232 од Основниот закон за пензиското осигурување е предвидено дека по барањата за пензија поднесени по 31 декември 1964 година ќе се решава според поранешните прописи. Во тие случаи, поранешните прописи ќе се применуваат и на личните доходи остварени во 1965 година кои според тие прописи влегуваат во пензискиот основ.

25. Ако за утврдување на пензискиот основ се земаат и личните доходи остварени пред 1 јануари 1965 година, нето износ на личниот доход е износот кој останува по одбивање на придонесите што се плаќаат од личниот доход без одбивање на дополнителниот придонес за буџетите од личниот доход.

26. Се овластува сојузниот секретар за труд да дава, по потреба, поблиски упатства за начинот за пресметување на просечниот месечен износ на личниот доход кој служи за утврдување на пензискиот основ во смисла на точ. 24 и 25 од оваа одлука.

27. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1965 година.

Сојузна скупштина

АС бр. 206

26 јануари 1965 година

Белград

Претседател

на Сојузната скупштина,

Едвард Кардељ, с. р.

Претседател

на Социјално-

здравствениот собор,

Олга Врабич, с. р.

Претседател

на Сојузниот собор,

Мијалко Тодоровиќ, с. р.

44.

Тргувајќи од фактот дека со досегашниот силен развој на производните сили, напоредно со општиот развој на земјата, се остварени материјални и други услови за побрз развој на научната работа и за непосредно влијание на науката врз општествената практика;

дека понатамошно суштествено унапредување на стопанството и општествените служби, како и зголемување на животниот стандард на работните луѓе може да се оствари, пред сè, со постојано зголемување продуктивноста на трудот, со модернизација на условите за работата и со пополни вклучување на нашето стопанство во меѓународната поделба на трудот;

дека нужните промени и напредокот во стопанството и во општествениот живот бараат поширок, посестран и поефикасен развој и примена на достигнувањата на науката и технологијата во производствените и другите области и општествениот труд и создавањето;

земајќи ги предвид поставките изразени во Резолуцијата на Сојузната скупштина за основните насоки за понатамошен развој на стопанскиот систем од 21 мај 1964 година;

Разгледувајќи ја состојбата и проблемите на научноистражувачката работа на заедничката седница на Сојузниот собор и Просветно-културниот собор на Сојузната скупштина од 20 октомври 1964 година, врз основа на елаборатот на Сојузниот совет за координација на научните истражувања, експозето на претставниците на Сојузниот извршен совет, мислењата и предлозите на заинтересираните организации, установи и научни работници, како и врз основа на извештаите и предлозите од Координационото тело за научноистражувачка работа на Просветно-културниот собор, Одборот за просветно-културни прашања на Сојузниот собор, Стопанскиот собор и Социјално-здравствениот собор,

Сојузната скупштина, на седницата на Сојузниот собор од 25 јануари 1965 година и на седницата на Просветно-културниот собор од 22 јануари 1965 година, врз основа на членот 175 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, донесе

РЕЗОЛУЦИЈА

ЗА НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКАТА РАБОТА

I

1. Понатамошниот општествено-економски и културен развој на земјата, посебно интензификацијата на стопанството бара сè побрза примена на неговите резултати во стопанството и општествените дејности. Науката и примената на нејзините резултати треба да станат суштествен фактор за развојот на стопанството и општествените дејности, како и всопшто за поширокото воспоставување

на социјалистичките односи и поттикнување на општествениот напредок.

Со општествените планови и со определени усогласени мерки на економската политика општествено-политичките заедници ќе создаваат материјални и други соодветни услови кои поволно ќе влијаат врз научноистражувачката работа и ќе го поттикнуваат неговиот поинтензивен развиток.

Со спроведувањето на Резолуцијата за основните насоки за понатамошен развој на стопанскиот систем, како и со други акти и мерки на претставничките тела, нивните органи, телата за координација на научните истражувања и други општествени тела, треба да се обезбеди постојано усогласување на општествено-економските услови за развиток на научните истражувања со потребите на стопанството и општеството.

Стопанските и други работни организации, нивните здруженија и заедници, стопанските комори, универзитетите, академиите на науките и научните друштва, треба во рамките на своите функции и дејствувањето, како и по пат на меѓусебна соработка, да ја разгледуваат состојбата и проблемите на научноистражувачката работа, да даваат предлози и преземаат иницијативи и мерки за нејзино унапредување и да придонесуваат за создавање поволни услови за нејзиниот развиток.

2. Со мерките на стопанската политика треба да се овозможат постабилни издвојувања на средства за научноистражувачка работа.

Општествено-политичките заедници, органите на самоуправувањето во работните и други организации, како и научните установи, треба да настојуваат средствата за научни истражувања да бидат во постојан пораст, зависно од порастот на националниот доход, од резултатот на работата и од значењето што одделни подрачја на научноистражувачката работа го имаат за општеството.

Научноистражувачките организации и научните работници треба да се здобиваат со доход што им одговара на резултатите на нивната работа, на нејзиното општествено значење и на потребите од постојан развиток на науката, а сè тоа треба да придонесе за поусогласен развој на научните институции и на базата на истражувањата и за побрзо и поефикасно образование и усовршување на научните работници. Остварувајќи доход според резултатите од работата и според значењето што го имаат за општеството, научноистражувачките организации создаваат услови и за поширок развиток на самоуправните односи на подрачјето на својата работа и за поголема ангажираност и одговорност на научните работници.

3. Работните организации во стопанството и во други области на општествените дејности заедно со работните организации во областа на научната работа, треба да станат основни носители на утврдувањето и реализирањето на научноистражувачките задачи и програми и на нивното финансирање. Издвојувањето на соодветни средства за научни истражувања, за развивање на пронајдушвството, за рационализација на производството, за техничка и технолошка соработка, како и воопшто за развој на научноистражувачката дејност и што поширока примена на научните دستигања, треба да биде значаен елемент на распределбата на вкупниот приход. Работните организации треба според своите потреби да утврдат стабилни пропорции за издвојување средства за научноистражувачка работа од својот вкупен доход.

4. Посебна улога во развојот и финансирањето на определени научни истражувања и форми на научна работа, особено во унапредувањето на фундаменталните истражувања, научната мисла и научните методи, имаат универзитетите, академиите на науките и научните друштва. При овие организации можат, од здружените средства на факултетите, високите школи и институтите, и од средствата што ќе им ги стават на располагање општествено-политичките заедници и работните и други орга-

низации, да се формираат фондови кои би се управувале во согласност со начелата на самоуправувањето.

5. Федерацијата, републиките и другите општествено-политички заедници треба во согласност со порастот на средствата со кои располагаат, постабилно да ги планираат средствата за научноистражувачка работа.

Овие средства треба да се користат за систематско и планско поттикнување на определени области на научното истражување, како и за развиток на одделни научни дисциплини и на научноистражувачките организации од посебен интерес за општествено-економскиот развиток. Фондовите што за таа цел се формираат при општествено-политичките заедници треба, пред сè, да ги поттикнуваат работните организации на издвојување поголеми средства за научни истражувања, како и да придонесат за ангажирање банкарски средства за оваа цел.

Управувањето со фондовите на општествено-политичките заедници кои служат за финансирање на научноистражувачката работа треба повеќе да им се доближи на корисниците на средствата од тие фондови.

6. На носителите на научноистражувачката дејност треба да им се овозможи за извршување на научноистражувачките задачи да можат да користат и кредитни средства, по правило, под поповолни услови од општите услови за кредитирање. Со мерките на кредитната политика треба да се влијае врз ангажирање што поголеми банкарски средства за кредитирање на научноистражувачката дејност.

Во рамките на надворешнотрговскиот, девизниот и царинскиот режим треба да им се дадат потребни олесненија на научноистражувачките организации во нивното работење со странство.

7. Заради поефикасен развиток на научноистражувачката работа и порационално користење на расположивите сили и средства, како и заради потребите на самата научна работа, ќе се поттикнува и ќе се помага создавањето на заеднички програми за научни истражувања, координацијата на научноистражувачката работа и здружувањето на средства на работните, научните и други организации за тие цели. Соработката, координацијата и здружувањето во областа на научните активности треба да се развиваат при полно почитување на самоуправните права и самостојноста на научните установи. Со соработка на научните организации и установи, факултетите, работните организации во стопанството и во другите области на општествените дејности и на општествено-политичките заедници, со нивни договори, по пат на склучување договори, треба да се утврдуваат правите и задачите на научните истражувања врз основа на заедничките интереси.

При разработката на мерките на стопанската политика треба особено да се поттикнуваат развидните форми на здружување средства за остварување на научноистражувачки програми и задачи, како и основањето на заеднички научноистражувачки организации и други форми на обединување на научните активности.

Во рамките на стопанските комори и здруженија треба да се развиваат такви односи меѓу работните организации кои би овозможиле и заеднички акции во областа на научните истражувања и би го поттикнувале развојот на научноистражувачките дејности, со што би се придонесло за остварување услови за побрз развој на интеграционите процеси. Стопанските комори и здруженија треба да го поттикнуваат развивањето на научноистражувачката работа и примена на научните دستигања во работните организации, како и нивното поврзување со други научноистражувачки организации заради остварување на заедничките програми.

8. Во научноистражувачките организации треба врз основа на самоуправување, а во согласност со резултатите од научните истражувања, да се из-

градуваат такви односи кои ќе овозможат што по-слободна и поширока активност на научните работници, работни групи и екипи, како и што поадекватен надоместок за нивната работа. Тое ќе придонесе и за нивната пополнила општествена афирмација заснована врз резултатите од работата. Истовремено, треба да се обезбеди научните создавања и резултати да ѝ бидат достапни на пошироката јавност.

9. За да се обезбеди развиток на научноистражувачката работа треба постојано да се подобруваат условите за работа на научните и стручните работници и да се помага во подигањето и усовршувањето на научноистражувачките кадри.

Политиката на подигање и усовршување на научноистражувачките кадри треба првенствено да се заснова врз начелото стручните и научноистражувачките кадри да се образуваат низ самата работа, комбинирана со различни форми на научни студии и усовршување. Покрај научноистражувачките организации во тоа особено значајна улога имаат универзитетите.

Постдипломските студии треба понатаму да се унапредуваат како значајна форма на изградба и усовршување на висококвалификувани кадри и повеќе отколку до сега да се развиваат и да се користат за научна подготовка и специјализација во сите области. Заради што поуспешно подигање на кадрите, треба да се поттикнува поширока соработка меѓу универзитетите и научноистражувачките и работните организации. Здружувањето на средства и соработката меѓу универзитетските институти и катедри и истакнати научни работници се еден од патите овие студии да се подигнат на повисоко ниво.

10. Академиите на науките и научните друштва треба да ја насочат својата активност кон што поширока размена на научни создавања и да го помагаат и унапредуваат развојот на научната мисла, научната критика, научните комуникации и публикувањето на научни трудови. Академиите на науките и научните друштва треба да собираат околу себе што поширок круг научни работници заради поттикнување на размената на искуства и унапредување на научното мислење и проверување, како и за афирмација на научните трудови.

11. По пат на меѓународна научна соработка и техничка и технолошка соработка и размена, треба да се унапредуваат нашите научни истражувања и да се вклучуваат во меѓународната научноистражувачка дејност. Програмата за специјализација на нашите кадри во странство треба да биде усогласена со потребите и целите на општествено-економскиот развиток на земјата. Во таа смисла научноистражувачките организации и други органи и организации ќе ги изградуваат критериумите за користење на специјализацијата во странство.

12. Сложеноста на научноистражувачката работа и на научната активност бара развивање различни форми на научноистражувачки организации во стопанството и општествените дејности и неопходност од единствено развивање и заемно поврзување на фундаменталните, применетите развојно-технолошките истражувања. Овие заемни односи се обусловени со конкретните задачи, со нивото на научните создавања и со други фактори. За сè тоа треба да се води сметка при основањето и финансирањето на научноистражувачките организации и утврдувањето на нивните задачи. Со статутите на научноистражувачките организации и со договорите што ќе се склучуваат со тие организации, ќе се регулираат правците на нивната работа и нивните одделни задачи.

II

13. Органите, организациите и работните заедници што учествуваат во организирањето, насочувањето и остварувањето на научните дејности, со своите одлуки, акции и мерки ќе ги обезбедуваат поставките на оваа резолуција.

Другите органи и сите заинтересирани работни и општествено-политички заедници треба своите задачи и обврски во врска со развивањето и унапредувањето на научноистражувачката работа да ги усогласат со оваа резолуција.

Сојузниот извршен совет и другите сојузни органи, ќе ѝ поднесат на Сојузната скупштина соодветни предлози на мерки за да се обезбеди доследна примена на оваа резолуција.

Сојузна скупштина

АС бр. 161

26 јануари 1965 година

Белград

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

Претседател
на Просветно-културниот
собор,
Никола Секулиќ, с. р.

Претседател
на Сојузниот собор,
Мијалко Тодоровиќ, с. р.

45.

Врз основа на членот 10 од Законот за придонесите за обнова и изградба на Скопје („Службен лист на СФРЈ“, бр. 51/64), сојузниот секретар за финансии пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА ПРЕСметУВАЊЕ И ПЛАќАЊЕ НА ПРИДОНЕСИТЕ ЗА ОБНОВА И ИЗГРАДБА НА СКОПЈЕ

I. НАЧИН НА УТВРДУВАЊЕ НА ОСНОВИЦАТА ЗА ПЛАќАЊЕ И НАЧИН НА ПРЕСметУВАЊЕ НА ПРИДОНЕСИТЕ ЗА СКОПЈЕ

1. Придones од средствата наменети за инвестиции

Член 1

Придонесот за Скопје од средствата наменети за инвестиции (член 1 став 2 точка 1 од Законот за придонесите за обнова и изградба на Скопје — во понатамошниот текст: Законот) стопанските и други работни организации што работат според прописите што важат за стопанските организации го плаќаат по стопа од 2% од основницата определена во членот 2 точка 1 на Законот.

Стопанските организации и други работни организации од ставот 1 на овој член на кои според посебни сојузни прописи во целина или делумно им е отстапен придонесот од доходот со тоа што задолжително да го внесат во својот деловен фонд или во фондот на заедничката потрошувачка, во основницата за плаќање на придонесот за Скопје по стопа од 2% не го внесуваат и износот на отстапениот им придонес од доходот што ќе го внесат во својот деловен фонд или во фондот на заедничката потрошувачка.

Стопанските организации и други работни организации од ставот 1 на овој член што во својот деловен фонд или во фондот на заедничката потрошувачка ќе ги внесат средствата што ги добиле како дотација или за санација, во основницата за плаќање на придонесот за Скопје по стопа од 2% не го внесуваат и износот на средствата што ги добиле како дотација или за санација, ако давателот на тие средства на нив платил придонес за Скопје по стопа од 2% според членот 2 или 3 од Законот.

Пресметувањето на износот на придонесот врз основницата од ставот 1 на овој член се врши на тој начин што врз таа основница ќе се примени стопата од 2%.

Член 2

Придонесот за Скопје од средствата наменети за инвестиции го плаќаат корисниците на општествен имот наведени во членот 2 точ. 2 до 5 од Законот, по стопа од 2% од основницата определена во тие одредби на Законот.

Основницата за плаќање на придонесот за Скопје од средствата наменети за инвестиции, кој според

членот 2 точка 6 од Законот го плаќаат другите корисници на општествен имот, ја сочинуваат:

1) остварениот прилив на средствата во фондовите на општествено-политичките заедници основани исклучиво за финансирање инвестиции, освен во фондовите од членот 2 точ. 3 и 5 на Законот; остварениот прилив на средствата во фондовите на државните органи, установите и другите корисници на општествен имот, што имаат инвестиционен карактер, како што се: инвестициони фонд, фондот за заедничка потрошувачка, фондот за опрема и друго; остварениот прилив на средствата што имаат инвестиционен карактер а кои не се уплатуваат во фондовите (средства на месниот самопридонес, издвоените посебни средства за финансирање инвестиции и др.);

2) потрошените средства за инвестиции (извршени исплати и дадени аванси) предвидени во финансиските планови и буџетите односно претсметките на корисниците на општествен имот, освен средствата наведени во точката 1 од овој став.

Како остварен прилив на средствата од точката 1 на ставот 2 од овој член се подразбира текуштиот прилив на средства во текот на годината во фондовите, односно текуштиот прилив на средства што не се уплатуваат во фондови, како и приливот на овие средства според завршната сметка за претходната година.

Ако средствата од точката 2 на ставот 2 на овој член се орочени кај банката, на износот на орочените средства се плаќа придонес за Скопје по стопа од 2% од членот 2 точка 6 на Законот. Ако овие средства дополнително се користат за инвестиции, на тие средства нема повторно да се плати придонес за Скопје.

Член 3

Како прилив на средства кој служи како основица за пресметување и уплатување на придонесот за Скопје според членот 2 точ. 2 до 6 на Законот, се подразбира вкупниот прилив на средствата на сметката на фондот односно на сметката на средствата, кои не се уплатуваат во фондови освен:

- 1) интеркаларниот интерес по кредитите во користење;
- 2) кредитите и позајмиците;
- 3) вратените орочени средства;
- 4) наплатената отплата од ануитетите по дадените кредити;
- 5) наплатената провизија што ѝ припаѓа на банката;
- 6) вратените погрешно или повеќе платени средства;
- 7) дотациите на кои давателот платил придонес за Скопје по стопа од 2% според членот 2 или 3 на Законот.

Член 4

Придонесот за Скопје според членот 2 од Законот не се плаќа:

- 1) на средства со кои општествената заедница учествува во обновата и изградбата на Скопје врз основа на Законот за вкупниот износ на средствата со кои општествената заедница учествува во обновата и изградбата на Скопје („Службен лист на СФРЈ“, бр. 51/64);
- 2) на средства со кои Социјалистичка Република Македонија, градот Скопје и општините на неговата територија, како и работните организации на територијата на град Скопје, учествуваат во обновата и изградбата на Скопје според програмата на Собранието на град Скопје;
- 3) на средства што ги даваат други општествено-политички заедници, работни и други организации и општествено-политички организации за обнова и изградба на Скопје;
- 4) на средства добиени од странство на име помош за обнова и изградба на Скопје;
- 5) на средства формирани за отстранување на последиците од поплавите во октомври 1964 година во Социјалистичка Република Хрватска и Социјалистичка Република Словенија и на средства за

отстранување на последиците од земјотресот во Славонски Брод (од дотации и прилози од општествено-политички заедници, работни организации, кредити и друго), без оглед на тоа дали тие средства се внесени во посебни фондови или се издвоени на посебни сметки.

2. Придонес од средствата за материјални расходи на општата потрошувачка

Член 5

Придонесот за Скопје од средствата за материјални расходи на општата потрошувачка (член 1 став 2 точка 2 од Законот) државните органи и општествените организации, како и установите и другите корисници на општествен имот кои не работат според прописите што важат за стопанските организации, го плаќаат по стопа од 2% од основицата определена во чл. 3 до 6 на Законот.

3. Придонес од личниот доход од работен однос

Член 6

Како основица за плаќање на придонесот за Скопје од личниот доход од работен однос, што го плаќаат корисниците на општествен имот по стопа од 1% (член 1 став 2 точка 3 и член 7 од Законот), се сметаат вкупно исплатените износи на личните доходи по еден исплатен документ, од кои се пресметува и се плаќа придонес од личниот доход од работен однос. Како лични доходи што служат како основица за пресметување и плаќање на придонесот за Скопје од личниот доход од работен однос се подразбираат и личните доходи кои, покрај нето-примањата на работниците, содржат придонес од личниот доход од работен однос и основни придонеси за социјално осигурување, или само придонес од личниот доход од работен однос ако на определени лични доходи односно издатоци не се плаќаат и основни придонеси за социјално осигурување.

Ако придонесот од личниот доход од работен однос се плаќа според паушални основици, како основица за пресметување на придонесот за Скопје од личниот доход од работен однос служат тие паушални основици.

Ако придонесот од личниот доход од работен однос се плаќа по паушални износи, основицата за пресметување на придонесот за Скопје од личниот доход од работен однос ја сочинува вкупниот износ на исплатените нето лични примања по еден исплатен документ, наголемен со паушалните износи на придонес од личниот доход од работен однос и основните придонеси за социјално осигурување.

Корисниците на општествен имот кои личните доходи на работниците ги исплатуваат во нето-износи, освен оние кои придонесот од работен однос го пресметуваат и го плаќаат според паушални основици или во паушални износи, придонесот за Скопје од личниот доход од работен однос го пресметуваат со примена на стопата од 1% врз вкупниот износ на нето исплатените примања по еден исплатен документ, наголемен со вкупните износи на придонесот од личниот доход од работен однос и со износот на основните придонеси за социјално осигурување по стопите определени за нето-примања во Правилникот за пресметување и плаќање на придонесите од личниот доход од работен однос („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/63, 50/63 и 31/64).

Придонес за Скопје од личниот доход од работен однос не се плаќа:

- 1) на личните доходи на лицата запослени во администрацијата на Фондот за обнова и изградба на Скопје во Скопје и во Генералната дирекција за обнова и изградба на Скопје;
- 2) на личните доходи на лицата запослени во организациите на кои им е доверено ракување со средствата за отстранување на последиците од поплавите во октомври 1964 година во Социјалистичка Република Хрватска и Социјалистичка Република Словенија и за отстранување на последиците од земјотресот во Славонски Брод.

На личните доходи исплатени од средствата формирани за обнова и изградба на Скопје (член 4 став 1), за отстранување на последиците од поплавите во октомври 1964 година во Социјалистичка Република Хрватска и Социјалистичка Република Словенија и за отстранување на последиците од земјотресот во Славонски Брод, освен личните доходи наведени во ставот 5 на овој член, се плаќа придонес според членот 1 став 2 точка 3 и членот 7 од Законот.

4. Придонес од износот на наплатените придонеси од другите лични доходи, освен од работен однос

Член 7

Придонесот за Скопје од наплатените износи на придонесите од личниот доход според членот 1 став 2 точка 4 на Законот, го плаќаат општествено-политичките заедници по стопа од 2% од вкупниот износ на наплатените придонеси од личниот доход од земјоделска дејност, од самостојно вршење занетчиски и други стопански дејности и од самостојно вршење интелектуални услуги, кои придонеси се утврдуваат според годишни основици.

II. РОКОВИ ЗА УПЛАТУВАЊЕ НА ПРИДОНЕСИТЕ ЗА СКОПЈЕ

1. Придонес од средствата наменети за инвестиции

Член 8

Стопанските организации и други работни организации што работат според прописите што важат за стопанските организации се должни истовремено со доставувањето на завршната сметка за претходната година, односно истовремено со издавањето на налогот за пренос на незадолжителниот дел на резервниот фонд во деловниот фонд и во фондот на заедничката потрошувачка, односно истовремено кога од жиро-сметките на тие организации се пренесуваат средствата на незадолжителниот дел на резервниот фонд во орочени депозити кај банката (член 2 точка 1 од Законот), да ѝ поднесат на Службата на општественото книговодство кај која имаат жиро-сметка налог за исплата на придонесот според членот 2 точка 1 од Законот.

На средствата од членот 1 став 3 на овој правилник се плаќа придонесот истовремено со издавањето на налогот за исплата на тие средства — ако давателот на тие средства е обврзан на плаќање на тој придонес, а ако примателот на средствата не е обврзан на плаќање на придонесот — во моментот на примањето на тие средства.

Член 9

Придонесот кој според членот 9 точ. 2, 3 и 5 од Законот го плаќаат федерацијата и други општествено-политички заедници од остварениот прилив на средствата за финансирање на инвестициите во стопанството, односно од придонесот што го плаќаат општествените инвестициони фондови и фондовите за станбена изградба од остварениот прилив на средствата кои на овие фондови им припаѓаат како текуштин приход, го пресметува и го уплатува Службата на општественото книговодство кај која се водат наведените средства на федерацијата и на другите општествено-политички заедници односно средствата на наведените фондови, и тоа до петтиот ден во месецот за изминатиот месец.

Член 10

Деловните банки кои според членот 2 точка 4 од Законот плаќаат придонес од остварениот прилив на средствата во нивните кредитни фондови кои произлегуваат од чистиот приход од интерес, се должни истовремено со доставувањето на завршната сметка за претходната година да ѝ поднесат на Службата на општественото книговодство кај која имаат жиро-сметка налог за уплатување на придонесот во смисла на членот 2 точка 4 од Законот.

Член 11

Придонесот што според членот 2 точка 6 од Законот го плаќаат другите корисници на општ-

ствен имот, тие го пресметуваат и го уплатуваат, и тоа:

1) на средствата на фондовите што имаат инвестиционен карактер, а кои се внесуваат во овие фондови според завршната сметка за претходната година, односно на средствата што имаат инвестиционен карактер а кои не се уплатуваат во фондови (член 2 став 2 точка 1) — истовремено кога ѝ ја доставуваат на Службата на општественото книговодство завршната сметка, односно истовремено со преносот на средствата, а на другите вакви средства (прилив во текот на годината) — во рок од 10 дена по истекот на месецот;

2) во други случаи на користење на средствата за инвестиции (член 2 став 2 точка 2) — при секоја исплата за инвестиции.

2. Придонес од средствата за материјални расходи на општата потрошувачка

Член 12

Наредбодавците по претсметките, финансиските планови и буџетите на корисниците на општествен имот наведени во чланот 4 од Законот се должни во рок од 10 дена по истекот на месецот да извршат пресметување и уплатување на придонесот од членот 3 на Законот од средствата за материјални расходи на општата потрошувачка во изминатиот месец.

Кон налогот за уплатување на овој придонес наредбодавците се должни да ѝ поднесат на Службата на општественото книговодство извештај: за вкупниот износ на извршените исплати на име материјални расходи на општата потрошувачка во односниот пресметковен период и за вкупниот износ на исплатите извршени во тој период кои не влегуваат во основицата за плаќање на овој придонес, расчленето според видовите на тие издатоци од членот 6 на Законот; за основицата за пресметување на овој придонес, која се добива кога од вкупниот износ на исплатените материјални расходи се одбијат исплатените износи кои не влегуваат во основицата за пресметување на придонесот; за износот на стасаниот придонес, кој се добива со примена на стопата од 2% врз утврдената основица, а на кој износ мора да гласи и налогот за исплатување на придонесот.

На начинот од ст. 1 и 2 на овој член пресметаниот придонес се исплаќа на товар на средствата од кои се извршени исплатите на метаријалните расходи на општата потрошувачка. Ако за плаќање на придонесот се обезбедени средства на посебни позиции односно ставки, со исплатениот придонес ќе се товарат овие средства.

3. Придонес од личниот доход од работен однос

Член 13

Придонесот кој според членот 7 од Законот го плаќаат корисниците на општествен имот по стопа од 1%, се уплатува кај Службата на општественото книговодство истовремено кога од неа или од банката се земаат средства за исплатување на личните доходи.

4. Придонес од износот на наплатените придонеси од другите лични доходи, освен од работен однос

Член 14

Придонесот за Скопје од наплатените износи на придонесите од личниот доход, според членот 1 став 2 точка 4 на Законот, кој според членот 8 од Законот го плаќаат општествено-политичките заедници по стопа од 2%, го пресметува и го уплатува Службата на општественото книговодство истовремено со испоставувањето на налогот за распоред и уплата на жиро-сметките на општествено-политичките заедници односно во корист на нивните фондови, во смисла на точ. 37 и 38 од Наредбата за уплатата на приходите на општествено-политичките заедници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 51/64), на приходите од наплатените износи на придонесот од личниот доход од земјоделска дејност, на придонесот од личниот доход

од самостојно вршење занаетчиски и други стопански дејности и од самостојно вршење интелектуални услуги, кои придонеси се утврдуваат според годишни основици.

III. СМЕТКИ НА КОИ СЕ УПЛАТУВААТ ПРИДОНЕСИТЕ ЗА СКОПЈЕ

Член 15

Уплатувањето на придонесите за Скопје се врши на сметките определени со точката 32 од Наредбата за уплатата на придонесите на општествено-политичките заедници.

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 16

Во смисла на членот 1 став 3 од Законот, придонесите за Скопје ќе се пресметуваат и плаќаат од 1 јануари 1965 година.

Член 17

Стопанските и други работни организации што работат според прописите што важат за стопанските организации, според одредбите на овој правилник ќе плаќаат придонес за Скопје од членот 2 точка 1 на Законот и на средствата на чистиот приход што со распределбата според завршната сметка за 1964 година ќе ги издвојат за деловниот фонд и за фондот на заедничката потрошувачка.

Деловните банки ќе плаќаат придонес за Скопје од членот 2 точка 4 на Законот на средствата внесени во своите кредитни фондови кои произлегуваат и од чистиот приход од интерес, остварени според завршната сметка за 1964 година.

Член 18

Придонесите за Фондот за обнова и изградба на Скопје за 1964 година се плаќаат според одредбите од Законот за придонесите за Фондот за обнова и изградба на Скопје за 1964 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 36/63) и Правилникот за начинот на утврдувањето на основицата за плаќање и за начинот на пресметувањето и за роковите за уплатување на придонесите за Фондот за обнова и изградба на Скопје во 1964 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 50/63).

Член 19

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр 1/2—1278/1
28 јануари 1965 година
Белград

Сојузен секретар
за финансии,
Киро Глигоров, с. р.

46.

Врз основа на членот 70 став 1 точка 5 од Уредбата за трговската дејност и трговските претпријатија и дуќани („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 49/59, 9/60, 19/60, 13/61, 27/61, 6/62, 16/62 и 4/63), во согласност со сојузниот секретар за земјоделство и шумарство, сојузниот секретар за трговија издава

НАРЕДБА

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА НАРЕДБАТА ЗА СКЛУЧУВАЊЕ ДОГОВОРИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО И ИСПОРАКА НА ТУТУН

1. Во Наредбата за склучување договори за производство и испорака на тутун („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 8/62 и 7/63 и „Службен лист на СФРЈ“, бр. 4/64 и 21/64) во точката 2 ставот 3 се менува и гласи:

„Потврдата за тоа дека стопанската организација од точката 1 на оваа наредба располага со средствата за ефикасна заштита на тутунот од растителни болести и штетници и дека презела потребни мерки за заштита на тутунот од растителни болести и штетници ја издава органот на управата надлежен за работите на земјоделството на општи-

ната на чија територија се произведува тутунот за чие производство и испорака се склучува договор. Општинскиот одбор на управата не може да го одбие издавањето на оваа потврда ако се исполнети потребните услови“

По ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

„Без потврдата од ставот 3 на оваа точка не може да се склучи договор за производство и испорака на тутун.“

2. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 96/1
11 јануари 1965 година
Белград

Сојузен секретар за трговија,
Драгутин Косовац, с. р.

47.

Врз основа на членот 17 во врска со членот 13 од Законот за здруженијата, соборите и другите јавни собранија („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/46 и 29/47), сојузниот секретар за внатрешни работи донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ОДОБРУВАЊЕ ОСНОВАЊЕТО И РАБОТАТА НА ЈУГОСЛОВЕНСКОТО ЗДРУЖЕНИЕ НА МУЗИЧКИТЕ РАБОТНИЦИ НА РАДИОТО И ТЕЛЕВИЗИЈАТА

Се одобрува основањето и работата на Југословенското здружение на музичките работници на радиото и телевизијата, според поднесениот статут усвоен на Основачкото собрание на Здружението одржано на 10 октомври 1964 година во Опатија.

Седиштето на Здружението е во Белград, а дејноста на Здружението се простира на целата територија на Југославија.

Бр. 0230—1/1
7 декември 1964 година
Белград

Сојузен секретар
за внатрешни работи,
Воин Лукиќ, с. р.

48.

Врз основа на членот 4 став 1 и членот 25 став 4 од Законот за југословенските стандарди („Службен лист на ФНРЈ“ бр. 16/60 и 30/62), директорот на Југословенскиот завод за стандардизација донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ИЗМЕНА НА РЕШЕНИЕТО ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ОД ОБЛАСТА НА ГРАДЕЖНИШТВОТО

1. Во Решението за југословенските стандарди од областа на градежништвото („Службен лист на СФРЈ“, бр. 22/63 и 6/64) точката 3 се менува и гласи:

„Југословенските стандарди од точката 1 на ова решение се задолжителни и влегуваат во сила на 1 јануари 1965 година со тоа што стандардот — JUS B.C.022 влегува во сила на 1 јануари 1966 година.“

2. Ова решение влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 18—248/1
18 јануари 1965 година
Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Славољуб Виторовиќ, с. р.

49.

Врз основа на членот 240 ст. 1 и 2 од Основниот закон за пензиското осигурување („Службен лист на СФРЈ“, бр. 51/64), Управниот одбор на Сојузниот завод за социјално осигурување донесе

О Д Л У К А

ЗА ПЕНЗИСКИТЕ ОСНОВИ ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ПРАВАТА ОД СОЦИЈАЛНОТО ОСИГУРУВАЊЕ, ЗА ПРЕВЕДУВАЊЕ НА ПЕНЗИИТЕ И ЗА ПЛАЌАЊЕ НА ПРИДОНЕСИТЕ ЗА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРУВАЊЕ НА ЛИЦА ШТО ВРШАТ САМОСТОЈНИ ДЕЛНОСТИ

1. Додека со републички закон или договор не се регулира начинот за распоредување на лица што вршат самостојни дејности а се осигурени според членот 123 од Основниот закон за пензиското осигурување, пензиското осигурување на тие лица ќе се спроведува по пензиските основи утврдени со членот 2 од оваа одлука.

2. За спроведување на пензиското осигурување на лица што вршат самостојни дејности, а кои се осигурени според договорите што ги склучил Сојузниот завод за социјално осигурување со организациите на тие лица (адвокати, свештеници на Српската и Македонската православна црква, верски службеници на Исламската верска заедница во СФРЈ, свештеници на Сојузот на баптистичките цркви во СФРЈ, свештеници на Сојузот на старокатоличките цркви во СФРЈ, филмски работници, спортисти, овластени геодетски стручњаци, артисти и колпортери на печат), пензиските основи во кои тие досега биле распоредени им одговараат на новите пензиски основи на осигуреничките разреди според табелата од членот 216 на Основниот закон за пензиското осигурување, и тоа:

досегашен основ		осигуренички разред	нов пензиски основ
за свештеници	за други осигуреници		
41 800 или 42.800	41.700	Ia	79 700
36.400 „	37.400	I	68 400
32 200 „	33.200	II	59 600
29 200 „	30 200	III	53 400
26.900 „	27.900	IV	48 500
26.000	24 900 или 24 950	V	44 500
24.400	23.300	VI	43 900
22.900	21.800 или 21.850	VII	40 600
21.500	20.450	VIII	37 600
20.200	19.200	IX	34 700
19.000	17.950	X	32 000
17.800	16.750	XI	31 500
16.800	15.700	XII	29.100
15.700	14.650	XIII	26 900
14.800	13.750 или 13.800	XIV	24.800
14.000	12.950	XV	23.000
13.400	12.300	XVI	22 900
12.600	11.700	XVII	21.600
12.300	11.250	XVIII	20.400
11.900	10.850	XIX	19.500
11.800	10.800	XX	19.200

Осигуреничките разреди според договорот за социјално осигурување на овластените геодетски стручњаци и договорот за социјално осигурување на спортистите им одговараат на истите осигуренички разреди од табелата на членот 216 од Основниот закон за пензиското осигурување.

3. По пензиските основи од точката 2 на оваа одлука ќе се изврши преведување на затечените пензии на осигурениците од самостојни дејности. Ќе се определуваат правата од пензиското, инвалидското и здравственото осигурување и ќе се плаќаат сите придонеси за социјално осигурување на тие лица, како и придонесот за додаток на деца, ако тоа право е обезбедено со договор.

4. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 01-443

15 јануари 1965 година

Белград

Управен одбор на Сојузниот завод за социјално осигурување

Директор, Претседател,
Милорад Зориќ, с. р. Милева Платоевиќ, с. р.

НАЗНАЧУВАЊА И РАЗРЕШУВАЊА

Врз основа на членот 178 алинеја 5 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, а во врска со членот 34 став 1 од Законот за изборот на сојузните пратеници, Сојузната скупштина, на седницата на Сојузниот собор од 25 јануари 1965 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА СОЈУЗНАТА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

1. Се разрешува од должноста на член на Сојузната изборна комисија Смоле Јеже, пратеник во Просветно-културниот собор на Сојузната скупштина.

2. За член на Сојузната изборна комисија се именува Орежанин Маријан, општествено-политички работник од Белград.

3. Оваа одлука влегува во сила веднаш.

Сојузна скупштина

Бр. 214/1

26 јануари 1965 година

Белград

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

Претседател
на Сојузниот собор,
Мијалко Тодоровиќ, с. р.

РЕШЕНИЈА

Врз основа на членот 47 од Општиот закон за организацијата на здравствената служба („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 45/60, 9/61 и 22/62) и членот 15 од Законот за организацијата и работата на Сојузниот извршен совет („Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/63), Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ПРЕТСТАВНИЦИ НА ОПШТЕСТВЕНАТА ЗАЕДНИЦА ВО СОВЕТОТ НА СОЈУЗНИОТ ЗАВОД ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

I. За членови на Советот на Сојузниот завод за здравствена заштита, како претставници на општествената заедница, се именуваат:

1. др Зогч Благоевиќ, генерален секретар на Сојузот на Фармацевтските друштва на Југославија;

2. др Манојло Будисављевиќ, шеф на Одделението за градна хирургија на Институтот за туберкулоза на СР Србија;

3. др Божидар Ѓорѓевиќ, претседател на Сојузот на лекарските друштва на Југославија;

4. Михајло Лековиќ, потпретседател на Централниот одбор на Синдикатот на општествените служби на Југославија;

5. др Иво Марган, државен потсекретар во Секретаријатот за здравство на СР Хрватска и претседател на Заедницата на здравствените установи на Југославија;

6. др Исидор Папо, генерал-мајор, началник на Хируршката клиника на Воено-медицинската академија;

7. Мара Рупена, генерален секретар на Југословенскиот Црвен крст;

8. Милорад Зориќ, директор на Сојузниот завод за социјално осигурување.

II. Во Советот влегува по еден претставник од секоја социјалистичка република.

III. Функцијата на член на Советот им престанува на досегашните членови што не се именувани со ова решение.

Б. бр. 10
14 јануари 1965 година
Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,
Петар Стамболиќ, с. р.

СОДРЖИНА

	Страна
30. Указ за прогласување на општествениот план на Југославија за 1965 година	33
Општествен план на Југославија за 1965 година — — — — —	33
31. Указ за прогласување на Законот за стопанско-планските мерки во 1965 година	45
Закон за стопанско-планските мерки во 1965 година — — — — —	45
32. Указ за прогласување на Законот за Сојузниот буџет за 1965 година	53
Закон за Сојузниот буџет за 1965 година	53
33. Указ за прогласување на Основниот закон за установите	59
Основен закон за установите — — — — —	59
34. Указ за прогласување на Законот за ослободување од плаќање интерес на фондовите во стопанството	69
Закон за ослободување од плаќање интерес на фондовите во стопанството — — — — —	69
35. Указ за прогласување на Законот за дополнување на Законот за установувањето на интересот на фондовите во стопанството	69
Закон за дополнување на Законот за установувањето на интересот на фондовите во стопанството — — — — —	69
36. Указ за прогласување на Законот за измена и дополненија на Основниот закон за изградбата на инвестиционите објекти	70
Закон за измени и дополненија на Основниот закон за изградбата на инвестиционите објекти — — — — —	70
37. Указ за прогласување на Законот за сојузните придонеси од личниот доход на граѓаните	70
Закон за сојузните придонеси од личниот доход на граѓаните — — — — —	71
38. Указ за прогласување на Законот за измена на Законот за изборните единици за избор на пратеници за Сојузната скупштина	72
Закон за измена на Законот за изборните единици за избор на пратеници за Сојузната скупштина — — — — —	72
39. Указ за прогласување на Законот за избирачките списоци	72
Закон за избирачките списоци — — — — —	72
40. Указ за прогласување на Законот за измени и дополненија на Законот за инвалидското осигурување	78
Закон за измени и дополненија на Законот за инвалидското осигурување — — — — —	78
41. Одлука за распишување избори на пратеници за Сојузната скупштина	94
42. Одлука за доделување средства од стопанските резерви на федерацијата	95
43. О л ка за личниот доход кој служи за утврдување на пензискиот основ и плаќање на придонесот	95
44. Резолуција за научноистражувачката работа	97
45. Правилник за пресметување и плаќање на придонесите за обнова и изградба на Скопје	99
46. Наредба за измени и дополненија на Наредбата за склучување договори за производство и испорака на тутун	102
47. Решение за одобрување основањето и работата на Југословенското здружение на музичките работници на радиото и телевизјата	102
48. Решение за измена на Решението за југословенските стандарди и објекти на градежништвото	102
49. Одлука за пензиските основи за определување на правата од социјалното осигурување за преведување на пензиите и за плаќање на придонесите за социјално осигурување на лица што вршат емотивни работи	103